కైవల్య నవనీత సార సంగ్రహం



శ్రీ వేంకట రంగానంద సద్గురుభ్యోనమః.

కైవల్యనవనీతసారసంగ్రహము.

ఇది,

కర్నూల్ నివాసులగు పోకల నారాయణస్వామినాయని వారిచే

రచియింపబడి, వారిశిష్యుడగు

[illegible] సవరింపబడి,

———:0:———

మహాత్ములగు నిర్గ్రంథనిష్ఠశిష్యులైన [illegible]

నివాసులగు నిజానంద ఆశ్రములచే సరిచూడబడి,

[illegible]

బి. మునిస్వామినాయుడు అండు సన్సు,

స్వామివిలాసముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రచురింపబడియె.

మొదటికూర్పు 1,000 కాపీలు.

పోకల నారాయణస్వామినాయుడు.

1908 సంవత్సరం నవంబరు నెల

వీని వెల రు. 1-0-0.

శ్రీ వేంకట రంగానంద సద్గురుభ్యోనమః.

కైవల్యనవనీతసారసంగ్రహము.

గణపతిస్తుతి.

ఉ॥ శ్రీగణనాథు వేదపరిశిష్టగుణైకసనాథు సంతతం । బాగమకోటిపూజ్యు సముదంచిత తత్వకథైజ్యజ్ఞానసం । యోగనియోక్తృనేత్రికరణోద్ధతి గొల్చెద దంతవక్త్రునిం । తేగురుభక్తికారణమతీశ్వరమైక్య సదుక్తి రక్తిన్నోన్ ॥

గురుస్తుతి.

ఉ॥ వంకరలేనినిత్య నిరవద్యనిజామల శుద్ధసత్త్వరూ । పాంకురమైనజ్ఞాన విభవాభ్యుదయంబుగబుట్టినాకుని । శ్శంకశివైక్యబోధను వెసన్గనునట్టి మతిన్నిగుప్పుశ్రీ । వేంకటరంగదేశికు నవీనపదాంబురుహంబు బూనెదన్ ॥

ప్రతిజ్ఞ.

మ॥ మును వేదాంతరహస్యమండలముఁ గంబూరంగనార్యుల్ సనా । తన ధర్మజ్ఞులుగూర్చిపేర్చిరిటదత్తాత్పర్యసంతృప్తినే । పునసేనీనవనీతసారమురసస్ఫూర్తిప్రబంచింతు వే । కొనుడీసారరహస్యవేదులుముముక్షులు జన్మజాడ్యంబరన్ ॥

గర్వభంగ ప్రసంగము.

మ॥ జగతిన్నా కెనయైనకొండొకఁడు సద్జ్ఞానిప్రధద్దత్వవి । ద్యఁగనాకూరక సర్వమేననడు వేదాంతంబువాక్కున్నిచ్చుమేలుగ భూమిన్వహించుశేష ఫణిచెల్వొంజూచి వర్షర్తువం దగుకర్తంబుల నెట్టియెత్తునటు మన్నుం గావె తర్కింపగన్ ॥

—(*) వైరాగ్య ప్రకరణము. (*)—

(పీఠిక.)

ఈ గ్రంథకర్త తానుబొందిన నిరతిశయానంద సాక్షాత్కార స్వానుభూతి ప్రత్యక్షమును ముముక్షులు కరతలామలకముగ దెలసి దానినిత్య తృప్తినొందుటకు గృపచేసి వైరాగ్య ప్రకరణము, ముముక్షు ప్రకరణము, ఉత్పత్తి ప్రకరణము, స్థితి ప్రకరణము, ఉపశాంతి ప్రకరణము, నిర్వాణ ప్రకరణము, అనంబరగు షట్ప్రకరణంబులచేత బ్రకాశించు నీగ్రంథము ను రచియించుట కారంభించి, పూర్వజన్మ సంస్కారఫలముచేత కించిదావరణ విలక్షణముబొంది యాత్మానాత్మ విచారణచేయ నుద్దేశించి వచ్చు శిష్యునకు బ్రపంచవైరాగ్య ప్రకరణమును బోధించుచున్నారు.

శ్లో॥ దేహఏవాత్మవిజ్ఞేయో । భోగప్రాప్తిస్తునిర్వృతిః ।
శరీరాపేక్షయామర్త్యా । మృతానాయాంతివిష్టపే ॥౧॥

మోహమేతాదృశంహిత్వా । ముక్తిమిచ్ఛంతియేనరాః।
తేధికందేవసదృశా । శాంతదాంతసమన్వితాః ॥౨॥

శ్లో॥ ఉత్పత్తిస్థితిలయాస్సంతి । మర్త్యానాంత్రిదివౌకసాం ।
ఏతేష్వత్రిషుకాలేషు । దుఃఖయేవసుఖంనహి ।
అజ్ఞానాదేవంజీవస్యసంప్రాప్తా విషయానపి ।
ఉజ్ఝిత్వాశ్రీగురుంధ్యాత్వాసాహాయ్యంప్రాప్యసద్గురోః ।
ప్రసాదేననరోముక్తోభవరోగాద్ వివర్జయేత్ ॥

—(*) వీనికి వివరము. (*)—

ప్రశ్న. దేహమేయాత్మయా ? బహిరంతరముననితరాత్మలేదా ?

ఉత్త. కరణములుండుటచేతనే దేహమేయాత్మయనిచెప్పకూడదు. బహిరంతరముననితరాత్మ వేరులేదు.

ప్రశ్న. మనస్సొకటియేకాని యితర కరణము లెవ్వియునులేవు. భోగములయందు స్త్రీసంయోగమేముక్తి, వారిసర్వదా మననము చేయుటయేవిద్య, సర్వకాలసర్వావస్థలయందు వారి విచారము వలని శరీరము శుష్కించుటయేతపస్సు, ఎల్లప్పుడు వారితో సరససల్లాపములు సలుపుచుండుటయే జీవన్ముక్తి, సదావారలకు నాలింగన సుఖలోలాయ మానుడుగా నుండుటయే విదేహముక్తి, వారు ధరియించియుండు పుష్పసుగంధవాసనల నాఘ్రాణించుటయే స్వర్గభోగము, వారియధరపానమే యమృతపానము, యిట్టి సౌఖ్యములకు వేరైనవాడు నరకమునుబొందును, మఱియు గిట్టువారు పుట్టుటయే లేదు, అట్లుపుట్టినయెడల పూర్వపు వివేకమిపుడుండవలెను, ఆవిధముగా లేనందున దేహమే యాత్మయనియు, భోగమేమోక్షమనియు, గిట్టువారు మరల పుట్టరనియు, వచియించుటయే యదార్థమగునుగదా ?

ఉత్త. అది భ్రాంతిసుమా "సత్యంవదధర్మంచర స్వాధ్యాయాన్మామదః" అను న్యాయముండుటవలన సత్యములాడుచు ధర్మమార్గ ప్రవర్తకులై యుండవలయును. ఆమార్గము నవలంభింపక పశుపక్షుల వలె వివేకశూన్యులై జిహ్వోపస్థ తత్పరులై వృథాకాలయాపనము జేయువారికి నరకమేగాక మోక్షముసిద్ధించనేరదు. అయితే మనము మృతినొందినవెనుక మనకుండు స్థలమెయ్యది ? మన

మెచటినుండి వచ్చిన వారము మనగతి యేదియని విచారించి గ్రహించక బుద్ధి శూన్యులై యుండుటయే యిట్టి యనర్థములకు హేతువగును.

ప్రశ్న. అదియేప్రకారము?

ఉత్త. దేహమే వివేకముగల యాత్మయని చెప్పెడి పక్షమున దేహముండు పర్యంతము వివేకముండవలయును, అలాగు కనపడదు. దేహము నశించినపుడు వివేకవంతమైన ప్రాణము దానిని విడిచి పోవుటచేత దేహములోని జ్ఞానస్వరూపుడైన దేహితా నొకడున్నాడనియు వాడు యీ దేహమును విడిచి యన్యదేహమునకు బోవుటవల్ల యీదేహము నిశ్చేతనమగు శవమైపడి యున్నదనియు, దేహమాత్మకాదనియు, జడమనియు, గ్రహించి సందేహమును తొలగించుకొనవలయును.

ప్రశ్న. స్త్రీభోగమే మోక్షమా ?

ఉత్త. అది మోక్షముకాదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు మోక్షముకాదు ?

ఉత్త. మలమును భుజియించుటకిచ్ఛయించి సంచరించు సూకరము తదితరులచే విసర్జింపబడిన యశుద్ధముల భక్షణమొనరించి ఉష్ణముచే తపింపుచు దారిలోని జలదారి బురదనుజూచి యందులో బడి పొరలి యాయశుద్ధ జలమున్రదావి నిజపరితాపంబును బాపుకొనినుఖించుచుండునట్లు మూఢుడైనవాడు రక్త, మాంస, మల, మూత్ర, శోణిత, దుర్గంధములచే నిండి యనేక జన్మసంచితములగు పంచమహాపాతకముల నొకటిగాజేర్చి బ్రహ్మసృష్టించిన స్త్రీయంత్రమునుజూచి సుఖమనిభ్రాంతినొంది యాస్త్రీయధరపానం

బొనర్చి, స్తనరూపంబులగుమాంసఖండంబులకాసక్తుడై యశుద్ధయుక్తంబులగు దానిపాదంబుల కన్నుల నెత్తుకొని దానియోనికూపంబునంబడి, సదా యిదియే సుఖకరంబని యెంచి రమించుచుండును. పరిశుద్ధమైన మోక్షేచ్ఛగలవారలు శుద్ధుడు నిత్యుడునగు పరమేశ్వరానుగ్రహమునొంది దాసోహమ్మని బిరుదువహించిన విజ్ఞుల నవలోకించి పూజించుచు వారివలన నిత్యసుఖదాయకంబగు మోక్షసాంబ్రాజ్య సుఖమును బొందుదురు. ఆప్రకారముగా భోగముమోక్షమనివచింపగూడను.

మరణమునొందినవారు పునర్జననము బొందుచున్నారను నదియే నిశ్చయము.

ప్రశ్న. అలాగుమృతిజెందినవారికిపునర్జన్మమేప్రకారముగావచ్చుచున్నది?

ఉత్త. జాగ్రదవస్థయందు మనోరాజ్యముజేయునప్పుడు జీవుడుపేక్షించు పదార్థములు జాగ్రదవస్థనువిడచి స్వప్నావస్థయందు నిక్కముగా జూచి యనుభవించు రీతి యీజన్మములోని యాశక్తిలోనగు వాసనలేమరణానంతరము పునర్జన్మమునకు కారణభూతములై యందుకుదగిన స్థూలశరీరములను మరలధరించి వానిననుభవింపవలసినదవశ్యకమగును.

ప్రశ్న. మృతిజెందినవారు మరల నుద్భవించుట నిశ్చయమైతే పూర్వజన్మజ్ఞానమిపుడుండవలయునుగదా?

ఉత్త. పూర్వమందు గతించిన పుత్రమిత్ర కళత్రాదులను జననీజనకులు స్వప్నావస్థయందగుపడేకాలమందు వారలతో యదార్థముగా సంభాషించుచున్నప్పుడు యెవరును యిది మిథ్యయని యెందుకు దెలిసికొనలేదు. జాగ్రదవస్థలో వీరుమృతిజెందిరని యెరిగియుండిన

జీవుడే స్వప్నములో నిజమనియే వీక్షించుచున్నాడు. గాని జా గ్రదవస్థలో జరిగినకార్యములను విస్మృతిజెందుచున్నాడు. ఈకారణముచేత గిట్టినవారు మరల పుట్టినను పూర్వజన్మవృత్తాంతము యీ జన్మమందు కనపడదనునదియే నిశ్చయము.

ప్రశ్న. ఆలాగు కనపడకుండుటకు కారణమేమి ?

ఉత్త. ఈజీవుడు స్థూలదేహముతోకూడి జాగ్రదవస్థయందు యింద్రియ వ్యవహారములను జరిపి స్వప్నావస్థయందు స్థూలదేహమును వదలి సూక్ష్మదేహమును అవలంభించినందువల్ల పూర్వావస్థయందుండిన జ్ఞాపకములు స్వప్నావస్థయందగుపడుటలేదు. ఇదే ప్రకారముగా సప్తవిధములైన జన్మములందుండిన జ్ఞాపకశక్తులొక శరీరమువిడచి మఱియొక శరీరమును ప్రవేశించునపుడు జీవుడు మరణావస్థలోబడు కష్టములచేత పూర్వజన్మజ్ఞానమును బొందలేడు. అట్లు బొందకున్నను పైకారణములనుబట్టి గతించినవానికి పునర్జన్మమున్నదనియే సిద్ధాంతమని యంగీకరించబడినది.

ప్రశ్న. అయితే కొందరు దేవభోగములనుగురించి యాగాది కర్మములు జేయుచున్నారే అందుచేత సుఖములేదా ?

ఉత్త. ఆదేవజన్మమునందును సుఖములేదు. ఏలాగనిన దేవయోనిలో న్మించుసమయమందును దుఃఖముగలదు. జన్మించుకాలమందు దుఃఖము స్థితిసమయమందు బ్రహ్మాదిదేవతలకున్ను ఋషీశ్వరులకున్ను సంభవించు యన్యోన్యశాపములచేతను ఒకరిభార్య నొకరపహరించుటచేతను రాక్షసులు తమభోగభూమిని యుత్పాతనచేసి కొనికొట్టి తరిమివేయుదురనే భయముచేతను దుఃఖములేతప్ప కించిదపి సుఖములేదు. మరణకాలములో పూర్వము చేసి

యుండిన యాగాదికర్మములచేత ౭౧ చతుర్యుగములానంద భోగ మనుభవించి తీరినపిదప అచ్చటయుండు దేవతలచేత పెట్టిత్రోయ బడి నక్షత్రములై తలక్రిందుగా భూమిమీదమండిపడినపుడు యా యానందమును విస్మృతిజెంది యనిత్యముగాబోవుటచేతను, పిమ్మ టయుద్భవించుకాలములో పూర్వము పశుబంధనముఁ జేసిన పాప కర్మములచేత భువిలో నెట్టులు, క్రిములుగా జన్మించుటచేత దుఃఖము నునదియే నిశ్చయము.

ప్రశ్న. మనుష్య జన్మమున సుఖములేదా ?

ఉత్త. ఈమనుష్యయోనులనుండి జన్మించుకాలమునందు జనని యొక్క గర్భమునందు కట్టువడి ఆమెయొక్క మల, మూత్ర, క్రిములచేత ను, జఠరాగ్నిచేతనుతపించి తల్లి యన్నపానాదులు తృప్తిగా భు జంచియుండినపుడు దేహముసలియుటచేత శ్వాసముధారాళముగా విడుచుటకు కష్టపడుటచేతను ఆజననిభుజింపని యపుడు కలుగబ డు జఠరాగ్నివలన దహింపబడు ప్రయాసముచేతను, ప్రసవకాల మునందు ప్రసూతవాయువుచేత త్రోయఁబడి గానిగెలోజిక్కిన యిక్షుతిలలచందంబున యోనిద్వారముగుండాసన్నమై పర్వతము మీదనుంచి తలక్రిందుగ త్రోయబడురీతి భూమిమీద శిశువుగా బడుటచేత దుఃఖము స్థితికాలమునందు శిశువుపర్వములో గ్రహ దోషములు పక్షిదోషములాదిగాగల వానిచేతను, బాల్యావస్థ లో కర్ణవేధజ్వరమాదిగాగల వ్యాధులచేత నొందు కష్టమువలన విద్య మొదలయిన కర్మలచేతను, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువా రు కలుగజేయు కష్టములచేతను, కౌమారపర్వములో ధనధాన్య ములు సంపాదించవలెనని పెద్దవాంఛ మోహాములచేతను, అధిక

ధానార్జనకు విఘ్నములు సంప్రాప్తమాటచేతను విషయ భోగే చ్ఛలచేతను, అహంకారముండుటచేతను, విద్యాభ్యాసము చేయ కుండుటచేతను. "విద్యావివాదాయధనంమదాయ। శక్తిఃపరే షాంచనిపీడనాయ। ఖలస్యసాధోర్విపరీతమేతత్। జ్ఞానాయదా నాయచరక్షణాయ" అను న్యాయమువలన విద్యనభ్యసించుట జ్ఞానోదయ ప్రాప్తికొరకేగాక కుతర్కములవలన క్లేశసంప్రాప్త మాటచేతను, మఱియు, "అంగంగళితం ఫలితంముండందశనవిహీ నంజాతంతుండం। వృద్ధోయాతిగృహీత్వాదండంతదపినముంచత్యా శాపిండం" అను న్యాయమవలంబించి వృద్ధావస్థలోకూడా శరీర మంత గళితమైనను శిరస్సంత తెల్లనివెంట్రుకలచేత నావృతమైనను దంతములంతవదలినను దండహస్తుడై సంచరించినను "ఆశాశా పరమందుఃఖం" అను న్యాయరీతిని అత్యాశవర్జించ కుండుటచేత ను అనేకవ్యాధు లుద్భవించుట చేతను పుత్రమిత్ర కళత్రాదులకు రోగములువచ్చుటచేతను దుఃఖము. ఇదియునుగాక ప్రాణాధార ముగానుండిన పుత్రుడు మృతిజెందిన సమయములో గృహము వి రిగిపడుట, కృషిచేయు వృషభములు మృతినొందుట, ఋణమి చ్చినవారడ్డగించుట, యెప్పుడురాని బంధువులువచ్చుట, గేహమం దు వకకాసైనను లేక యితర సదనమందప్పుడుగుట, వారలివ్వ కుండా పూర్వము ఋణమిచ్చిన వారలాటంకపరచడము. ఈప్ర కారము నానావిధములైన కష్టములచేతను, జలములో ప్రతిఫలిం చిన చంద్రుడు వాయువుచేత చలించు చందంబున కష్టసంప్రా ప్తమాటచేతను, దుఃఖము, మరణకాలమందు వాత, పిత్త, జ్వర, క్షయ, గుల్మ, శూల, మొదలైన యనేకరోగములచే వ్యాప్తమై

యంతఃకరణము శిథిలమౌటవలన కాలయమునివీక్షించిన కైనడివ చ్చుభయములచేతను ఊర్ధ్వశ్వాసములచేత శ్రమజెంది శ్లేష్మము లోకట్టుబడి ఆయాసమైన ప్రాణప్రయాణకాలములో ననుపడుదుఃఖములచేతను ఆవిధమున ప్రాణగమనసమయమున అజ్ఞేయునదిలోను నరకములోను తప్తపాషాణములయందును, అసిపత్రవనములో ద్రోయబడి యమభటులచే శిక్షింపబడిన యాతనవల్ల దుఃఖము. ఈ రీతిగా దేహమానుషములైన ద్వివిధజన్మములుగలవారికే కష్టమైతే జ్ఞానహీనములగు పశుపక్షిస్థావరాదులు దుఃఖసముద్రములో మునిగి పాపకరమైన నరకములో బడుకష్టమింతయని వచించుటకు సాధ్యముకాదు. గనుక పునర్జన్మము రాకుండాపుండేమార్గమేదో దానినివిచారించి తెలిసికొనవలసినది యవశ్యకము. ఇందుకు వాక్యము, " పునరపిజననం పునరపిమరణం । పునరపిజననీజఠరే శయనం । ఇహసంసారేబహుదుస్తారే । కృపయాపారేపాహిమురారే " గనుక జననమరణరహితమైన పరమాత్మానుసంధానమార్గవిచారతత్పరుడౌట యవశ్యకము.

ప్రశ్న. విచారించి తెలుసుకొనుమార్గమేది ?

ఉత్త. నేను, నాది, యనుబంధములు విడిచెనేని జీవత్వం నశించును. ఈ నేను, నాది, యనుబంధములే జీవస్వరూపము. ఈరెండు విధబంధనములలో ముందు నాదియను బంధము విడువవలెను.

ప్రశ్న. అదియేది ?

ఉత్త. భార్య, బిడ్డలు, గృహము, భూమి, ధనము, ధాన్యము, నాదియని యభిమానించుట ఆత్మకు స్వభావముకాదు. అది యజ్ఞాన మోహాంధకారబుద్ధిచేత వచ్చినది.

ప్రశ్న. వానికి వివరమేమి ?

ఉత్త. భార్యయనునది, ఒక తల్లితండ్రులకు పుత్రికయైయుండుటయును, నీవొక జననీజనకులకు పుత్రుడుగానుండుటయును, భార్యదేవ్వారు, నీదియేవ్వారు, అని యీలాగు వేరుగానుండుటచేత ఆది నాభార్య యని నీకుసత్యమైనబుద్ధిరానచ్చునా, ఆభార్య నిన్నుత్యజించి పోవుచున్నది; నీవు దానిని విడలుచున్నావు; గనుక ఆదినీకు స్వాంతముకాదు. అట్టిభార్యనునాదియని చెప్పకూడదు. మఱియు బిడ్డనునాదియని చెప్పుచున్నావే ఆబిడ్డను నీవు కలుగజేసినావా లేక నీభార్యకలుగజేసినదా, లేక యితరులవల్లకలిగినదా, యీప్రకారము మీయెవరిచేతను కలుగజేయబడని శిశువును వృధాయాసించుట భ్రాంతియే, యిదిగాక స్వప్నావస్థలో వంధ్యశిశువు ప్రసవించినట్లైనడి యింద్రజాలుడు తనవిద్యను చూపించుటవలె బ్రహ్మసృష్టివల్ల మీయిరువురమధ్యనొక శిశువురీతి నగపడినదానిని నాబిడ్డయని యెట్లుచెప్పవచ్చును. వీధిలో గనబడు శిశువును నా బిడ్డయని యెవడుచెప్పును. దానివలె బ్రహ్మసృష్టివల్లవచ్చిన బిడ్డ తప్ప నీబిడ్డకాదు గనుక బాలను నాదియని చెప్పుట యుచితము కాదు. ఆలాగే గృహక్షేత్రభూమిధనధాన్యాది సంపత్తులు సర్వమును. నీజనకువల్ల నార్జించబడినందువల్ల వివేకముచేత విచారించునపుడు నీవతనికి బిడ్డకానందువల్ల నీవు వీనినాదియని నుడువుట యవశ్యముకాదు.

ప్రశ్న. ఆప్రకారముకాదు నేనేకష్టపడి ద్రవ్యముసంపాదించి ఆద్రవ్యమువలన గృహభూమిమొదలగువానిని సంగ్రహించినానే ?

ఉత్త. ఆలాగైనప్పటికి ఆద్రవ్యములు నీవికావు.

ప్రశ్న. అదియేలాగు ?

ఉత్త. ద్రవ్యమంతయు రాజులకు స్వంతమైనందువలన ఆద్రవ్యములు కూడా నాదియని చెప్పతగదు.

ప్రశ్న. ఐతే భార్య సంతానము ద్రవ్యములనేడు ఈషణత్రయములు నాదికాదనినను, ఈదేహమైనా నాదియని చెప్పవచ్చునా ?

ఉత్త. ఈదేహమునీది కాదు. నీవు ఈదేహమును ఈశ్వరునివద్ద కార్యార్థముగా తీసుకొని వచ్చినావు.

ప్రశ్న. అదియేలాగు ?

ఉత్త. దీర్ఘకాలముగా జన్మించుట మృతిబొందుట ఈలాగైనదుఃఖము లజెందితిర్యగాది స్థావరములుగాబుట్టి శ్రమజెంది ఆప్రయాసనుంతయు కించద్వివేకముతో దెలుసుకొని ఈశ్వరునిగూర్చి ఈజన్మసాఫల్యమౌటకు నాకుమనుష్యశరీరము దయచేయవలయునని ప్రతిజన్మమందపేక్షించినందుచేత నీ ఈశ్వరుడు దయచేసి ఈమనుష్యశరీరమునిచ్చి నన్నుగూర్చినిష్కామ్య తపముచేసి నాయొక్క చరణసుఖముబొందుమని యాజ్ఞాపించియున్నాడు.

ప్రశ్న. ఆప్రకారమైతే ఎవ్వరున్ను యెందుకు ఆకారణమును దెలిసికొనలేదు ?

ఉత్త. గర్భమునందు కట్టుబడియుండినందుచేత జన్మించుకాలమందు ప్రసూతవాయువు త్రిప్పిత్రోయుటచేతను యోనిద్వారమిరుకు మొదలగు బాధలచేతను, ముందుండిన తలంపంతయు ఈజీవుడుస్మృతిజెంది కొంతకాలము కార్యార్థమీశ్వరునివల్ల తీసుకొన్న పాంచభౌతికమైన శరీరమును దానినిసత్యబుద్ధిచేసుకున్నందుచేత యవ్వరును ఆకారణమును దెలిసికొనలేదు.

ప్రశ్న. ఐతే కార్యార్థమనుటకుపమానమేలాగు?

ఉత్త. ఒక పురుషు డొకకార్యమును చేయుటకు నుద్దేశించి ప్రక్కయింటివానివద్ద వక కత్తిని కొన్ని దినములు పొందుకొనుటకుగాను తీసికొనివచ్చి తక్షణమే ఆకత్తిపైనవుంచబడిన ప్రియమోద ప్రమోదముచేత పరులది, యనునదిమఱచి స్వంతీమువలెఖ్రంచుకొని దానివల్లతానుదలచినకార్యములను నెరవేర్చుకొనకవుండెను. అట్లుండగా కొన్నిదినములకు తర్వాత కత్తినిచ్చినవాడు శీఘ్రముగా వచ్చి తనకత్తినియ్యమని యడుగ వీడువానికత్తియనునదిన్ని తాను పరులదితీసికొనివచ్చినదిన్ని మఱచి తర్కించు సమయములో వాడుకోపముచేసుకొని వీనినికొట్టి కష్టపెట్టి కత్తినిలాగుకొని పోవుచున్నాడేగాని కత్తినివిడచిపోజాలడు. అప్రకారముగా నీవు ఈశ్వరునివద్ద యనేక జన్మములనుండీ వినయముగా నడిగి ఎరవలుగా తీసుకొన్న ఈ శరీరము నిపుడుబడిన ప్రసవమూర్ఛచేత విస్మృతిజెంది నేను, నాది, యనుసత్యబుద్ధిని స్వీకరించియున్నావు. ఇక నియమప్రకారము ఎరవలుగా యిచ్చిన వారువచ్చితీసుకొనిపోదురు. అపుడు పూర్వమువలెనే తిర్యగాది స్థావరముగా జన్మించి అయాసముజెంది ఆగమనము పూర్వముశరీరముండునపుడే సమీపాచీనతపమొనరించి మోక్షము బొందమైతిమేయని దుఃఖించుచు నిలచియుండవలెనేకాని వేరేమియులేదు.

ప్రశ్న. అయితే పూర్వమువలెనే ఎరవలుతీసుకొనివచ్చి విస్మృతిజెందక మోక్షము బొందవచ్చునా?

ఉత్త. పునః ఈమనుష్యశరీరము యెత్తుట అరుదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. ముందు కత్తిని ఎరవలుగాతీసుకొనివచ్చి తానుతలంచినకర్మను సంపూర్ణముచేయక, కత్తినిచ్చినవాడువచ్చి యడుగుకాలమందు తనస్వంతమని తర్కముచేసినది విస్మృతిజెంది పునఃవానిసమీపమునకుబోయి యడిగిన హాస్యగాడని కొట్టి త్రోసి విడుచునేతప్ప యప్పటికినికత్తినిమరల నివ్వడు. ఈరీతిగా ఈశ్వరుడు ఎరవలుగానిచ్చిన దేహమును నీవు, నేను, నాది, యనియభిమానించి యజ్ఞానముచేత అబద్ధము, హత్య, చోరత్వము, మద్యపానము, కామము, యీపంచమహాపాతకములలో మునిగి తిర్యంచుచుండుటచేత మరియొకసారి ఈశరీరము చిక్కుటదు స్థిరముగాన ఈశరీరము వివేకము, యీరెండువుండినపుడే ఎరవలుసొత్తని తెలిసి దేహాదిప్రపంచములోనుండు యభిమానములను వదలి నిష్కామ్యతచే మోక్షముబొందవలెనని తెలియుము.

ప్రశ్న. అయితే నేను, నాది, యను యభిమానము లేనియడల వ్యవహారములంతయు నిద్రించువాని హస్తములోని ద్రవ్యముజారినటువలె జారిపడిపోవును గనుక యభిమానముండనిమ్ము అందువల్ల హానియేమి?

ఉత్త. ఒక గృహస్థుడైన బ్రాహ్మణుడు భార్యతోడ వారణాసి యాత్రబోవనుద్దేసించి యన్యగృహమందు కాపురముండు నొక బీదబ్రాహ్మణునిపిలిచి మేము వారణాసి యాత్రజేసివచ్చుపర్యంతము మీరు బాడుగలేక మాగృహములో కాపురముండి గృహపశ్వాదుల బదిలముగాసుంచుకొని మేము వచ్చినతోడనే మావద్దొప్పగించితివేని మాసమొకటికి యొక వరహా సంబళము యిచ్చెదనని చెప్పి యాబీదబ్రాహ్మణుని కాపురముంచి కాశ్యాదికన్యాకుమారిపర్యం

తము స్థితిదేవాలయపుణ్యస్థళ, తీర్థ, నిధుల, గ్రమముగా నవలో
కించి కొన్ని దినములు గడచినపిమ్మట తనగృహమునకు భార్యతో
డవచ్చిచేరినాడు. ఆబ్రాహ్మణుని వీక్షించి కాపురమున్నటువంటి బీద
బ్రాహ్మణుడు మీరెవరని యడుగ మేము నిన్న యీదినములో
గాపురముంచి కాసియాత్రకుపోయిన వారము గదా యిపుడు
మేము వచ్చిచేరినాము గాన మాగృహ పశ్వాదులన్నియు
మాకప్పగించినీసంబళము తీసికొని పొమ్మనినుడువగా ఆవాక్యము
విని కోపముచేసి గృహమునదియెక్కడిది, కాపురము కూలికి
పెట్టిపోవడమనునదియేమి నీకేమైనా పున్మదావస్థయైనదాయని,
ఘంటాఘోషముజేసి నీవుపూర్వమే యీగృహము విక్రయించి
పోయినావే దానికి విక్రయ సాధనమున్నదని యభిమానించి తి
రస్కరించి సంభాషింప దానిని విని కాసియాత్ర జేసినవారు న్యాయ
స్థళమునకుబోయి మొరపెట్టగా యామొరనువినిన న్యాయాధిప
తులు వంచకత్వముచేసిన బీద బ్రాహ్మణుని పట్టుకరమ్మని పిలిపి
ంచి నీతడా న్యాయాధిపతుల వీక్షించి వీరు యాత్రకుబోవు సమ
యమందు విక్రయించి పోయినారేకాని నన్ను కాపురముంచి పో
లేదని తప్పుసాధనంచూపింపగా దానినిచూచిన న్యాయాధిపతులు
దీనికి సాక్షిముఖాంతరము కావలెనని ప్రక్కయింటివారిని పిలుపిం
చి మీకు యీసంగతి తెలుసునాయని యడుగ వారు న్యాయా
ధిపతి నవలోకించి వీరిని గాపురముంచి వెళ్ళినారేగాని గృహము
విక్రయించలేదని చెప్పినారు దానిని వినిన న్యాయాధిపతులు ఆ
కపట బ్రాహ్మణుని బట్టి కారాగృహములోనుంచి నీవు నిక్షేపముగా
గా నొకరిద్రవ్యము నపహరించు కొరకు తప్పుసాధనము సృజించి

సందువల్లనీకధికమైన యపరాధము విధింపబడినది. ఈవిధించిన యపరాధము ద్రవ్యవస్తువులు చేరు పర్యంతము కారాగృహములో నుండి యాజ్ఞాపించిన వడ్డీకిగాను చేర్చబడునని న్యాయాధిపతులు తీర్మానించిరి. ఆ ప్రకారముగా దేహాదిప్రపంచ వ్యవహారములో నెవరికైనను నాదియని యభిమానముండెనేని మూలద్రవ్యమైన మోక్షఫలము చెడి వడ్డియైన నిత్యస్వానుభవముస్ను పోయినదా దుఃఖములోనే మునిగియుందురు.

ప్రశ్న. అయితే అభిమానము తొలగు విధమేమి ?

ఉత్త. శరీరమాదిగాగల యంతర్బంధనములను ఈషణత్రయములైన బాహ్యబంధనములన్యములని తెలసి వానిలో నేను, నాది, యనే యభిమానములు విసర్జించి దీనిని మనకు ప్రారబ్ధమనునది క్రమముగా తొలగించు ననేది సందేహము లేదు. ఇది అంతయు స్వప్నములో కన్నవస్తువులవలె యగునని తలంచి వానిలో ఆగామి కలుగకుండా బ్రహ్మధ్యానమందను దినమభ్యసించుటయే యభిమానము తొలగుమార్గము.

ప్రశ్న. అభిమానము లేకుండా యనుభవించుట యేవిధము ?

ఉత్త. చింతపండు బొబ్బడకై వడి తామరదళమందు నిలచిన జలంబుభంగి బురదలోనుండు కుంభకారక్రిమివలె నేను, నాది, యనుబంధములంటక యుంటక వేదాంత శాస్త్రమును సద్గురుమూలముగా శ్రవణాదులవశ్యము చేయవలసినది సిద్ధము.

—(*) వైరాగ్యప్రకరణముసంపూర్ణము. (*)—



॥ ముముక్షుప్రకరణము.

పూర్వము చెప్పిన ప్రకరణమువల్ల దేహాది ప్రపంచ మనిత్యమని యా దేహి ఒకడే నిత్యమని యొక విధముగా తెలిసినశిష్యునకు మోక్షాపేక్ష కలుగునటుల ఈదిగువ ముముక్షుప్రకరణము చెప్పుచున్నాడు.

శ్లోకః॥ సద్గురోః కరుణాదృష్టేః। శాస్త్రాభ్యాసవిచారతః। నిత్యసత్య ప్రవృత్తస్య। జాయంతే శ్రవణాదయః। శ్రవణాదేస్సముద్భూత। స్త్వను బంధచతుష్టయః। చతుర్భ్యోప్యనుబంధేభ్యో। మోక్షాపేక్షాప్రజాయతే। అన్వేషయ తశ్శిష్యస్య। స్వయమేవాగతో గురుః॥ తాదృశం గురు ముద్వీక్ష్య। నమస్కృత్య సుమానసః। ఇమంమాయావృతం మాతః। పంచకోశైః ప్రవేష్టితం॥ మాంపాహి కృపయాస్వామిన్। మాయాదీన్ పరిహృత్యచ। అపృథగ్దేహ్యుపదేశ। మేవంసంప్రార్థ్యభక్తిమాన్॥ ఉపవేశయిత్వాఛాత్రం। తర్తుంసంసారవార్నిధిం। శాంతోదత్వాజ్ఞానదీక్షాం గురుణాప్రయతీకృతః॥

—(*) పీటికివివరము. (*)—

ప్రశ్న. సద్గురువువల్ల శాస్త్రశ్రవణ ముద్భవించుటకు పూర్వమందు చేయవలసినకార్యమేమి?

ఉత్త. అనుబంధ చతుష్టయములను సంధానము చేయవలయును.

ప్రశ్న. అనుబంధ చతుష్టయములెవ్వి?

ఉత్త. అధికారవిషయము, సంబంధము, ప్రయోజనమను నాలుగు శాస్త్రారంభమునకు ఫలముగనుక నాలుగు అవశ్యకము.

ప్రశ్న. అదియేలాగు?

ఉత్త. శాస్త్రారంభము చేయుపురుషునకు ఫలలక్షణము గానుండుటయే ప్రయోజనము. ఆప్రకారము ప్రయోజనము లేనియెడల యొక దానిలోనైనా ప్రవృత్తియుండనేరదు.

ప్రశ్న. ఈశాస్త్రమున కధికారెవరు?

ఉత్త. సాధనచతుష్టయ సంపత్తిగలవాడును, యుక్తియుక్తుడును, విద్వాంసుడును, మేధావియుగానుండు పురుషుడే అధికారి.

ప్రశ్న. విషయమనగేమి?

ఉత్త. జీవబ్రహ్మైక్యముగా నుండే చైతన్యమే విషయము. మరియే స్వరూపమును సకలవేదోపనిష దర్థముల ప్రతిపాదించుచున్నవో అదియే విషయము.

ప్రశ్న. సంబంధమనగేమి?

ఉత్త. యిప్పుడు చెప్పబడిన జీవబ్రహ్మైక్యమైన వస్తువునకున్ను, యావస్తువును ప్రమాణముగాఁ జెప్పు శాస్త్రమునకున్ను అభేదముగా నుండుటయే సంబంధము.

ప్రశ్న. ప్రయోజనమనగేమి?

ఉత్త. ప్రత్యేకాత్మ బ్రహ్మైక్యానుభవముఁ బొందుటయే యానందము. ఆయానందానుభవముచేత సకలసంసారబంధములఁ దొలగియుండుటయే ప్రయోజనము. ఎవడు సాధనచతుష్టయములను బొంది యున్నాడో వానికే యీప్రయోజనము సిద్ధించును. ఈనాలుగు సాధనములలో నొకటి లోపమైనను సిద్ధించదు. యీనాలుగు సాధనములు కలిగినవాడే వేదాంతవిచారమున కధికారి.

ప్రశ్న. ఈసాధన చతుష్టయము లెప్పుడు సంపాదించవలయును?

ఉత్త. శ్రవణమునకంటే పూర్వమే సంపాదించుకొని తదనంతరం శ్రవణమునకు ప్రవేశింపవలయును. లేనియెడల జ్ఞానముద్భవించనేరదు.

ప్రశ్న. సాధనచతుష్టయమన నేమి?

ఉత్త. నిత్యానిత్యవస్తువివేకము, ఇహాముత్రార్థఫలభోగవిరాగము, సమాది షట్కసంపత్తి, ముముక్షుత్వమను నాలుగు.

ప్రశ్న. ఈనాలుగు సాధనములలో నిత్యానిత్య వస్తువివేక మొకటియున్న చాలదా? ఎందుకుగాను నాలుగు సాధనములు సంపాదించవలెను?

ఉత్త. ఒకటిచాలదు. ఈలోకములో శాస్త్రజ్ఞులకు నిత్యానిత్య వస్తు వివేకము కల్గియుండియు, వారు విషయాసక్తి కలవారై కామ్య కర్మములు జేయుచున్నారు, అందుచేత వారికి నధికారత్వమగు పడలేదుగనుక రెండవసాధనమున్ను గావలయును.

ప్రశ్న. అధికారికి నీరెండు సాధనములు చాలునా?

ఉత్త. చాలవు. కొందరు ఋషీశ్వరులు యీరెండు సాధనములు గలిగి యుండియు వారికిని కోపతాపములే మునుముంచి యితరులను శపించు టవలన వారికి నధికారత్వ మగుపడలేదు. అందుచేత మూడవ సాధనమున్ను కావలయును.

ప్రశ్న. అధికారికి నీమూడుసాధనములు చాలునా?

ఉత్త. కొందరు జడముడివేసి కృష్ణాజనము కటుమందుంచుకొని యోగీశ్వరులను నామధేయము గలవారై సంసారమునుంచి వెలువడి విరక్తులుగాను, ప్రశాంతులుగా నుండువారలకు ఈమూడుసాధనములు కలిగిన్ని శ్రవణమున్ను లేచిపోవుచున్నారు. కాబట్టి వారికి నధికారత్వము కనుపించలేదు గనుక నాల్గవ సాధనము కావలసియున్నది ఈనాల్గవ సాధనములు కల్గిన వాడే అధికారి, వానికేముక్తి, అందులోనొకటి తక్కువైన ముక్తిలేదు.

ప్రశ్న, నిత్యానిత్య వస్తువివేకలక్షణమేమి?

ఉత్త. బ్రహ్మమేనిత్యము, దేహేంద్రియాది ప్రపంచములంతయు యని త్యమని శృతియుక్తియను భవప్రమాణములచే తాదెలుసుకొనుట.

ప్రశ్న. అనిత్యమనుదానిలో శృతిప్రమాణ మేది. ?

ఉత్త. ప్రళయకాలమందు దేహేంద్రియాది ప్రపంచము యాపృథ్వి లోనడగి ఆపృథ్వితనకంటె పదంతలధికమైన యప్పులోనడగి ఆయ ప్పుతనకంటె పదింతలెక్కువైన తేజస్సులో నడగి ఆతేజస్సుతన కంటె పదంతలధికమైన వాయువులోనడగి ఆవాయువు తనకంటె పదంతలధికమైన యాకాశమునందడగి ఆయాకాశజ్ఞానములో నడ గి ఆయజ్ఞానము బ్రహ్మములో నడుగుటయనునది దెలసుకొను టయే శృతిప్రమాణము.

ప్రశ్న. యుక్తిప్రమాణమేది ?

ఉత్త. పంచభూతములేచేరి భౌతికముగా ప్రతిదినము నసించునని కను గొనుటయే యుక్తిప్రమాణము.

ప్రశ్న. అనుభవ ప్రమాణమేలాగు ?

ఉత్త. జాగ్రదవస్తలో నుండిన బ్రహ్మమైన నామరూపప్రపంచములు స్వ ప్నావస్థలో నుండిన అంతర్మన స్సంకల్పముల యందు లేవు. స్వప్నావస్థలోనుండిన అంతర్మనస్సంకల్పములు సుషుప్త్యవస్థయం దు లేవు. సుషుప్త్యవస్థలో నుండిన యజ్ఞానము, ఆనందము జాగ్ర స్వప్నావస్థలలో లేవని తెలిసి చెప్పుటయే అనుభవ ప్రమాణము.

ప్రశ్న. తదనంతరము బ్రహ్మము నిత్యమని చెప్పుటకుశృతి ప్రమాణమేది ?

ఉత్త. ప్రళయకాలములో పంచభూతములున్ను పంచభూతములకు కా రణమైన యజ్ఞానము బ్రహ్మములో నైక్యమై బ్రహ్మము మా త్రమే శేషించియుండునని తెలిసికొనుటయే శృతిప్రమాణము.

ప్రశ్న. యుక్తిప్రమాణమేది ?

ఉత్త. ఈభూత భౌతికములంతయు ప్రతిదినము నసించి పునరుత్పత్తియగుటకు గారణమైన బ్రహ్మమొకటియున్నదని తెలుసుకొనుట యుక్తిప్రమాణము.

ప్రశ్న. అనుభవ ప్రమాణమేది ?

ఉత్త. నిత్యత్వమైన బ్రహ్మమే భూతభౌతికములుగ నగపడినదని తెలిసికొనుటయే యనుభవప్రమాణము. ఇదియె ప్రథమ సాధనము.

ప్రశ్న. ఇహాముత్రార్థ ఫలభోగవిరాగ లక్షణమేది ?

ఉత్త. ఇహములో గలిగిన దార, పుత్ర, ధనధాన్యములలోను, రాజభోగములలోను, పరములో యుండగల దేవతా స్త్రీలవద్దను, అమృతాది స్వర్గభోగములయందును, మల మూత్ర, వాంతి, వీనియందే ప్రకారమెవరికినాశ కలుగదో ఆలాగే పైవానియందు నిరాశ కలగియుండవలయునని శృతి యుక్త్యానుభవ ప్రమాణముచేత నెరుగవలయును.

ప్రశ్న. ఇహాలోక భోగమశుద్ధమనుటకు శృతిప్రమాణమేది ?

ఉత్త. దారపుత్రాదులయొక్క శరీరమంత యుచ్ఛిష్టము, ముట్టు, రక్త, మాంస, మలమూత్రములజేరి యొకరూపముగా నిర్మించబడినదని తెలిసికొనుటయె శృతిప్రమాణము.

ప్రశ్న. యుక్తిప్రమాణమేది ?

ఉత్త. మేడిపండుజూచుటకందముగా కనుపడినను అదివిప్పిచూడగా లోపల క్రిములునిండి యసహ్యముగానుండునటుల, దారపుత్రాదులు చూచుటకు సౌందర్య రూపలావణ్యము గలవారైనను, లోపలమల మూత్రాదిదుర్గంధములు నిండియున్నవని విచారించుటలో నసహ్య

కరమఖిపీటినిదాకెనేని తక్షణమే శుద్ధిచేసుకొనవలయునని దెలిసి కొనుటయే యుక్తిప్రమాణము.

ప్రశ్న. అనుభవ ప్రమాణమేది?

ఉత్త. వారలకు వ్యాధిపీడలుద్భవించిన కాలములో వుచ్చిష్టము, ము, ట్టు, మలము, చీము, రక్తము, మాంసము, అగుపడుకాలమందు. వారలను లోక నసహ్యాగాసుంచుటవల్లను వారలుమృతిజెందిన కాలములో అర్ధనిమిషమైన గృహమందుంచక సూతకమని తక్షణమె త్తుకొనిపోయి స్మశానములో వేసివచ్చుటచేతను అశుద్ధమని తెలిసికొనుటయే యనుభవ ప్రమాణము.

ప్రశ్న. ద్రవ్యమశుద్ధమనుటకు శృతిప్రమాణమేది?

ఉత్త. ద్రవ్యముసంపాదించు కాలమందు శుద్ధములేక యశుద్ధమైనకార్యములజేయుటకు ప్రయత్నపడుటలో మనస్సుకలుగునని దెలిసికొనుటయే శృతి ప్రమాణము.

ప్రశ్న. యుక్తిప్రమాణమేది?

ఉత్త. ద్రవ్యముచిక్కినకాలమందు భార్య, బిడ్డలు, గృహము, భూములను సంపాదించుటకు ప్రయత్నకాలమందు ప్రయత్నమనుపాశ బంధములచేత కట్టుబడి మునిగి నిలచుటను దెలిసికొనుటయే యుక్తిప్రమాణము.

ప్రశ్న. అనుభవప్రమాణమేది?

ఉత్త. ద్రవ్యమధికమైన కాలమందాశ, క్రోధ, లోభ, మదములచేతనాచ్ఛాదింపబడి ముందువెనకదెలియక యజ్ఞానాంధకారమను కూపములోబడి నానావికారముల బొందునని తెలిసికొనుటయే యనుభవప్రమాణము.

ప్రశ్న. పరలోకభోగముల శుద్ధమనుటకు శృతిప్రమాణమేది ?

ఉత్త. మనుష్యులకు గలుగు తాపత్రయములు దేవతలకు సహావుండునని తెలుసుకోనుటయే శృతిప్రమాణము.

ప్రశ్న. యుక్తిప్రమాణమేది ?

ఉత్త. దేవభోగములు మనుష్యభోగములవలె దుఃఖకరములని తెలిసికోనుటయే యుక్తిప్రమాణము.

ప్రశ్న. అనుభవ ప్రమాణమేది ?

ఉత్త. దేవతలు బుణ్యాక్షీణమైనతోడనే యధోముఖముగా భూమిమీద బడుటవల్ల యశుద్ధమని దెలిసికొనుటయే యనుభవప్రమాణము. ఇదియే రెండవసాధన.

ప్రశ్న. సమాదిషట్కసంపత్తిలక్షణమేది ?

ఉత్త. శమము, దమము, వుపరతి, తితీక్ష, సమాధానము, శ్రద్ధ, యని యారువిధములు.

ప్రశ్న. శమమనగానేమి ?

ఉత్త. గడచినకాలములో జరిగిన విషయముల నాగమనకాలమందు జరిగే విషయములగురించి చింతించునట్టిది మనస్సువాటిని చింతించకుండునటుల నిలపినయడల ప్రకృతకాలములోనివిషయములందు మమతకలుగును. ఆలాగు మమతజెందినవిషయములకు విఘ్నముసంభవించెనేని తక్షణమే దుఃఖము సంభవించును. గనుక వాటిలో నొకటియైనదలంచక మనోనిగ్రహము చేయుటేశమము.

ప్రశ్న. దమమనగానేమి ?

ఉత్త. జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియములను విషయాశక్తి జెందనీయకుండుటయే దమము.

ప్రశ్న. ఉపరతియనగేమి?

ఉత్త. చేయబడు సకలకర్మముల ఫలమును బొందవలయునని యపేక్షించి చేసిన పునర్జన్మమెత్తి యాకర్మఫలము లనుభవింప వలసివచ్చును. గనుక అట్టికర్మలను భారమనియెంచి త్యజించి ఫలము నపేక్షింపక నీశ్వరార్పణముగా జేయుటయేయుపరతి.

ప్రశ్న. తితీక్షయనగేమి?

ఉత్త. సుఖదుఃఖములు వచ్చునపుడు అవి దేహేంద్రియాదియంతఃకరణములకు స్వభావమని సమముగా జూచి తనకితరులవల్ల సంకటములు కలిగినప్పటికిన్ని వారలనుశిక్షించుటకు సమర్థతయుండియు వారలకు బాధచేయక సహించుకొనియుండుటయే తితీక్ష.

ప్రశ్న. సమాధానమనగేమి?

ఉత్త. ఆర్యులసన్నిధియందు శ్రవణముచేయునపుడు యింద్రియాద్యంతఃకరణములను అంతర్బాహ్యావిషయముల జలింపకుండు విధము నిలుపుటయే సమాధానము. ఈసమాధానము లేనియడల యుభయభ్రష్టుడౌను.

ప్రశ్న. శ్రద్ధయనగేమి?

ఉత్త. గురువులయందును, వేదాంతశాస్త్రమందును, ఈశ్వరునియందును, నియమముగా భయభక్తివిశ్వాసములనుంచి చిత్తశుద్ధికలిగియుండుటయే శ్రద్ధ. ఇదియే మూడవసాధనము.

ప్రశ్న. ముముక్షుత్వ లక్షణమేది?

ఉత్త. ఈజననమరణరూపమైన సంసారప్రవాహములో శ్రమజెంది యధ్యాత్మిక, యధిభౌతిక, యధిదైవిక మనుతాపత్రయముల చేతను చ్చి యీసంసార దుఃఖములో నొక్క నిమిషమైన నుండకూడదని

మహాభయముకల్గి యిట్టి భ్రమనేయాచార్యులు నిందింతురనియు స
ద్గురువులుగానుండే మహాత్ము లెచ్చటయున్నారోయనియు కాలిన
కుండచేయివిడిచినట్లు సకలభోగములను వదలి సన్యాసియై బయ
లుదేరి మహాలఘుతర పక్వముతో పగలంత ఆచార్యులెచ్చటయు
న్నారో యని వెదికియు రాత్రియంతయు నిదలేక దుఃఖముచే
నిండి చెమటకారుట మొదలగుగాగల ఎనిమిదిగుణములతో దే
శాంతరములోను, వనాంతరములోను, పర్వతాంతరములోను, వె
దకి యలసి సంచరించుటయే ముముక్షుత్వము. ఇదియె నాలుగవ
సాధనము.

ప్రశ్న. ఎనిమిది గుణములు యేవి?

ఉత్త. శ్లో॥ స్వేదోత్పాదనమేవఘాతిహితనాథానంద భాష్పంక్రమాత్।
తూష్ణీంభావమనంతరంచచలనం నాయాతివాక్యంస్ఫుట స్వాంతం
శాంతివిహీనమున్నసహితోదేహస్సరోమద్గమేరాం। ఏతేష్వానివ
సంతి శ్రీగురువిభురాలోకనే స్వేషణే॥

ప్రశ్న. ఈప్రకారముగానుండు ముముక్షునికి గురుదర్శన మేలాగుప్రాప్త
మౌను?

ఉత్త. అనేకజన్మములలో తాను జేసియుండు నిష్కామ్యపుణ్యఫలముచేత
అవాఙ్మానస సగోచరమగు బ్రహ్మము తానే దయచేసి యుదకము
నడగుంత్తు అయిన విధము మనుష్యరూపమునుధరించి క్షీరసము
ద్రముపొంగినట్లు పీనిదాహముతీర్చుకొరకు వచ్చురీతి సద్గురువు
వచ్చును.

ప్రశ్న. ఆలాగువచ్చిన గురువునుజూచి వీడు చేయవలసినకార్యమేది?

ఉత్త. ఆప్రకారమువచ్చినతోడనే శరీరమంతయు యగ్నిచేతఁ దగ్గలబడి

జలము వెదుకువానికి ముందు గంగానది యెదురు పడినటువలెన్ను ఒక మహాదరిద్రునకు నిధిలభించిన కైవడి మహాసంతోషకరమై సద్భావమునుబొంది యెడుగులేని చెట్టువలె వారియొక్క పాదకమలములయందుబడి త్రికరణశుద్ధిగా సేకాంగమాదిగాగల యష్టాంగనమస్కారము లొనరించి రెండుచేతులతో వారిపాదములనుబట్టుకొని స్వామీ నేననేక కాలమునుంచి జననమరణమనుభవాంబుధిలో మునిగి మాయామోహమనెడి యంధకారముచేత గప్పబడి పంచకోశములను పాశములో జిక్కి తాపత్రయాగ్నిచేత దహింపబడి, నిలచినానుగాబట్టి కృపాసాగరులైన స్వాములారా సూర్యకిరణములుసోకి మంచుతొలగిపోవునట్లు యుష్మదీయకృపాకటాక్షముచేత నామనోవేదననపనోదించి చల్లదనము కలుగజేయుటకొరకు ప్రసాదము దయచేయవలయునని విన్నవింపవలయు.

ప్రశ్న. ఆప్రకారము చేయుకాలమందు ఆచార్యులొనరించు కార్యమేమి?

ఉత్త. అలాగు శరణాగతుడైన శిష్యునిదనంతటివానిగా చేయవలెనని తాబేలురీతిగాదలచి, చేపలభంగి పరిపూర్ణదృష్టిచేత జూచి పక్షికైవడి హస్తమస్తక సంయోగము జేసి తన సన్నిధానమందు కూర్చుండ నియమించి వానిని భయపడకుమని యభయ హస్తమిచ్చి పాపనుకప్పును అహంకారమను మదపుటేనుగువచ్చి చేరకుండునట్లును, మాయామోహములందకుండునట్లును, చిత్తమను శునకము స్మరింపకుండులాగున నిజానందానుభూతికలుగునటుల వేదాంత విచారమను సింహాసనముపై యారోహణము జేసి ముందు జెప్పిన యహంకారాది మృగముల నావేదాంతధ్వనిచేత లోబడునట్లుజేసి పిదప నిశ్చయాత్మకమైన సూక్ష్మబుద్ధిగల శిష్యునికి బ్రహ్మోపదేశమైన జ్ఞానదీక్ష చేయుటకుపక్రమింతురు.

ప్రశ్న. దీక్షయనగా అర్ధమేమి?

ఉత్త. దీయని, క్షయని రెండువిధములు. వాటిలోదీయను నదిలోపలి కరణములుగాయుండు మనస్సు, అంహాకారము, చిత్తముపోగా బుద్ధియేయవయవదేహావధాన నిశ్చయము జేయుట, అది యేలాగ నిన సర్పము రూపతేజస్సయిన నేత్రములతో శబ్దమును గ్రహించలే కపోయినను యానేత్రములే వాటికి గరణములుగానున్న వని తెలి సికొనక మంత్రశబ్దములను విని యేప్రకారము కట్టుబడుచున్న దో యావిధముగానే బుద్ధి, జ్ఞాన, తేజస్సు తానని తెలిసికొనక యవయవ దేహావధాన నిశ్చయమును గలుగజేయుచున్నది. క్షయనునది సకలకర్మములను నసింపజేసి యాకసమువలె నిర్మల ముగా జేయునది. ఈవిధముగా స్థిరమును బొందినదే బ్రహ్మో పదేశమైన జ్ఞానదీక్షయని తెలిసికొనుటయే సిద్ధాంతము.

ముముక్షుప్రకరణము సంపూర్ణము.



III ఉత్పత్తి ప్రకరణము

-:0:-

పూర్వము చెప్పిన రెండు ప్రకరణములవల్ల మోక్షాపేక్షకలిగి సద్గురులాభమువల్ల శ్రవణాదులబొందిన శిష్యునికి అపరోక్షాత్మానుభవ సమాధిజ్ఞానముగలుగు నిమిత్తముత్పత్తి ప్రకరణమును జెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ శుద్ధబ్రహ్మణినిష్ఠాయాం। మాయాయాంగుణసన్నిధేః। ఆవిరాసీచ్ఛక్తిబంధ। ఈశో జీవస్సనాతనః। పంచభూతాః ప్రభూత్వాపై। స్థూలసూక్ష్మంగతాః క్రమాత్। తేషుంచీకరణాద్భాంతి। పంచతత్వసమంచితాః॥

—(*) దీని వివరం (*)—

ప్రశ్న. అఖండ పరిపూర్ణ వ్యాపకములో జగజ్జీవపరంతోచినదేలాగు?

ఉత్త. శుద్ధబ్రహ్మమైన సర్వసాక్షినుండి యగ్నియందున్న యుష్ణమువలె యభేదమైన యొక చిచ్ఛక్తికలదు. ఆశక్తియతీత బ్రహ్మములో నవ్యక్తముగానుండు కాలమందు ఆయఖండస్వరూప వ్యాపకమునకు శుద్ధబ్రహ్మమనిపేరు. ఆప్రకారమభిన్నమైన చిచ్ఛక్తిభిన్నముగా విజృంభించి శుద్ధబ్రహ్మమును వ్యాపించునపుడు పరాశక్తియనిపేరువచ్చెను. ఆపరాశక్తి మహాకారణ శరీరముతోచేరి యఖండాతీతస్థానమైన తుర్యావస్థకభిమానిగానుండి తత్ప్రకాశమై ప్రకాశించుటవలన పరవ్యాపకమనునటు లోబడిన శుద్ధబ్రహ్మమునకు పరబ్రహ్మమని, గురువని, శివమని, నామధేయములు వచ్చినవి. ఇది సామవేదములో మహావాక్యమైన తత్వమసివాక్యమందు చెప్పుచున్నది. ఇదియే అసిపదార్థమైన శివతుర్యము. ఈప్రకారమవయవరహితముగానుండు పరాశక్తినుండి బ్రహ్మసన్నిధానవిశేషముచేత సత్వరజస్తమమనునవికృత త్రిగుణములుద్భవించునవి.

ప్రశ్న. ఆగుణములకు నామమేది ?

ఉత్త. సత్వమున కానందరూపశక్తియనియు, రజసకు చిద్రూపశక్తియనియు, తమస్సునకు సద్రూపశక్తియనియు నామములుగలిగెను.

ప్రశ్న. ఆపరబ్రహ్మము సత్వగుణములో ప్రతిఫలించినపుడు నామమెద్ది ?

ఉత్త. ఆనందరూపశక్తియైన కారణశరీరముతో జేరి యుపశాంతస్థానమైన సర్వానందసుషుప్త్యవస్థ కభిమానిగానుండి సర్వముదానుగా ప్రకాశించియుండుటను మఱచి యుపశమనముగాసతీతమై యుండుటవలన నాపరబ్రహ్మమునకు బ్రహ్మానందుడనిన్ని, శాంతుడనిన్ని, నామధేయములుగలిగెను. ఇదియే అసిపదార్థమైన శివసుషుప్తి.

ప్రశ్న. బ్రహ్మానందుడు రజోగుణమునందు ప్రతిఫలించునపుడు నామమేమి?

ఉత్త. చిద్రూపశక్తియైన సూక్ష్మశరీరముతో చేరి విశ్వగ్రాహిస్థానమైన సర్వప్రకాశ స్వప్నావస్థకభిమానిగానుండి సకల భువన చరాచర ప్రపంచములను దనలోపలి నైక్యముచేసుకొని తానేజగత్స్వరూపముగా ప్రకాశించుచుండుటవలన నాబ్రహ్మానందునికి తేజోమయుడని, ప్రజాపతియని, నామధేయములయ్యెను. ఇదియే అసిపదార్థమైన శివస్వప్నము.

ప్రశ్న. తేజోమయుడు తమస్సునందు ప్రతిఫలించునపుడు నామమేమి ?

ఉత్త. సద్రూపశక్తియైన స్థూలశరీముతో గూడి సంపూర్ణస్థానమైన సర్వవ్యాపక జాగ్రదవస్థకభిమానిగానుండి సర్వచరాచరప్రపంచములలో తానే ప్రకాశించుటవల్ల నా తేజోమయునికి, బరిపూర్ణుడనిన్ని చిత్స్వరూపుడనిన్ని, నామధేయమయ్యెను. ఇదియే అసిపదార్థమైన శివజాగ్రత్త.

—(*) అసిపదం సంపూర్ణము. (*)—

—(౧) త త్ప దం. (౦)—

ప్రశ్న. పరిపూర్ణ బ్రహ్మమన్ని థియందు చేష్టించినదేమి ?

ఉత్త. శు క్తియందు రజతభ్రాంతివలె మూలప్రకృతియను వొక శక్తివివర్థముగా చేష్టించినది. ఆశక్తిలో పరిపూర్ణుడు వ్యాపించియుండుటవలన ఆమూల ప్రకృతిలో బ్రహ్మమన్ని [illegible] వమువేత వత్వ రజ స్తమములను వికృతత్రిగుణముల గలిగెను.

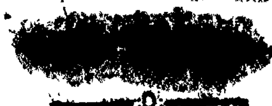
ప్రశ్న. ఆత్రిగుణము లెవ్వి ?

ఉత్త. మాయయని [illegible] యనియు, ప్రకృతియనియు చెప్పబడును. [illegible] యందు నిర్మలదర్పణమునందు సూర్యుడు ప్రతిఫలించిన రీతి పరిపూర్ణుడు సలక్షణముగా ప్రతిఫలించెను. ఆప్రతిబింబ మాయ చైతన్యమునకు నీశ్వరుడని నామధేయము. ఆమాయమహాకారణ శరీరముతో జేరి బ్రహ్మాండస్థానమైన తు ర్యావస్థకభిమానిగానుండి సకల చరాచర ప్రపంచముతో మిళితమైయుండుటవలన నాపరిపూర్ణమునకు నీశ్వరసాక్షియైన బ్రహ్మమనియు, సర్వజ్ఞుడను నామధేయములాయెను. ఇందుకుజ్ఞానశక్తి సూక్ష్మైశ్వర్యసంపన్నత్వ భోగము ఓంకారాక్షరము. ఈయక్షరములో సకలమైక్యమైయుండుటవలన దీనినధిష్టించిన బ్రహ్మచైతన్యమునకు మహాత్మయని సుక నామమాయెను. ఇదియే తత్పదార్థమైన [illegible].

ప్రశ్న: అయితే [illegible] ముగా పుట్టవించిరి ?

ఉత్త. సత్వగుణ [illegible] త్రిలోకము లుత్పత్తియాయెను. వానిలో [illegible] ప్రధానమైనదై యవ్వికృత

మైన కారణ శరీరముతో జేరి యగ్ని స్థానమైన సుషుప్త్యవస్థకభిమానిగానుండి సకల ప్రపంచములను సంహారముచేసి నిలుచుటవల్ల ఆయభిమానికి అవ్యాకృతుడనియు, రుద్రుడనియు, నామధేయము లాయును. దీనికి తిరోధాయకశక్తి సర్వసంహారకభోగము మకారాక్షరము. ఈ త్రయాక్షరములోనివి యైక్యమై యుండుటచేత దీనినధిష్టించియుండిన ఈశ్వరునకు శుద్ధాత్మయని యొక నామధేయము వచ్చినది. ఇదియే తత్పదార్థమైన పరసుషుప్తి. సత్వగుణప్రధానమైనటువంటిదై హిరణ్యగర్భమైన సూక్ష్మశరీరముతో సంగతమై చంద్రస్థానమైన స్వప్నావస్థకభిమానిగానుండి సకల ప్రపంచములను రక్షించుటంజేసి ఆయభిమానికి హిరణ్యగర్భుడనిన్ని, విష్ణువనిన్ని నామధేయములాయును దీనికిచ్ఛాశక్తి సర్వభావకర్తృత్వభోగము ఉకారాక్షరము. ఈత్రయక్షరములోనివి యైక్యమై యుండుటంబట్టి దీనినధిష్టించియుండిన ఈశ్వరునికి సూత్రాత్మయని యొకనామధేయ మాయును. ఇదియే తత్పదార్థమైన పరస్వప్నము తమోగుణ ప్రధానమై నటువంటిదై విరాట్టయిన స్థూలశరీరముతో గూడి సూర్యస్థానమైన జాగ్రదవస్థ కభిమానిగానుండి సకలచరాచర ప్రపంచములను సృజించుటవల్ల ఆయభిమానికి విరాట్టనియు, బ్రహ్మయనియు, నామము లాయను. దీనికి క్రియాశక్తి సర్వకర్తృత్వభోగము అకారాక్షరము. [illegible] లోనివి యైక్యమై యుండుటవల్ల దీనిని [illegible] సర్వభూతాత్మ [illegible] నపరజాగ్రత్త.



——:0:——

—(*) త్వంపదం (*)—

ప్రశ్న. రజోగుణ అవిద్యయొక్క కార్యమేలాగు ?

ఉత్త. అవిద్యయందు మలిన జలములో సూర్యుడు ప్రతిఫలించు చందంబున బ్రహ్మచైతన్యము ప్రతిఫలించును. ఆ ప్రతి ఫలించుటకు జీవుడని నామధేయము. ఆయవిద్యయైన మహాకారణ శరీరము తోజేరి లలాట స్థానమైన తుర్యావస్థ కభిమానిగానుండి యవస్థాత్రయ విలక్షణ జ్ఞానస్వరూపముగానుండుటవల్ల నాబ్రహ్మచైతన్యమునకు జీవసాక్షియైన కూటస్థుడనియు, ప్రత్యేకాత్మయనియు నామధేయములు గలిగెను. ఇందుకు జ్ఞానశక్తి ఆనంద పరవశభోగము ఓంకారాక్షరము. ఈయక్షరములలోనివి యైక్యమైయుండుటవల్ల ఆయాత్మకు నిర్మలాత్మయని యొక నామమాయెను. ఇదియే త్వంపదార్థమైన జీవతుర్యము.

ప్రశ్న. అయితే త్రివిధములైన యాత్మలేప్రకార ముద్భవించెను ?

ఉత్త. రజోగుణ విద్యలో సత్వరజస్తమములను త్రిగుణము లుత్పత్తియయ్యెను. వానిలో తమోగుణమే ప్రధానమై నటువంటిదై యానందమయకోశమైన గారణ శరీరములోగూడి హృదయస్థానమైన సుషుప్త్యవస్థకభిమానిగానుండి సుషుప్తి సుఖమనుభవించుటవల్ల ఆయభిమానికి [illegible]డనియు, పారమార్థికుడనియు, అపరిచ్ఛిన్నుడను నా[illegible] ఇందుకు తిరోధాయశక్తి ఆనంద భోగము[illegible]లోనివి యైక్యమైయుండుటంబట్టి [illegible]కు పరమాత్మయని యొక నామమాయెను. యిది [illegible]ర్థమైనజీవసుషుప్తి. సత్వగుణమే

ప్రధానమై నటువంటిదై ప్రాణాది కోశత్రయములైన సూక్ష్మ శరీరముతో మిళితమై కంఠస్థానమైన స్వప్నావస్థకభిమానిగానుండి స్వప్నప్రపంచములో జేరియు చేరకయుండుటవల్ల నాయభిమానికి తైజసుడనియు, ప్రాతిభాసికుడనియు, స్వప్నకల్పితుడనియు నామధేయములాయెను. దీనికిచ్ఛాశక్తి అయుక్తభోగము. (పలనసేన భేదాభేదములు లేక యనుభవించుట.) ఉకారాక్షరము ఈ యక్షరములోనివి యైక్యమైయుండుటవల్ల దీని నధిష్టించిన యాత్మకు నంతరాత్మయని యొక నామమాయెను. ఇదియే త్వంపదార్థమైన జీవస్వప్నము. రజోగుణమే ప్రధానమైనటువంటిదై యన్నమయకోశమైన స్థూలశరీరముతోజేరి నేత్రస్థానమైన జాగ్రదవస్థకభిమానిగానుండి ప్రపంచవ్యవహారములో ప్రయత్నపడియుండుటవలన ఆయభిమానికి విశ్వుడనియు, వ్యవహారికుడనియు, కించజ్ఞుడనియు, చిదాభాసుడను నామములాయెను. ఇందుకు క్రియాశక్తిలోకాభిమానముచేత మంచి సెబ్బరయని తెలిసి యనుభవించుటనుబట్టి యుక్తభోగం అకారాక్షరం. ఈయక్షరములోనివి యైక్యమైయుండుటచేత దీనినధిష్టించియుండిన యాత్మకు జీవాత్మయని యొక నామధేయమాయెను. ఇదియే త్వంపదార్థమైన జీవజాగ్రత్త.

—(*) త్వంపదం సంపూర్ణము. (*)—

———(o)———

ప్రశ్న. తామసగుణ ప్రకృతికార్యమెట్టిది?

ఉత్త. ప్రకృతియందావరణము, విక్షేపమని రెండు శక్తులుగలవు. వానిలో నావరణమనునది తత్వజ్ఞానులను ఈశ్వరుని తప్ప తదితరజీవుల

కందరికి శరీరత్రయము. జీవుడు సాక్షి చైతన్యము వీటి భేదములు తెలియకుండ మఱపుగలిగించును. ఈయావరణమునుంచి విడుపించుకొనుటయే ముక్తి. తమోగుణప్రధానమైన విక్షేపశక్తియే మహాకారణ ప్రపంచముగా నిల్చినది. విక్షేపశక్తియందు సత్వ రజస్తమమను త్రిగుణములు సమముగానుండును. వాటిలో తమస్సు ప్రధానమైనపుడు కారణ ప్రపంచము సత్వగుణ ప్రధానమైనపుడు సూక్ష్మ ప్రపంచము రజోగుణ ప్రధానమైనపుడు స్థూల ప్రపంచము గలిగెను.

ప్రశ్న. వాటికి వివరమేలాగు?

ఉత్త. సత్వగుణమాయలో ప్రతిఫలించిన ఈశ్వరుడు నిర్మల జలములో ప్రతిబింబించిన సూర్యునివలె నేకడుగాను, సర్వజ్ఞుడుగాను యుండును. రజోగుణావిద్యలో ప్రతిబింబించిన జీవులు అవిద్యయనేకముగా నుండుటవలన మలిన ఘటజలములో ప్రతి బింబించిన యనేక సూర్యులవలె ననేకులుగాను కించిజ్ఞులుగానుందురు. ఆప్రకారమవిద్యయందు ప్రతిఫలించిన జీవులకు సర్వజ్ఞుడైన ఈశ్వరుడు కృపచేసి శరీరత్రయములిచ్చి ముక్తి బొందునట్లుతలంచి తమోగుణమయిన ప్రకృతిని రెండుభాగములు జేసిన మొదటి భాగములో నావరణశక్తియును, రెండవభాగములో విక్షేపశక్తియును, గలిగించెను. ఆప్రకృతి యొక్క వివేకమే మహాకారణ శరీరము. దానిలో ప్రతిబింబించిన జీవుడే కూటస్థుడు. దానిని తెలియకయుండడమే యానందమయకోశమయిన కారణశరీరము. ఇటువంటి ఆవరణశక్తి జీవతుర్యములోయుండు కూటస్థుని ఈశ్వరుని తప్ప తదితర జీవులకందరికి స్థూల, సూక్ష్మకారణ శరీర భేదములను

వాటియభిమానులరు, సాక్షిచైతన్యముల నొకటి కొకటి భేదము తెలియకుండు నటుల మఱపించును. అందుచేత మరుగుపడిన జీవులీయిరువది తొమ్మిది తత్వములను దామనియభిమానించెదరు. ఆయభిమానము నహంకార గ్రంథియని సంసారబంధమని చెప్పుచున్నారు.

ప్రశ్న. అయితే ముక్తిప్రాప్తియేలాగు?

ఉత్త. సద్గురుకటాక్షముచేత నావరణమును వదలి యిరువది తొమ్మిది తత్వములకుండ గల భేదముల దెలుసుకొనడమే ముక్తిం బొందుటకుపాయము.

ప్రశ్న. విక్షేపశక్తికార్యమేది?

ఉత్త. విక్షేపశక్తియు, సత్వరజస్తమమును త్రిగుణసహితముగానుండును. (అశక్తిలో శబ్దతన్మాత్రమైన ఆకాశములో స్పర్శతన్మాత్రమైన వాయువు,) వాయువులో రూపతన్మాత్రమైన తేజస్సు, తేజస్సులో రసతన్మాత్రమైన యప్పు, అప్పులో గంధతన్మాత్రమైన పృథ్వియుకలిగెను. ఈ పంచతన్మాత్రలను అపంచీకృత పంచ మహాభూతములని, సూక్ష్మ భూతములని చెప్పబడును. ఈ సూక్ష్మభూతముల నుంచి సూక్ష్మ శరీరములును స్థూల శరీరములును గలిగెను.

ప్రశ్న. అదియేలాగు?

ఉత్త. ఈఆకాశము మొదలైన సూక్ష్మభూతములలో త్రిగుణములు గలిగియున్నవి. ఆసూక్ష్మభూతమందు సత్వాంశములో నొక్కొక్కభూతమునకు నొక్కొకమాత్ర తీసుకొని సమష్టిగా చెప్పబడు యంతఃకరణములు.

ప్రశ్న. అంతఃకరణములలో నాకాశము చేరినందుకు చిహ్నమేది?

ఉత్త. అంతఃకరణము లాకాశము వలె సకలవిషయముల కవకాశమిచ్చి యుండుటయే చిహ్నము. అట్లు ధరించు వృత్తికి దేజస్సై నజ్ఞాత యని నామధేయము.

ప్రశ్న. వాయువాంశము మిళితమైనందుకు చిహ్నమేది ?

ఉత్త. వాయువువలె చలించుటయేచిహ్నము. అట్లు చలించువృత్తికి మన స్సనినామము.

ప్రశ్న. తేజోంశము కూడినందుకు లక్షణమేది ?

ఉత్త. తేజస్సువలె విషయముల నిదియదియని వివరించుటయె చిహ్నము. ఈప్రకారము వివరించు వృత్తికి బుద్ధియని నామధేయము?

ప్రశ్న. అప్పు అంశము చేరినందుకు చిహ్నమేది ?

ఉత్త. అప్పువలె సకల విషయములలో తగిలి యుండుటయె చిహ్నము. ఆలాగు తగిలియుండు వృత్తికి చిత్తమని నామధేయము.

ప్రశ్న. పృథ్వ్యంశములో మిళితమైనందుకు లాంఛనమేది ?

ఉత్త. పృథ్వివలె సకల విషయములలో గఠినముగా నభిమానించి యుండుటయె లాంఛనము. ఆప్రకార మభిమానించియుండు వృత్తికి నహంకారమని నామధేయము. ఈ విధముగానే ఆసూక్ష్మభూతముల యొక్క సత్వాంశములో నొక్కొక్క భూతమునకు నొక్కొక్కమాత్రమె త్తి వృష్టిగానుంచినది జ్ఞానేంద్రియములని జెప్ప బడును.

ప్రశ్న. జ్ఞానేంద్రియముల గుణమేది?

ఉత్త. శ్రోత్రమాకాశాంశమైనందుకు ఆకాశగుణమైనశబ్దము మాత్రము దెలుసుకొనును. త్వక్కు వాయు అంశమైనందున వాయుగుణ

మయిన స్పర్శమును మాత్రము గనుగొనును. చక్షువు తేజోంశ మయినందున దేజోగుణమ యిన రూపముమాత్రము గనుగొనును. జిహ్వ ఆపో అంశమయినందున అప్పుగుణమయిన రస మెరుగును. ఘ్రాణము పృథ్వ్యంశమయి నందున పృథ్వీ గుణమయిన గంధము మాత్రము గ్రహించును. ఈ యైదింద్రియము లొకటితో నొకటిచేరక యుండుటవలన నితరభూతములను గ్రహించి తెలిసికొన జాలవు. అంతఃకరణములలో నైదుమాత్ర లొకటిగా జేర్చినది కాబట్టి యైదింద్రియములచేత నైదువిషయములను గ్రహించు చున్నది. ఈ సత్వాంశ సమష్టిలోగలిగిన యంతఃకరణము లైదున్ను వ్యష్టిలో గలిగిన జ్ఞానేంద్రియము లైదున్ను అంతఃపరిజ్ఞానసాధనమగుటచేత దెలిసికొను యింద్రియములు. ఈ ప్రకారము ఆసూక్ష్మభూతములు రజోంశములో నొక్కొక్క భూతమునకు నొక్కొక్క మాత్రతీసికొని సమష్టిగా నొకటిగా జేర్చినవి ప్రాణాది పంచవాయువులు.

ప్రశ్న. ప్రాణాది పంచవాయువుల గుణమేది?

ఉత్త. వ్యానవాయువు ఆకాశముయొక్క యంశముగా నుండుట వలన నాకాశమువలె సర్వశరీరమును వ్యాపించియుండును. ప్రాణవాయువు వాయువుయొక్క యంశముగానుండుట వలన వాయువువలె హృదయ స్థానమునుండి నాసికాపర్యంతరము దిరిగివచ్చును. అపానవాయువు యగ్న్యంశము గనుక యగ్నివలె జఠరాగ్నిగా జ్వలించి గుదస్థానమందు నిల్చి యన్నపానంబులను జీర్ణింప జేయును. సమానవాయువు అప్పంశముగానుండుటవలన అప్పువలె

శరీరమధ్యనాభిస్థానమందునిల్చి యన్నపానాదులను సకలనాడుల యందు నింపించును.

ప్రశ్న. ఈపంచవాయువులుగాక వేరే వాయువులున్నవా?

ఉత్త. వమనమువచ్చునట్లు జేయునది నాగమనియు, ఉన్మీలనము జేయునది కూర్మమనియు, క్షుతము (తుమ్ము)ను గలుగజేయునది కృకరమనియు, విజృంభణము (ఆవలింత)ను గలుగజేయునది దేవదత్తమనియు, మృతశరీరమును సహావదలక నుబ్బజేయునది ధనంజయమనియు నైదువాయువులున్నవని కొందరు చెప్పుచున్నారు. ఈయైదున్ను ప్రాణవాయువు సంబంధమయినవే కాని వేఱుకావు. ఆసూక్ష్మభూతముయొక్క రజోంశములో నొక్కొక్కభూతములో నొక్కొక్కమాత్ర తీసికొని వ్యష్టిగా నేర్పాటుచేసినవే కర్మేంద్రియములు.

ప్రశ్న. కర్మేంద్రియ గుణములెవ్వి?

ఉత్త. వాక్కు ఆకాశముయొక్క గుణముగనుక యాకాశమునుండి సంభాషించును. పాణివాయువ్యంశముగనుక వాయువునుండి తీసికొనుట యిచ్చుట జేయును. పాదము యగ్న్యంశముగనుక అగ్నిలోనుండి నడుచును. ఉపస్థ అప్పంశముగనుక యప్పులోనుండి యానందించును. గుదేంద్రియము పృథ్వ్యంశముగనుక పృథ్విలో మలవిసర్జనము జేయును. ఈయైదొకటితో నొకటి చేరక యుండుటచేత నితర కార్యముల జేయజాలవు. వాయువులో నైదుమాత్ర మొకటిగా జేరి యుండినందున పంచకర్మేంద్రియముల వల్ల పంచకార్యముల జేయుచున్నవి. ఈరాజ సమష్టిలో పంచవాయువులున్ను వ్యష్టిలోగలిగిన పంచ కర్మేంద్రియములున్ను

వెరశి పదియు గర్మసాధనము గనుక కార్యములజేయునట్టి యింద్రియములు. ఈవింశతి తత్వములే సూక్ష్మశరీరములు దీనిని మాయా ప్రతిబింబుడైన ఈశ్వరుఁడవిద్యా ప్రతిబింబుడైన జీవునికి సృష్టికొక్కొక శరీరము నిచ్చుచురాగలడు. ఈప్రకారము సూక్ష్మశరీరము బొందని జీవులను పునఃసృష్టిలో నివ్వగలడు. ఈసూక్ష్మశరీరాభిమాన జీవునకు తైజసుడని నామధేయము. ఈవిధముగానే పంచభూతములయొక్క సాత్వికాంశమున్ను, రాజసాంశమున్నుపోగా దామసాంశము మాత్రము నిల్చునది. ఇదియె సూక్ష్మశరీరోత్పత్తి.

ప్రశ్న. స్థూలశరీరోత్పత్తి యేలాగు?

ఉత్త. శేషించిన తామసాంశములో నైదుభూతముల నొక్కొకటిని ద్వి భాగములుగా జేసి మొదటి యర్థభాగమైదున్ను, ఒకటి నాలుగు జేసి ద్వితీయార్థము తనయంశములో జేర్పక మిగిలిన చతుర్భాగములలో భూతమునకు పరక పరక మాత్రముగా నిచ్చుటయే పంచీకరణము.

ప్రశ్న. ఈపంచీకరణము జేసినందుకు ప్రయోజనమేమి?

ఉత్త. పంచీకరించిన స్థూలభూతములలో యాకాశమందు స్పర్శ, రూప, రస, గంధములు నాల్గుగుణములు వ్యాప్తములుగనుక యదృశ్యమై నిజగుణమైన శబ్దము దృశ్యమాను. వాయువులో త్రిగుణములైన రూప రసగంధములు వ్యాప్తమై యదృశ్యమౌటవలన గారణగుణమయిన శబ్దము నిజగుణమయిన స్పర్శము దృశ్యమగును తేజస్సులో ద్వివిధగుణములైన రసగంధములు వ్యాప్తమయి యాదృశ్యమగుటవలన గారణగుణములైన శబ్దస్పర్శములున్ను, నిజగు

ణమయిన రూపముదృశ్యమగును. అప్పులో గంధగుణ మొకటి వ్యాప్తకమయి యదృశ్యమగుటవలన కారణగుణమయిన శబ్దస్ప ర్శరూపములున్ను నిజగుణమయిన రసముదృశ్యమగును. పృథ్వి లో శబ్దస్పర్శరూప రసగంధములు నిజగుణములు గనుక దృశ్య మగును. ఇవియె స్థూలపంచభూతములు.

ప్రశ్న. ఈస్థూలపంచ భూతములవల్ల గలిగినవేవి?

ఉత్త. షట్తత్వములయ్యెను, చతుర్విధములైన యోనులయ్యెను, (సప్త విధములైన యోనులయ్యెను.) సప్తవిధములైన జన్మములుగలది స్థూలశరీరము.

ప్రశ్న. షట్తత్వములేవి ?

ఉత్త. చర్మము, రక్తము, మాంసము (జనాయువు) నరములు, అస్థి, మజ్జ, (క్రొవ్వు) అని యారువిధములాయెను.

ప్రశ్న. చతుర్విధములయిన యోనులేవి?

ఉత్త. అండజ, ఉద్భిజ్జ, స్వేతజ, జరాయుజమని నాలుగువిధములు.

ప్రశ్న. సప్తవిధములైన జన్మములెవ్వి?

ఉత్త. దేవతలు, మనుష్యులు, పక్షులు,మృగములు,భూమిమీదప్రాకెడు జంతువులు; జలచరములు, స్థావరములు. ఇవి 84 లక్షలభేదము లుగానుండును. ఈశ్వరుడు జీవులకీ స్థూలశరీరమును నిర్మించి యున్నాడు. ఈవ్యష్టిస్థూలశరీరము నభిమానించిన జీవునకు వి శ్వుడనియు, సమష్టిస్థూలవిరాట్టు నభిమానించిన ఈశ్వరునకు బ్ర హ్మయనియు నామధేయము. వ్యష్టిసూక్ష్మశరీరము నభిమానిం చిన జీవునకు తైజసుడనియు, సమష్టిసూక్ష్మ హిరణ్యాగర్భశరీరము నభిమానించిన ఈశ్వరునకు విష్ణువనియు, నామధేయము. వ్యష్టి

కారణ శరీరము నభిమానించిన జీవునకు ప్రాజ్ఞుడనియు, సమష్టి కారణావ్యాకృతశరీరము నభిమానించిన ఈశ్వరునకు రుద్రుడని యు, నామధేయము. ఇవియె జీవేశ్వర శరీరత్రయములు గలిగిన మార్గమని చెప్పబడును. ఇక విచారజ్ఞానముచేత శరీరత్రయములనులయము జేసిసాక్షియైనతానుండుస్థితిదెలునుకొనవలెను.

ప్రశ్న. సద్గురు సన్నిధానమునందు శాస్త్రములవల్ల జీవాదిశరీరత్రయములను విచారించు పురుషుడెవడు?

ఉత్త. ఈవిశ్వతైజసప్రాజ్ఞుడను వీరలచేత విచారించుదామనిన నాయా యవస్థలతో నాయాయభిమానులు లయమగుటచేత వారలచేత విచారించబడు జ్ఞానమున కనిత్యముకలుగును. గనుక జీవతుర్యములోనుండు కూటస్థుడే విచారించుపురుషుడు.

ప్రశ్న. ఆవిచారించు విధము యేలాగు?

ఉత్త. జీవునికి వాచ్యలక్ష్యార్థమయిన యశుద్ధశుద్ధముల నీశ్వరునికి వాచ్యలక్ష్యార్థమైన యశుద్ధశుద్ధములనువిభజించి తెలునుకొనుటయే.

ప్రశ్న. జీవునికి వాచ్యార్థమయిన యశుద్ధమేది?

ఉత్త. స్థూలశరీరములో జ్ఞానేంద్రియపంచక మొకటి కర్మేంద్రియ పంచక మొకటి వీటిని విభజించి తెలిసికొను నంతఃకరణములు నాలుగు వీటినన్నిటిని జేరికజేయు ప్రాణాది పంచక మొకటి; యీ ఏడును కార్యోపాధి. ఈ యేడుపాధులను దానని జీవుడభిమానించినదే త్వంపదయశుద్ధము.

ప్రశ్న. జీవునికి లక్ష్యార్థమయిన శుద్ధమేది?

ఉత్త. ఈ ఏడుపాధులు తానుగానని వదలి వాటికి సాక్షిగానుండుటయే త్వంపదశుద్ధము.

ప్రశ్న. ఈశ్వరునకు వాచ్యార్థమయిన యశుద్ధమేది?

ఉత్త. సర్వజ్ఞుడు, సర్వకారణుడు, సర్వేంద్రియయామి, సర్వేశ్వరుడు, సర్వసృష్టి, సర్వస్థితి, సర్వసంహారము, అను నీయేడున్ను కారణోపాధులు. ఈయేడు పాధులను దానని యీశ్వరుడభిమానించినదే తత్పద అశుద్ధము.

ప్రశ్న. సర్వజ్ఞుడనునది యేది?

ఉత్త. సకలప్రపంచములలోను వ్యాపకమయిన కార్యములంతయు తెలిసి నిలుచుటయే.

ప్రశ్న. సర్వకారణుడనుటయేది?

ఉత్త. సర్వజగములు నాశనమయియున్ను తాను నాశనము కాకుండా నిత్యుడుగా నుండుటయే.

ప్రశ్న. సర్వేంద్రియయామి యనగేమి?

ఉత్త. సర్వజగద్విశాలమయిన దేహేంద్రియాదులకు లోవెలి నిండి యుండుటయే.

ప్రశ్న. సర్వేశ్వరుడననేమి?

ఉత్త. సకల ప్రపంచములకు కర్తగా ప్రకాశించియుండుటయే.

ప్రశ్న. సర్వసృష్టియననేమి?

ఉత్త. సర్వచరాచర ప్రపంచములను సృష్టించి నిలుచుటయే.

ప్రశ్న. సర్వస్థితియననేమి?

ఉత్త. సర్వజగములను పరిపాలనజేసి నిలుచుటయే.

ప్రశ్న. సర్వసంహారమననేమి?

ఉత్త. సర్వజగద్విలాసములును తనలోపులనణగి నిలుచుటయే.

ప్రశ్న. ఈశ్వరుని లక్ష్యార్థమయిన శుద్ధమేది?

ఉత్త. ఈ ఏడు పాధులు దానుగానని త్యజించి వీనికి సాక్షిచైతన్యముగా నుండుటయే తత్పదశుద్ధము.

ప్రశ్న. సంపూర్ణస్థితియేది?

ఉత్త. త్వంపదశుద్ధమైన జీవతుర్యము తత్పదశుద్ధమైన పరతుర్యము, ఐక్యమైన శివతుర్యమని తెలిసినిలుచుటయే సంపూర్ణస్థితి, మఱియు తత్పద, త్వంపద, శుద్ధములను ముఖ్యవస్తువులనిన్ని తత్పద, త్వంపద, శుద్ధములను లక్ష్యవస్తువులనిన్ని కొన్ని శాస్త్రములలో జెప్పబడును.

ప్రశ్న. వీటికి లక్షణవాక్యమేది?

ఉత్త. విడచిన లక్షణమునకు సంసర్గవాక్యమనిన్ని, విడువనిలక్షణమునకు విశిష్టవాక్యమనిన్ని విడచివిడువని లక్షణమునకు అఖండవాక్యమనిన్ని, వాక్యత్రయములుగలవు. ఈ వాక్యార్థముల ప్రకారము చింతించియుండుచేత కలుగు యనుభవమును జెప్పవలెనని యనుగ్రహముచేసి యాచార్యుడు మౌనానందముగానుండు సమయములో శిష్యుడంతర్దృష్టియై స్వరూప సమాధిబొంది యపరోక్షాత్మాను భూతిబొంది చెప్పరాని సంతోషముతో లేచి నిలచియా యాచార్యునకు ప్రదక్షిణ నమస్కారంబు లాచరించి యంజలిహస్తుడై నిల్వగా నాయాచార్యులున్ను తను పూర్ణదృష్టిచేత సచ్ఛిష్యునిజూచి, ఆదరణముజేసి వానిని సమీపమునకుం బిలచి స్వానుభవ మడుగుచున్నారు. అది ఏలాగనిన:

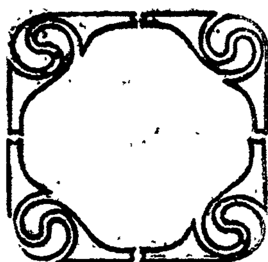
ప్రశ్న. వత్సానీస్వానుభవమేది?

ఉత్త. స్వామీ జీవోపాధియైన కార్యోపాధులు యేడుచేతనుగూడి నిల్చిన స్థూలదేహము నభిమానించినవాడు విశ్వుడని, యిదియే జీవ

జాగ్రమని జూచినాను. ఈయేడుపాధులలో నింద్రియములైన రెండుపాధులువదలి కరణములు నాలుగు ప్రాణాదు లొకటియైన నైదుపాధులతోఁగూడిన సూక్ష్మదేహము నభిమానించినవాఁడు తైజసుఁడని యిదియే జీవస్వప్నమని చూచినాను. ఈయైదు పాధులతోఁ కరణములు నాలుగువదలి ప్రాణాదియైన యొక యుపాధితో నిల్చిన కారణశరీరము నభిమానించినవాఁడు ప్రాజ్ఞుండని, యిదియేజీవ సుషుప్తియని జూచినాను. ఈయేడుపాధులులయమై జీవసాక్షి మాత్రముగా శేషించి నిల్చిన జీవతుర్యమునుజూచినాను. తుర్యమయిన బోధయులయమయి విశ్వ స్వరూపమయిన సర్వసాక్షిగానుండు పరజాగ్రముజూచినాను. గోలుసు చేరికవలె సకలప్రపంచములును వేఱుగా కనిన జ్ఞానముమాత్రము తానుగానుండే పరస్వప్నమునుజూచినాను. చూచువాఁడు చూడబడినవి వదలిపోయి సర్వమును కనపడకుండు పరసుషుప్తిని జూచినాను; ఆసుషుప్తిని దెలిసిన జ్ఞానమయిన పరతుర్యమునుజూచినాను. కూటస్థుడున్ను బ్రహ్మమున్ను ఒకటియని తెలుసుకొనిన శివజాగ్రమునుజూచినాను. అనాదిగా సకల జగత్తు తానుగా నుండియు, యుండినానే యను వాసననువిడచి యుండిన సాక్షియే తానని తెలుసుకొనిన శివస్వప్నమునుజూచినాను. కనబడు జగమంతయు జ్ఞానరూపమని తెలిసి యజ్ఞానమునువిడచి మనోలయమయిన శివసుషుప్తిజూచినాను. ఈసుషుప్తిని దెలిసికొన్న జ్ఞానము సర్వసాక్షి తానుగానని అనుభవించు శివతుర్యమునుజూచినాను. ఈతుర్యమే సచ్చిదానందములయమై పరమైన మహాకారణ శరీరమని యీ తుర్యములయమునయినచోటు అతీతమయిన శుద్ధబ్రహ్మమని జూచి

నానని విన్నపము జేసిన శిష్యుని. యీయాచార్యుఁ డాదరించి న
త్వా సకలవేదోపనిషదర్థములలో చెప్పఁబడు వస్తువున్ను మాయా
నుభవమున్ను యిదియే గనుక యిందుకు సందేహా విపరీతము
లాక దేహముపడుపర్యంతము యనుసంధానము జేసియంత్యములో
విదేహకైవల్యమును బొందుదువుగాక యనికటాక్షించిరి.

—(*) ఉత్పత్తి ప్రకరణము సంపూర్ణం. (*)-



IV స్థితిప్రకరణము.

పూర్వము జెప్పిన మూడు ప్రకరణములవల్లను సమాధిలో సహజాత్మానందానుభవము కలిగి దేహాదిప్రపంచములు మొదలగునవి స్వప్నములో కనిన వస్తువులవలె స్వానుభూతిమాత్రము ప్రకాశించు శిష్యునికి సకల వ్యవహారములు సుషుప్తివలె అయి సత్తామాత్రమైన బ్రహ్మానందానుభవ సాక్షాత్కారముదయమగుటకుగాను స్థితిప్రకరణమును జెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ ఉత్థాయాజ్ఞస్తతస్సిద్ధాస్యాసత్యగుణాంత్సదా ।
ప్రపంచవ్యవహారాదీన్ కృత్వాత్రైశుద్ధమానసః ॥ ౧ ॥
నిర్ముక్తసర్వతత్త్వేచ్ఛిద్విహాయాంశాదిప్రాశక్తాన్ ।
భాసంతే భాసురైః ప్రాజ్ఞ్యం గురోశ్శిష్టోహివిష్టపే ॥ ౧ ॥
ద్వివిధాత్ర ప్రవర్తతే । సమాధిః ప్రాప్తిముత్తమం ।
ఉన్ముచ్య నామరూపాదీన్ । వ్యాపకాన్ భవబంధకాన్ ॥ ౧ ॥
సమాధావీప్యతే తస్తు । విరక్తస్త్యక్తసంసృతిః ॥
ఆచరన్నంతసమాధిం । నామరూపాదిసంయుతః ।
ఇతరైర్లక్షయమనో । గృహస్థః ప్రవిరాజతే ॥ ౧ ॥

—(*) టీ కా వి వ ర ము. (*)—

ప్రశ్న. స్వరూపసమాధిలోనుండి సచ్చిదానంద స్వానుభూతిమాత్రముగా రమించు జీవన్ముక్తులు సకల వ్యవహారముల జేయుదురా ?

ఉత్త. చేయుదురు. అందుచేత హానిలేదు.

ప్రశ్న. అదియేలాగు ?

ఉత్త. జీవన్ముక్తులు బ్రహ్మజ్ఞానమునకు హేతువుగానుండు రజస్తమోగుణ
ములను విడచి ముక్తికి హేతువైన సత్వగుణ మాత్రముగా నుండి
వర్తమానకాలములో సంభవించు అనేక కార్యములు చేసినప్ప
టికిన్ని అందువల్ల వచ్చు వికారము లోకిటికిన్ని వారల దహింప
చాలవు.

ప్రశ్న. అదేలాగు?

ఉత్త. సూర్యాస్తమానమై యంధకారమైన రాత్రివచ్చినప్పుడు కలువలు
యంతమాత్రము ముకుళించవు. తతిమ తామరలంతయు ముకు
ళించుకొనును. అప్రకారము తెలిసికొన్నవారు మాయాకార్య
ములైన నానావిధ ప్రపంచ వ్యవహారములలో చేరియు చేరక
లేక సుఖదుఃఖవిలక్షణులై యెచ్చోటనైన సాక్షివ్యాపక చిన్మా
త్రముగాని హితాహితములలో సమదృష్టి గలవారుగా నుం
దురు. అట్టివారే మంచిమార్గము ప్రవర్తించువారని పెద్దలు
చెప్పుదురు.

ప్రశ్న. అయితే వారొకరితో కూడరా?

ఉత్త. శాంతి, విచారము, సంతోషము, సాధుసంగమము, అను సత్పురు
షులతోడనే గాని వారినే ఆభరణముగా ధరించియుందురు.

ప్రశ్న. వారు తమకు వచ్చిన భోగములలో నిచ్ఛగొందురా?

ఉత్త. సముద్రమేరీతిని తనకుండు గట్టును దాటక వేరొకటిని చేరకయుం
డునువలె జీవన్ముక్తులున్ను తమకుండు భోగము లనుభవించు
టతప్ప వేరుభోగముల నిచ్ఛయించరు.

ప్రశ్న. ఆదిత్యునివలె నిచ్ఛారహితులై లేక వర్తమానకాలములో వచ్చు
పనులనుగురించి పొందియు పొందని మనసుతోనుండి సత్తువునవే

యములో నాజీవన్ముక్తులుండు స్థితియేది?

ఉత్త. విడువకుండుట, విడుచుట, విచారము, తేటగా తెలుసుకొనుట, నొచ్చుకొనుట, త్రిప్పుకొనుట, యోచించుట, తీర్చుట, చూచుట, నిశ్చయించుట, అయినస్థితిలోనుందురు.

ప్రశ్న. విడువకుండుట అనగాయేది?

ఉత్త. దుఃఖములేని సుఖనిల్కడలోనుండు పెద్దలయొక్క సత్సంగము.

ప్రశ్న. విడుచుట యనగాయేది?

ఉత్త. రజస్తమోగుణముల గలిగిన దుష్టులయొక్క దుస్సంగము.

ప్రశ్న. విచారమనగేమి?

ఉత్త. నేనెవడు, ప్రపంచమేది, యని విభజించి తెలుసుకొనుట.

ప్రశ్న. తేటగా తెలుసుకొనడమనగానేమి?

ఉత్త. గురు, శాస్త్రములు, బుద్ధి, వీట్లచేత తీర్మానించిన నిలకడ.

ప్రశ్న. నొచ్చుకొనుటయనగానేమి?

ఉత్త. తన్ను తెలుసుకొనుదారి విషయముగా నొచ్చుకొనుట.

ప్రశ్న. త్రిప్పుకొనుట యనగానేమి?

ఉత్త. సకలకర్మములలోను, నేను, నాది, యని యభిమానము జేయకుండుట.

ప్రశ్న. యోచించుట యనగానేమి?

ఉత్త. సర్వముతానని తలంచుట.

ప్రశ్న. తీర్చుట యనగానేమి?

ఉత్త. శరీరములోవచ్చు శోకతాపములు.

ప్రశ్న. చూచుటయనగేమి?

ఉత్త. సర్వచరాచర ప్రపంచములోపల బైట నిండి వ్యాపించియుండు తన స్వరూపమునుజూచి నిలుచుటయే.

ప్రశ్న. నిశ్చయించుట యననేమి?

ఉత్త. బ్రహ్మాది స్తంభ పర్యంతము నిండియుండేది చిత్తనిత్యము, వాటినంతయు తనవ్యాపకమేనని నిశ్చయించుట. ఈలాటి కార్యములో నీ జీవన్ముక్తులయియుందురు.

ప్రశ్న. సత్వజన్మము యెందుచేతవచ్చును?

ఉత్త. ముందుజన్మములలో జేసిన తపఃఫలప్రయత్నములచేత వచ్చిచేరునేకాని వేరే కర్మములచేతరాదుగనుక సత్వగుణమే మోక్షమును నిచ్చును. మిగత రెండుగుణములు మాయాకార్యమైన జనన మరణ సంసారదుఃఖములనిచ్చును.

ప్రశ్న. ఈసత్వగుణము నెవరు పొందియుందురు?

ఉత్త. ఇకజన్మముబొందక ముగింపైన జన్మముగలవారుకలిగియుందురు.

ప్రశ్న. రజస్తమోగుణము లెవరుకలిగియుందురు?

ఉత్త. మంటపమును స్తంభములు భరించుకొని యుండులాగున సకలజీవులు రెండుగుణములలో జిక్కి భరించుకొనియుందురు. గనుక సత్వగుణమునుబొంది రాజసతామసగుణములను విడిచినవారలు జననమరణ ప్రవాహములోనుండి దరిజేరినవారు.

ప్రశ్న. ఏలాగువిడచెదరు?

ఉత్త. సత్వగుణమును ధరించుకొని రాజసతామసములనందుచేత వచ్చు పాశబంధములను సర్పములు చర్మమువిడుచులాగు జారవిడుతురు.

ప్రశ్న. అది ఏలాగు?

ఉత్త. సర్వముతానుగా బ్రకాశించుటవలన తానువేరు ప్రపంచము వేరనిద్వివిధభావమువదలి బ్రహ్మమయమయినచిత్తునందుకలిగినవారు.

తాపకల్పనలు యావత్తు సముద్రజలమే అలలు మొదలయినవి గాకనబడు భంగిమిథ్యయేగాని, సత్యముకాదు. శోకమోహా ములు పుట్టుటగిట్టుటయున్ను పుట్టిగిట్టితపించ బడువారున్ను లేరు, వచ్చినది, పోయినది, తలచునది యేమిలేదు. ఏకముగా ననేకము గా నెప్పటికిన్ని వుండునట్టువే యెచ్చోటను సర్వవ్యాపకముగా వ్యాపించి సత్తామాత్రముగా బ్రకాశించునని చంచలరహితమైన యూహాబుద్ధిచేత దెలసి సకలదుఃఖములను విడుపించుకొని సత్వగు ణముగా మిగిలియుందురు.

ప్రశ్న. ఇంక నేలాగుందురు?

ఉత్త. స్వరూపవ్యాపకములో నిల్చి పూర్ణచంద్రప్రకాశమువలె శాంతి పొందిమహానందముగా మణిప్రభవలె ప్రకాశించుచు, నిర్మలము గా వర్తమానకాలములో వచ్చు వ్యవహారములను సమదృష్టిగా జూచి తగిలితగలకయువిమనకొననేయిచ్ఛయు కాదని విసుకు విడ చి వుదాసీనమాత్రముగా నుందురు.

ప్రశ్న. సత్వగుణములో మాత్రము జ్ఞానముసులభముగాగలుగుచున్నదని యనుట యెట్లు?

ఉత్త. ఉత్తమమైన వెనుకటిపడినముంచబింమత్రు ముత్యములయిన రీతిసత్వగుణములో జన్మించినవారే శ్రేష్ఠులు. మంచివారలు, స్నేహితులు, తెలిసినవారు, అనిత్యములను బోగొట్టుకొన్న నిత్య ముక్తులు జ్ఞానులు అని విశిష్టనామములను బొందుదురు. వార లకే జ్ఞానము సులభముగావచ్చును.

ప్రశ్న. వారలు తగిలితగలక కార్యములుచేయుటయెట్లు?

ఉత్త. సూర్యుడొచ్చలేక కిరణములచేత ప్రకాశించియుండగా అనన్నికాద

ఫలముచేత క్షణము, ఘడియ, ఝాము, దినము, నక్షత్రము, వారము, పక్షము, మాసము, ఋతువు, అయనము, సంవత్సరము, మొదలయినవి కనపడుచుండదంబున జీవన్ముక్తులు భూతకాలములోను భవిష్యత్కాలములోను, వస్తువులను జింతించక వర్తమానకాలములో వచ్చుకర్మలు మాత్రము తమస్వానుభవముగా జూచి వ్యవహరించుదురు.

ప్రశ్న. ఈప్రకారము విచారజ్ఞానఫలముచేత ద్వివిధబుద్ధివదలి యద్వైతానంద స్వరూపమాత్రమయిన జ్ఞానులను కామాదులు తగులుపడికష్టపెట్టవా?

ఉత్త. వజ్రకవచము ధరించినపురుషుని ఆయుధములు కష్టపెట్టనటువలె చిన్మాత్రముగా ప్రకాశించు జ్ఞానికి కామాదులు తగులుపడి కష్టపెట్టవని సిద్ధాంతము.

ప్రశ్న. వజనాభి సదృశమయిన మోహము తీగమొలచుటకు మూలముగాను శోకమనెడి సర్పముండి రాజ్యముచేయు చోటుగానుండు దేహమును నేనను సత్యబుద్ధి జేయించు నజ్ఞానమనెడు మూలము ఏకముగాను నిత్యముగానుండుస్వరూపస్వభావముగలిగినతక్షణమే వేరుతో నాశనమౌనని చెప్పిన శృతియుక్తి ప్రమాణములుండగా జీవన్ముక్తులు నేను పోయినాను, వచ్చినాను, నిద్రించినాను, మేలుకున్నానని చెప్పనచ్చునా?

ఉత్త. వారలేలాగు చెప్పినను గమల పత్రోదకమువలె దగిలి దగలక యుందురు. వారల చిత్తముబోయిన చోటెల్ల చిదానందముగా రమించియుండును. అందుచేత బాధలేదు. అట్లులేక నామరూపములలో జిత్తమైనది మొగిదిపడెనేని మనస్సు చెడదు. ఇం

విధములుచేరవు. గనుక నగపడువస్తువులేదని సర్వము చిత్తుగా కనినవాడల మనస్సులేకపోవును. అదియే మోక్షము.

ప్రశ్న. అయితే ప్రపంచవ్యవహారములను జ్ఞానులెట్లాగు కనియుందురు ?

ఉత్త. నేనులేదు, ఇదియను విషయములేదు, యనిరూపములేని శ్రేయులువలె దాను బరిపూర్ణస్వరూపమని దనస్వరూప వ్యాపకములో నగుపడిన నామరూపములు ప్రకాశించు చున్నదనిన్ని తనయొక్క సచ్చిదానంద స్వరూపముతప్ప నామరూపముల కాధారము లేదనిన్ని సచ్చిదానందమను మూడున్ను స్వరూపసంబంధమనిన్ని నామరూపములు రెండున్ను మాయాసంబంధమనిజూచి మాయాసంబంధమునువిడిచి సర్వము సత్తామాత్రమైన స్వరూపమేయని దృఢముగాజూచియుందురు. ఆలాటిపెద్దలు ఆశయనుబంధములన్నిటిని అసంకల్పమనెడు ఖడ్గముతో గోసివేసినను దేహభావమునునేనని చెప్పని బల్లెముతో గృచ్చియున్ని నసించిన స్వరూప స్వభావమే తానని భావించిన భావనచేత జననమరణములేని ముక్తి స్వరూపమగుదురు.

ప్రశ్న. ఈజీవన్ముక్తులకు నేకదేశముగా నధిక సుఖమువచ్చినను, దుఃఖము వచ్చినను ఆసుఖయులో రమించియు దుఃఖములో గష్టపడియుందురా ?

ఉత్త. ఉన్నుంతురు. సుఖము, భయము, కోపము, దుఃఖము, ఓర్వలేనితనము, మొదలయినవి వచ్చినను వీటికొకవస్తువుగా జూడక సత్తామాత్రముగాకని సుషుప్తివలె విశ్రాంతిబొంది స్వరూప భావనను విడువక యుందురు. ఇదియే శివజాగ్రము. ఈజాగ్రతలోనుండి యొక నిమిషమైనను వదలని వారలెజీవన్ముక్తులు.

ప్రశ్న. సకలవాసనలను సుషుప్తివలె అయి విశ్రాంతిగా తెలిసినపూర్వ, ప్రవృత్తికలిగిన జీవన్ముక్తత్వము పొందిన పెద్దలుమరల ఈజగములో వర్తించుదురా ?

ఉత్త. మాయామయమయిన ఆశాపాశములనున్ను సకల వాసనలను న్ను విడచి అంతరమునందు చిన్మాత్రముగాను బయటసకల వ్యవహార క్రియలు చేసియుందురు. ఇదిగాక బాహ్యపనుల నారంభించి చేయువారివలె నటించియుంతరమందే క కార్యమును జేయని వారలు గాన అహంకార రహితులు గానుందురు. ఇదియును గాక ఆకాశమువలె అరూపుగాను ఆవరణమును వదలి సకలనామరూపగుణములు లేకనేకవిధములుగా జగమునందున్నాడుదురు.

ప్రశ్న. ఈలాగు సత్వగుణముతో గూడి యుండియు జన్మము లేదనుట యేలాగు ?

ఉత్త. వేయించిన విత్తనములు తినుటకు నుపయోగపడుటయేగాని మొలచుటకు గారణము కానటువలె సత్వగుణము శుద్ధవాసనకు గారణమైనసహాయమై జీవన్ముక్తులవద్దయుండుటవలనజన్మము లేదు.

ప్రశ్న. శుద్ధవాసనయననేమి ?

ఉత్త. సత్యమునువిడువక నొకటైన యాత్మధ్యాన మాత్రముగాను నిర్వికల్పముగానుండుటయే శుద్ధవాసన. ఇదిసుఖముగా నుండుట వలన యిందులో సదాకాలము సుషుప్తివలె లయపడి యుండువారలే సహజసమాధిని బొందియుండువారలు.

ప్రశ్న. స్వరూపసమాధిని బొందినవారు లెన్నివిధములుగానుందురు ?

ఉత్త. రెండువిధములుగా నుందురు.

ప్రశ్న. అవి యేలాగు ?

ఉత్త. నానావిధ వ్యవహార కార్యములతో గూడచేసి సమాధిచేయువా రును, వాటిలో ఫలములేదని సన్యాసియై యేకాంతముగా ప్రత్యేకమైన చోటనుండి సమాధిచేయువారలుగానుందురు. అలాగైనను వారలిద్దరికి మోక్షఫలము సరిసమానముగా నుండునా? కాదు. ఏకముగానుండును.

ప్రశ్న. అది యెటువలెను?

ఉత్త. ఇద్దరి హృదయములు శీతలమాత్రముగానుండును. ఆశీతలమే వారలనంత జన్మములో చేసియుండిన తపఃఫలమని చెప్పుదురు. అయానుభవములో నెల్లప్పుడు సుఖించియుండువారి యొక్క మనస్సు ఏకదేశకార్యములో ప్రవేశించి చలనమైనందుచేత వచ్చు వ్యాకులమువల్ల వారికి నెకహానివృత్తియులేదు; వారు సమదృష్టిగానుండి ఉన్మత్తునిచందంబున వేషకులు నభినయించువలె నొక కష్టములేక సుఖసమాధిలోనుందురు. గనుక తెలుసుకొన్నవారు వ్యవహారముల చేసినను దానిని విడిపించుకొని సదానిష్ఠులుగా స్వరూపసమాధిలోనుండినను, యిద్దరికి మోక్షఫలము సమముగా నుండును, తప్ప హెచ్చు తక్కువలులేవని శ్రుతిస్మృతులలో చెప్పబడియున్నది.

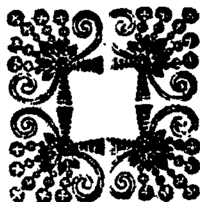
ప్రశ్న. వ్యవహారమువదలి సదానిష్ఠులుగానుండు వారెచ్చటవసియింతురు?

ఉత్త. అలాటి పరమయోగులు నిద్రించినను, మేలుకున్నను, వ్యవహారములజేసినను, చేయకయుండినను సదాంతర్ముఖదృష్టియైయుండుటవలన యిల్లు, పట్టణము, అడవి, యివియంతయు సమముగానెంచి యుందురు. వారల మనస్సుయప్పుడున్ను విశ్రాంతి బొందియుండుటవలన శీతలముగానేయుండును. అందుచేత గనపడు జగత్తు కూడ ఆశీతలముగానే ప్రకాశించును. ఈలాటి అంతర్ముఖ

నిష్ఠలేనివారలు వనములందు గుహాలో, నాసనములు గట్టికొని యుండినను మనస్సు బహిర్ముఖము బొందియుండుటచేత నావనములు, గుహాములంతయు, యిల్లు పట్టణములుగానే యగపడుచుండును. గనుక నొకకార్యము జేసినను కార్యములను విడచినను, సుఖసమాధిలో నుండినను, అంతర్ముఖనిష్ఠ కలిగిన జ్ఞానుల మనస్సు నిశ్శాంతిబొంది యతిశీతలముగా స్వరూప సమాధిలో దాన సుఖించియుండువారలకు కృతియందిచ్ఛ లేదని శ్రుతిస్మృతులలో చెప్పబడుచుండుట సిద్ధాంతము.

—(*) స్థితి ప్రకరణము సంపూర్ణము. (*)—

—:O:—



V ఉపశాంతిప్రకరణము.

పూర్వమున చెప్పిన నాలుగు ప్రకరణములవల్లను స్వరూప సమాధిని బొంది నిష్ఠాపరుఁడైన శిష్యునికి మనస్సుపోయిన స్థలమంతయు చిదానంద ముగారమించి సహజానంద్ధానుభవము కలుగుటకు నిమిత్తముపశాంతి ప్రకరణమును జెప్పుచున్నాను.

శ్లో॥ జననందుర్లభంలోకే । నరయోనౌకదాచన ।
జాతోపివేదశాస్త్రాణాం । వివేకోహిసుదుర్లభః ॥ ౧ ॥
జ్ఞాత్వాతథాపివేదాంతే । జ్ఞానసిద్ధిరసుదుర్గమః ।
సంప్రాప్తౌబ్రహ్మవిద్యాయాం । ధ్వంసోజ్ఞానస్యదుస్తరః ॥ ౨ ॥
విపరీతసందేహాదీ । విచారేణహ్యతోపిచ ।
నభవేదజ్ఞానధ్వంసస్త్వపరోక్షేసుఖప్రదే ॥ ౧ ॥
అజ్ఞానంతాదృశంశాస్త్రే । త్వద్గురోశ్చననశ్యతి ।
ఆత్మద్రోహిసతుద్వంద్వో । వేదేనిగదితోబుధైః ॥

—(౦) వీటికి వివరణము. (౦)—

ప్రశ్న. సకల సందేహ విపరీతములు విడువబడి ప్రపంచ వ్యవహారములు మొదలగునవి సుషుప్తివలె సదానిష్ఠులుగా విశ్రాంతిబొందియుండి యు వివేకుల మనస్సులో నొకవేళ యేకదేశముగా కర్మవశము చేత సమదృష్టివదలి యజ్ఞానమైన అసంభావన కనబడనేని వార లకు మోక్షము లేదా?

ఉత్త. అలాగైన పెద్దలమనస్సులోన సంభావనలు రాచాలకు. వార

లకు గర్మలులేవు. అట్లులేక ఒకవేళ యేకదేశముగా గలిగెనేని వారలకు మోక్షము లేదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. ఈప్రపంచములో నుద్భవించుకాలమందు మనుష్యజన్మముపుట్టుటయరుదు. పుట్టెనేని వేదాధ్యాయనమునకు గావలసిన బ్రహ్మకులములో పుట్టుటయరుదు. అట్లుపుట్టెనేని మూగిగాను, చెవ్రుడుగాను, గుడ్డివాడుగాను లేక పుట్టుటయరుదు. పుట్టెనేని నపుంసకుడు లేక పుట్టుటయరుదు. ఆలాగు పుట్టెనేని విద్యాభ్యాసము చేయుటయరుదు. అట్లువిద్యాభ్యాసముచేసెనేని వేదాధ్యాయనము చేయుటదుర్లభము. అట్లుచేసెనేని వాటిలోనిర్ణీతమైన కర్మలజేయుట యరుదు.

ప్రశ్న. ఆకర్మలేవి?

ఉత్త. నిత్య, నైమిత్య, కామ్య, నిషేధ, ప్రాయశ్చిత్తములనంబడు పైదువిధములు గలవు.

ప్రశ్న. నిత్యకర్మయననేమి?

ఉత్త. స్నాన, పాన, సంధ్యావందన, జప, హోమ, దేవతర్పణ, వైశ్వదేవ, పశువందన మొదలయినవి.

ప్రశ్న. నైమిత్య కర్మయననేమి?

ఉత్త. సంక్రాంతి, పర్వం, అర్ధోదయం, మహోదయము, మొదలుగాగల పుణ్యదినములలో స్నానముచేయడము మొదలగునవి.

ప్రశ్న. కామ్యకర్మయననేమి?

ఉత్త. అశ్వమేధ, రాజసూయ, పౌండరీక, మొదలగు యాగములు చేయుట; సోమవారవ్రతములు మొదలయినవి చేయుటయే.

ప్రశ్న. నిషేధకర్మయనసేమి?

ఉత్త. పరస్త్రీగమనము, దొంగతనము, చంపుట, మధుపానము, అబద్ధము, వీనిని చేయక నియమముగానుండుటయే.

ప్రశ్న. ప్రాయశ్చిత్త కర్మయనసేమి?

ఉత్త. చాంద్రాయణాదులు, పర్వతమందు సంచరించుట, జలభక్షణము, వాయుభక్షణము, తీర్థయాత్ర, మొదలగు కర్మలు జేయుటయే.

ప్రశ్న. ఈకర్మములచేత ఫలము లేవి?

ఉత్త. దేహముండుపర్యంతము నిత్యనైమిత్యకర్మముల జేయుచు వచ్చిన ప్రారబ్ధముబోవును. కామ్యకర్మ చేయుచువచ్చిన స్వర్గభోగములు కలుగును. నిషేధప్రాయశ్చిత్త కర్మముల జేయుచు వచ్చిన సంచితము దొలగిపోవును. అందుచేత ముక్తిగలుగునని కొందరు జెప్పుచున్నారు. అయితే అది ముక్తికాదు.

ప్రశ్న. అదెట్లు?

ఉత్త. కామ్యకర్మములచేత జ్ఞానము రాచాలదు. స్వర్గఫలముమాత్రమువచ్చును, దానిని బొందేసేని మరల జననమరణమే వచ్చును తప్పముక్తిరాచాలదు. నిషేధకర్మము, ప్రాయశ్చిత్తకర్మము, పురుషునికి కర్మములో నధికారముగలుగ జేసి ప్రత్యవాయము బోగొట్టును. ఈప్రకారము త్రివిధకర్మములు జ్ఞానసాధనములుకావు. పైచెప్పబడిన నిత్యనైమిత్యమను రెండుకర్మములు మూడు విధములుగానున్నవి.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. సత్వకర్మము, రాజసకర్మము, తామసకర్మము, అని మూడువిధములు. వాటిలో రాజసతామసమైన రెండుకర్మములు జనన

మరణదుఃఖమును వృద్ధిచేయును, దానివలన జ్ఞానము గాచాలదు.
సత్కర్మముమాత్రము చిత్తశుద్ధిగలుగజేయుటవల్ల జ్ఞానసాధనే
మౌను. ఈప్రకారము కర్మముచేత క్రమముగా గలుగు చిత్త
శుద్ధినిగురించి కొందరు జ్ఞానసాధనమనియని చెప్పుచున్నారు.
అయితే ఆసత్కర్మము చేయునప్పుడీశ్వరార్పణముగా చేయవల
యునని పెద్దలవాక్యముండుటవలన నిష్కామ్యముగాజేయు సత్
కర్మము చిత్తశుద్ధికికారణమేగాని మోక్షమునకు కారణముకాదు
యని చెప్పుటవల్ల నిష్కామ్యకర్మముచేత చిత్తశుద్ధిగలిగి [illegible]
చేత సద్గురులాభముకలిగి దానివలన శ్రవణాదులుకలిగి అందువ
లన జ్ఞానముకలుగునని చెప్పబడియున్నది.

ప్రశ్న. ఈశ్వరార్పణము చేయుటలో చిత్తశుద్ధివచ్చునని జ్ఞానము దేనిచే
తవచ్చును?

ఉత్త. సద్గురువల్లను, శాస్త్రములవల్లను రావలసినది. దీనికి ప్రమా
ణము.

మ॥ తనుఁదాఁ గానమిఁగాలమీఁడిన గ్రాంతాసుగాన ర్తమం ।
దునజప్రంబుఁజరించుసు ప్రభదనస్తోకక్రియస్థాత్రిని ।
ల్పానివాసంబిసుమంత లేకజనప్రాతంబులోఁజిక్కుఁగావున
స్వాత్మానుభవంబుదాఁకనుకొనీప్రాహింపమీయుర్థవుఁడా ॥

తా॥ ఓయిశిష్యుడా జీవసాక్షియైన కూటస్థుడను తాను, ఈశ్వరసాక్షి
యైన పరబ్రహ్మను తన్నుగా దెలియనివాడు స్థూలసూక్ష్మకారణము దేహ
భ్రమలలోఁదగిలి నేనునేపుడను బ్రాహ్మణాది వర్ణాశ్రమములు కలవాడను సు
ఖిని దుఃఖిని అనునవి మొదలగు మాయికములైన దుర్వృత్తులనుభోంది
పోయిలేక యుగ, సంవత్సర, మాసాది, కల్పిత భేదములుగల కాలమునను

చక్రమందు చిక్కుపడి దిక్కుగానక సుడిగాలిలోబడి వడికి గిరగిరతిరిగెడు
చత్రవతె నానావిధజంతువుల గర్భములో బుట్టుచు పుణ్యపాప మిశ్రకర్మ
ఫలములగు సుఖదుఃఖముల ననుభవించిగిట్టుచు ఈవిధమున అస్మచ్ఛబ్ద
లక్ష్యార్థమగు పరబ్రహ్మమే నేననునట్టి తెలివిపుట్టువరకు నుండును. కా
బట్టి నీపిగుట్టును మనస్సున బెట్టి నేనను ఆత్మజ్ఞానము లేనందున ఈ తీరున
బుట్టుచుగిట్టుచున్నుంటివని దెల్పుకొని నిన్ను నీ వెఱుగునట్టి నిష్ఠయందు ప
ట్టుదలగలిగియుండుమని తాత్పర్యము.

శా॥ త్వానైకన్గానదన్నుఁజూడనపునాథా రేశునాయీశుడే ।
హీనోపాధులుపీడివెన్కదగనూహింపంబరబ్రహ్మమా ।
నేనే జ్ఞానమునీవునన్నడుగనీకిచ్చం దెల్పితిక్ దీనన ।
నిన్నాళింపక నినునంటవేవ్యధలుస్వాత్మప్రజ్ఞభాసిల్లగన్ ॥

తా॥ ఓయి శిష్యుడా, "కార్యోపాధిరయంజీవః కారణోపాధిరీశ్వరః"
అనెడు స్మృతివలన కార్యోపాధియైన జ్ఞానమును అంతఃకరణమును దా
నికి అధిష్టానమైన బ్రహ్మాభిన్నకూటస్థ చైతన్యమును, ప్రతిబింబ చైతన్య
మును, శరీరత్రయమును వీనియందలి యధ్యాసమును గూడి జీవుడనంబడు
ను. కారణోపాధియైన మాయయును, అంతఃకరణముచు దానికి నధిష్టా
నమైన బ్రహ్మచైతన్యమును, ప్రతిబింబచైతన్యమును; శరీరత్రయమును వీని
యందలి యధ్యాసమును గూడి యీశ్వరుడనంబడును. పైఁజెప్పబడిన
లక్షణములుగల జీవుడైన తాను గురూపదేశమువలన తన్నును తనకు
ఆధారమైన యీశ్వరుని విచారించి కి చిదజ్ఞత్వాదిగుణములుగల జీవత్వ
మును జహల్లక్షణముచేతను విడిచి అజహల్లక్షణముచేత సర్వజ్ఞత్వాదిగుణము
లుగల యీశ్వరత్వమును బొంది పిమ్మట జీవేశ్వరోపాధి కారణములగు
మూలతూల అనుపేర్లుగల అవిద్యను మాయనువాని కార్యములయిన

ప్రతిపాద్యములుకు సర్వజ్ఞత్వాదిగుణములునుగల యీశ్వరత్వమును జహల్లక్ష
ణముచేతవదలి అజహల్లక్షణముచేత దానికి న్నాధారభూతుడును సచ్చిదా
నందాదిగుణములుగలవాడును అయినపరబ్రహ్మము త్వంపదలక్ష్యుడగునుకనుక నీవును
నామ్నాటలయందు నమ్మకముగలిగి బ్రహ్మనిష్టగలవాడవైతివేని నీయంతః
కరణమందు అపరోక్షజ్ఞానము ప్రకాశించి సర్వదుఃఖములుతీరి ముక్తుడవ
గుదువని తాత్పర్యము.

అని చెప్పియుండుటచేత విచారజ్ఞానముకలుగు నిమిత్తము సకల క
ర్మలనీశ్వరార్పణముగా జేయవలయును. ఆఫలముచేత శివుడే దయకలి
గి జీవకారుణ్యము, ఈశ్వరభక్తి, పాశవైరాగ్యము, బ్రహ్మజ్ఞానము,
అనునాలుగు నొక దివ్యమైన శరీరముగా నవతరించిన సద్గురులాభము
కలుగును. అందుచేత శ్రవణముగలుగును. దానివలన మననముకలు
గును. అందువలన నిదిధ్యాసముగలుగును. దానివలన వివేకజ్ఞానము
కలుగును, అందువలన తన్నును యజమానుని భావించి తెలుసుకొనవ
చ్చును. కైవల్యము మొదలగుశ్రుతులయందు చెప్పబడియున్నది.

ప్రశ్న. తన్ను తెలుసుకొనువిధమేలాగు?

ఉత్తర. ప్రపంచములో శబ్దాదివిషయములుగా గనబడు ఇంద్రియజ్ఞానమం
తయు జీవుడే యనుభవించునని అజ్ఞానముచేత జెప్పినయడల ఈ
ఇంద్రియములవల్ల గనబడు నామరూపములంతయు యింద్రియము
లకు గనపడునేగాని చిదాభాసుడైన జీవునికి లేదని యనుభవము
గలుగును. యేలాగనిన మంచిచెడ్డ శబ్దములను తెలిసి కనుగొ
నడము శ్రోత్రేంద్రియమేకాని జీవుడు దెలసికొనజాలడు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. చెవిటివాండ్లకు జీవుడుయుండుటవలన ఆజీవుడు శబ్దమును నెఱుగవలయును. అట్లులేమిచేత శబ్దమును దెలుసుకొనుట శ్రోత్రేంద్రియమే, దానిని జీవుడు దెలసుకొననందున దనమీద నారోపణ చేసుకొని నేనేశబ్దమునుగ్రహించేవాడనని చెప్పడమేగాక జీవునికి నిభిన్నజ్ఞానము గాలత్రయములోలేదు. త్వగింద్రియ బుద్ధియైన స్పర్శము జీవుడుదెలుసుకొనిన యడల తిమిరవాయువు కొన్నవారలయందును జీవుడుయుండుటవలన నాజీవుడు శీతోష్ణస్పర్శమును గనుగొనవలెను. అట్లులేమిచేత స్పర్శమును గనుగొనుజ్ఞానము త్వగింద్రియమే, దానిని జీవుడు దెలుసుకొనక తనమీద నారోపణము జేసుకొని నేనేస్పర్శమును దెలుసుకొనువాడనని జెప్పుటయేకాక జీవునికి భిన్నజ్ఞానముగాలత్రయములోలేదు. నేత్రేంద్రియజ్ఞానమైన రూపము జీవుడు కనుగొనిన యడల గ్రుడ్డివాండ్లకు జీవుడుయుండుటచేత ఆజీవుడు పంచవర్ణములను దెలుసు కొనవలయును. అట్లులేమిచేత రూపమును దెలుసుకొను జ్ఞానమునేత్రేంద్రియమే, దానిని జీవుడు దెలుసుకొనక తనమీద నారోపణము జేసుకొని నేనేరూపముగనుగొనువాడనని జెప్పుటయేగాక జీవునికి భిన్నజ్ఞానము గాలత్రయములోలేదు. జిహ్వేంద్రియజ్ఞానమైన రసము జీవుడేకనుగొనిన యడల దోషముపొందినవారలలోగూడ జీవుడు షడ్రుచులను విభజించితెలుసుకొనవలయును. అట్లులేమిచేత షడ్రుచులను దెలుసుకొనుజ్ఞానము జిహ్వేంద్రియమే, దానిని జీవుడుదెలుసుకొనక తనమీద ఆరోపణముజేసుకొని నేనేరుచులను గనుగొనువాడనని జెప్పుటయేగాక జీవునికి భిన్నజ్ఞానము గాలత్రయములోలేదు. ఘ్రాణేంద్రియబుద్ధియైన గంధము జీవుడే

కనుగొనినయడల ముక్కులేనివారికి గూడజీవుడుండుటచేత నాజ
వుడు మంచిచెడ్డ గంధమునువిభజించి తెలుసుకొనవలెను. అట్లు
లేమిచేత గంధమును విభజించి తెలుసుకొను జ్ఞానము ఘ్రాణేంద్రి
యమే, దానిని జీవుడు తెలుసుకొనక తనమీద నారోపణచేసు
కొని నేనేవాసనను గనుగొనువాడనని చెప్పుటయేగాక జీవునికి
భిన్నజ్ఞానము గాలత్రయములో లేదు. ఇట్లుండ ఈ ఇంద్రియ
జ్ఞానములంతయు తనవద్ద నారోపించుకొన్న యావరణము బూతిన
యు జ్ఞానదృష్టిచేత విడువబడి ఈయింద్రియములద్వారా సంపా
దించబడ్డ పుణ్యాపాపములు తనకులేదని కని నిరింద్రియుడై, నిర్దే
హుడై వుండు కూటస్థస్వరూపమేతానని విచారించి తెలుసుకొన
వలయును. ఇట్లువచనాది విషయములుగా గనబడు కర్మేంద్రి
యజ్ఞానములంతయు జీవుడుతనమీద నారోపణచేసుకొన్నదియే
గాక జీవునికిలేదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు ?

ఉత్త. మూగివాండ్లకు జీవుడుయుండుటచేత ఆజీవుడు వచించవలయును.
అట్లు అగుపడనందున వచించునది వాగింద్రియమే. చేతులులేని
మొండివానికికూడా జీవుడువుండుటచేత ఆజీవుడు దానపరిగ్రాహ్యా
ములజేయవలయును. అట్లులేమిచేత దానపరిగ్రాహ్యాములజేయు
ట పాణేంద్రియమే. కాళ్లులేని మొండివానికికూడ జీవుడు యుం
డుటచేత నాజీవుడు నడువవలెను. అట్లులేమిచేత నడుచుట పా
దేంద్రియమే. లింగలేపనము లేనివారికిగూడ జీవుడుండుటచేత

నాజీవుడుభోగించవలయును. అట్లులేమిచేత భోగించునది ఉప
స్థేంద్రియమే. బలముతగ్గి ముదముమునుచుకొనియుండు వారికి
జీవుడుయుండుటచేత ఆజీవుడు మలవిసర్జనము చేయవలయును.
అట్లులేమిచేత మలవిసర్జనముచేయునది పాయువింద్రియమే. ఈ
లాగుండగానీకర్మేంద్రియబద్ధులంతయు తనదిగా జూచిన ఆవరణము
విడువబడి వాటిచేత నార్జింపబడిన పుణ్యపాపములంతయు తనకు
లేదని జ్ఞానదృష్టిచేతగని అసంగుడైన కూటస్థస్వరూపమే తానని
విచారించి తెలుసుకొనవలయును. ఈలాగే పంచకోశములను
జీవుడుదానని యారోపణముగానవలోకించినదేతప్ప జీవునికిలేదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. పుట్టియగుట, శుష్కించుట, యనునది ఆహారోత్పన్నులైన అన్నమ
యకోశతాదాత్మ్యముతప్ప జీవునికిలేదు. ఉశ్వాసించినాను, ని
శ్వాసించినాననునది ప్రాణమయ కోశతాదాత్మ్యముతప్ప జీవునికి
లేదు. సంకల్పించుట, వికల్పించుట అనునది మనోమయ కోశ
తాదాత్మ్యముతప్ప జీవునికిలేదు. నేనేకర్తను, భోక్తను యనునది
విజ్ఞానమయకోశతాదాత్మ్యముతప్ప జీవునికిలేదు. నేను జ్ఞానిని,
మూఢుడను అనుట ఆనందమయకోశతాదాత్మ్యముతప్ప జీవునికి
లేదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. నాశరీరమనునపుడు తాను వేరు, శరీరము వేరనియు, నాయింద్రియ
ము అనునప్పుడు తాను వేరు, యింద్రియములు వేరనియు, నాప్రా

ణము అనునప్పుడు తాను వేరు, ప్రాణము వేరనియు, నా మనస్సు అనునప్పుడు తాను వేరు, మనస్సు వేరనియు, నా బుద్ధియనునప్పుడు తాను వేరు, బుద్ధి వేరనియు, నా చిత్తమనునప్పుడు తాను వేరు, చిత్తము వేరనియు, నా అహంకారమనునప్పుడు తాను వేరు, అహంకారము వేరనియు, నా అజ్ఞానమనునప్పుడు తాను వేరు, అజ్ఞానము వేరనియు, నచ్చు అనుభవముచేత తనకు అన్యముగాకని సాక్షియైన తనవద్ద ఆరోపణముగా వ్యవహార దశలో మాత్రమున్నదని విచారించి తెలుసుకొనవలయును.

ప్రశ్న. అలాగు తెలుసుకొన్నవారికి ఆరోపణము లేదా?

ఉత్త. ఈప్రకారము సాక్షిమాత్రముగా నుండువారికి శబ్దమును దెలుసుకొను శ్రోత్రమును, స్పర్శమును, దెలుసుకొను త్వక్కును, రూపమును దెలుసుకొను చక్షువును, రసమును దెలుసుకొను జిహ్వయు, గంధమును దెలుసుకొను ఘ్రాణమును, వచించునట్టి వాక్కును దానాది గ్రహణములు చేయు పాణియు, గమనము చేయు పాదమును, ఆనందించు ఉపస్థయు, మలవిసర్జనము చేయు గుదమును, ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు జేయు ప్రాణాది వాయువులున్ను, సంకల్ప వికల్పములు జేయు మనస్సున్ను, నిశ్చయించు బుద్ధియు, అజ్ఞానమైన యవిద్యయు, భిన్నములేక అభిన్నమైన జ్ఞానస్వరూపముగా జూడబడియుండుటవలన విచారించి తెలుసుకొన్నవారికి ఆరోపణము లేదు. ఇట్లు వక విచారములేని నిర్వికారముగా నుండక గానవాంతరకల్పకులైన మనస్సునకు కలిగిన అజ్ఞానముచేత జన్మమరణములు గలిగినట్లు కనబడినవి.

ప్రశ్న. ఆలాగైతే జననమరణ నరకస్వర్గములనుభవించు వారెవరు?

ఉత్త. కర్మకాండములో విధించబడిన పుణ్యకర్మములును దేహేంద్రియములచేత జేయబడిదానికి తగినదేవభోగములును దేహేంద్రియాదులే యనుభవించినది నిషిద్ధముగాజెప్పబడ్డ పాపకర్మములు దేహేంద్రియములచేత జేయబడిదానికి తగిన తిర్యగాదిస్థావర శరీరములెత్తి దుఃఖరూపములయిన నరకములను దేహేంద్రియాదులే యనుభవించినవి. ఈదేహేంద్రియాదులేతానని నీట్లచేతనార్జించబడు పుణ్యపాపకర్మములను దనదని అధ్యాసముగా గ్రహించిన యభిమానదోషముచేత లెక్కలేని జననమరణములు గలిగినవి. దీర్ఘముగా విచారించి తెలుసుకొనిన యడల సకలమున్ను ఈదేహేంద్రియములకేతప్పయేకముగా నిత్యముగానుండినటువంటి తానైన కూటస్థునికిలేదని దెలుసుకొనుటయే వేదాంత సిద్ధాంతము. ఇందుకు దృష్టాంతము.

తిరుమంత్రము.

శ్లో॥ జీవశ్శివో నభేదోస్తినజానాతిశివంపరం ।
శివంజ్ఞాత్వాతతోజీవశ్శివ ఏవనసంశయః ॥

ఇదియునుగాక జ్ఞానేంద్రియములు అయిదు, కర్మేంద్రియములు అయిదు, అంతఃకరణములు నాలుగు ఈపదునాలుగు యింద్రియములకు నొక్కొక్క యింద్రియమునకు త్రిపుటిగలవు. త్రిపుటి అనగా అధ్యాత్మికము, అధిదైవికము, అధిభౌతికము. వక యింద్రియమునకుగల త్రిపుటిలలో నేదైనా వకటి లేనియడల ఆయింద్రియము యొక్క వ్యవహారములు నడవవు.

	అధ్యాత్మికము.	అధిదైవికము.	అధిభౌతికము.
	యింద్రియము.	దేవత.	విషయము.
1	శ్రోత్రము	దిక్కు.	శబ్దము.
2	త్వక్కు	వాయువు	స్పర్శము.
3	చక్షువు	సూర్యుడు	రూపము.
4	జిహ్వ	వరుణుడు	రసము.
5	ఘ్రాణము	అశ్వనీకుమారులు	గంధము.
6	వాక్కు	అగ్ని	వచనము.
7	పాణి	యింద్రుడు	ఇచ్చుట, తీయుట.
8	పాదము	వామనుడు	గమనము.
9	ఉపస్థ	ప్రజాపతి	రతిభోగము.
10	గుదము	యముడు	మలవిసర్జనము.
11	మనస్సు	చంద్రుడు	సంకల్పవికల్పము.
12	బుద్ధి	బ్రహ్మ	నిశ్చయము.
13	చిత్తము	వాసుదేవుడు	చింతించుట.
14	అహంకారము	రుద్రుడు	అహంభావము.

ప్రశ్న. ఇంకయు నేలాగు ?

ఉత్త. సచ్చిదానంద స్వరూపముగాను, అఖండముగాను, అపరిచ్ఛిన్నత్వముగాను, సర్వవ్యాపకముగాను, కాలపరిచ్ఛేద, దేశపరిచ్ఛేద, వస్తుపరిచ్ఛేద, రహిత[illegible]ను, నిరామయముగా నుండుటయే ఆత్మస్వరూపమని శృతిస్మృతుల యందున్ను ఉపనిషత్తు మహావాక్యములయందున్ను గురువాక్యముకూడా చెప్పబడుచున్నది.

ప్రశ్న: సత్తనునదియేలాగు?

ఉత్త. మునుపటిజన్మములలో జేసిన మంచిచెడ్డ కర్మముల ప్రకారము యీ శరీరము వచ్చినదనియు చెప్పబడేను, యిప్పుడు జేయు కర్మముల చే నికముందు జన్మము వచ్చునని సర్వానుభవముగా తెలిసియుండుటచేతను, యీ త్రికాలములలోను గనిపించు శరీరము మాత్రము నశించిపోను నిత్యముగా నశింపులేక యుండుటవలన సత్తు ఆయెను.

ప్రశ్న. చిత్తనుట యేలాగు?

ఉత్త. బాల్యావస్థమొదలు జరుగు వ్యవహారములలో గొన్ని మరచియుండినను, చిక్కినవృత్తాంతములన్నియు, అమావాస్య చీకటిలోను మేఘాంధకారమైన నడ్డాకాలములోను మూలయింటిలో ముసుగువేసుకొని బోర్లపడియుండు పురుషుని సూర్యచంద్రాగ్నినక్షత్రములు నేత్రములు నేటియొక్క సాధనములు లేకయుండినను యిది యిది యని విభజించి తెలుసుకొనుటవలన చిత్తు ఆయెను.

ప్రశ్న. ఆనందమేలాగు?

ఉత్త. ధనధాన్యాదిపుత్రాదులచేత వచ్చు సుఖములు దీర్ఘకాలముగా నొక కాలమున లేనందున కొంతసుఖమనుభవించి, అందుచేత రాబడు సుఖము లంతయు మోక్షముగావించెడి సుషుప్తి సుఖము సదా కోరుటవలన నానందమాయెను.

దీనికి ప్రమాణము.

చ॥ గతభవసంచితత్రివిధకర్మములన్ త్రివిధత్రికాలమా ।
గ్గతులనుజెప్పి నక్షాగ్రములనంటుచు బాయుచునుండు దేహసం ।
తతమునతిండని త్రిగుణతాగుణమాత్మవిచారదృష్టిసం ।
నతమతిస్వానుభావ ప్రకాశమునందమొచు నిర్వికారతన్ ॥౧॥

ఉ॥ ధ్వాంతసుషుప్తులందు శుచిధామము లేనితతిన్మహత్త్రిభ్రమన్ ।
స్వాంతుడుగాక వస్తువులసంతమసంబు నెఱుంగకున్న తా ।
డెంతయుచిద్రూపముగునిచ్ఛకుమీరిన తాన దానయై ।
సంతసమంది యేమరక స్వానుభవంబున నున్న తోషమౌ ॥౨॥

—(*) దీనికి తాత్పర్యము. (*)—

పుణ్యపాపములనెడు పూర్వజన్మములయందు నార్జింపబడిన పుణ్యాపాపమిశ్రములనెడు త్రివిధకర్మములచేతను, స్వర్గ మర్త్య, నరకములనెడు మూడు లోకములయందలి త్రికాలమునకు తగిననడవడిగల మూడు శరీరములను బొందుచును, విడుచుచును, యీదేహి నెల్లప్పుడునుండు గనుక యితడే సద్రూపమగును. బ్రహ్మవిచారమందలి యాలోచనతోగూడిన దెలివివలన గలిగిననీయనుభవమందు షడ్వికార శూన్యత్వముచేత వికసన మొందుచునుండెడి సద్రూపమును నీవెఱుగుమని తాత్పర్యము.

కటికచీకటిలో నిద్రించుకాలమందును, దీపము లేనికాలమందును గాఢభ్రమనుబొందక, యింటిలోగలిగిన వస్తువులను చీకటిని యీరెంటిని తెలుసుకొనిన పురుషుడు చిద్రూపుడగును. కోరికను అతిశయించు తాను, తానై సంతోషమునుపొంది దానిని విడువక తనయనుభవమందు తానుండిన సంతోషమే యానందమగునని తాత్పర్యము.

మ॥ అవినాభావముతోనుసన్మతులుమిథ్యాభూతమొగ్గావవే ।
అవిదైనన్పరుడొందుచోచుస్థితియెల్లాబ్రజ్ఞకుర్ ।
దానిహేతువనంబ్రీతికిజాడ్యమనా నెటులుతత్తోషా ప్రియానవన్న నా ।
కవరొయ్యొండైన బ్రహ్మోవమందె యగుదుఃఖంబుల్మతిబ్లిలగన్ ॥౩॥

తా॥ త్రిపరిచ్ఛేదశూన్యమైన సద్రూపమును త్రికాలాబాధ్యమైన చిద్రూపమును వకటేయగును. అసత్తుచిత్తులు రెండును పొందినను అన్యోన్య

మునిలోను. అప్పుడుసర్వప్రపంచమునకు విలక్షణుఁడైన సాక్షి యెక్కడ దో
చును. (అనగా సత్తుకుచిత్తు వేఱైన యెడల సాక్షిదోచదనియు, చిత్తుకు
సత్తు వేఱయిన యెడల నిల్కడ యెట్టిదియును కలుగదనియు భావము).
అచిత్తును ఆనందమునకు హేతువనినను అది జడస్వభావముగలదియగునే,
అప్పుడ్డు ఆనందానుభవము యేప్రకారమగును, కాబట్టి అసత్తు చిత్తుల
యొక్క జంట యేకమైన పక్షమందు, దానియందే అంతఃకరణమందు
దోచెడు దుఃఖములునసించి నిరతిశయానందమగునని తాత్పర్యము.

మ॥ తనచేనన్యులచే వెలుంగునొకనల్సద్వస్తువాభాసజే ।
ప్పననర్హం బెనవాచ్యమన్న సుతతద్భావంబు లేదన్న జే ।
యు నెవంత్యానతు డెట్టిదైననవితర్కోచింపలేవన్న దీ ।
అనినానాదురవస్థలొందవెకుతర్కంబీవుజాలింపుమా ॥ ౮ ॥

తాత్పర్యము ॥ కుమారా, ప్రకాశమానమయిన దేశకాలవస్తు
పరిచ్ఛేద శూన్యమయిన పరబ్రహ్మము, తనచేత ప్రకాశించునా లేక
అన్యులచే ప్రకాశించునాయనెడి మాటలను జెప్పుటకు తగనిది. అట్లుచె
ప్పగూడదనినను, ఆతాత్పర్యము లేదనినను, గొడ్రాలికొడుకు యేకార్యము
లనైనా చేసునే ఆపనులు యోచించి లేవనువానికి తొడబోయని బహువి
ధములైన దుర్దశలంపొందవా, నీవుకుయుక్తులువిడువుమని తాత్పర్యము.
ఈలాగున కైవల్యములో చెప్పబడుచున్నది. ఒకగృహము ఒకశరీరమును
గురించి అందులోనుండువానికి ఖండముగాను పరిచ్ఛిన్నముగా నొకదే
హవ్యాపకమాత్రముగానుండుటవలెను, యిక అఖండముగాను అపరిచ్ఛిన్న
ముగాను సర్వమునకులోపల వెలుపలవ్యాపించియుండు సర్వవ్యాపకము
గానుండు యజమానుఁడైన బ్రహ్మస్వరూపము స్వప్రకారమే విచారించి
తెలుసుకొనవలయును.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. అఖండపరిపూర్ణ వ్యాపకముగాను, అపరిచ్ఛిన్నముగాను, కాలదేశవస్తు పరిచ్ఛేదరహితముగా నుండుటయే బ్రహ్మస్వరూపమని శృతిస్మృతులలో జెప్పబడుచున్నది.

ప్రశ్న. ఆకాశమునకు నీగుణములుండుటచేత దానినే బ్రహ్మమని చెప్ప వచ్చునా?

ఉత్త. ఆకాశమైనది నాల్గుభూతములలోను నిండి సర్వవ్యాపకముగా నిరవయమ్ముగానుండినను సృష్టికాలమందుగలిగి ప్రళయకాలములో నసించుటవలన కాలపరిచ్ఛేదమువచ్చును.

ప్రశ్న. కాలమే బ్రహ్మమని చెప్పవచ్చునా?

ఉత్త. కాలమైనది యేకవ్యాపకమై నిరవయముగా నే దేశములోవ్యాపించియుండినను దేశాచారములచేత గాలక్రియలు వాటిచేత గలుగు వస్తువులుతిరిగి నసింపువచ్చుటవలన కాలమునకుగూడ దేశపరిచ్ఛేదముఁవచ్చును.

ప్రశ్న. దేశమే బ్రహ్మమని చెప్పవచ్చునా?

ఉత్త. దేశమైనది యెచ్చటనువ్యాపించియుండిన నొక దేశములోనుండు వస్తువు మరియొక దేశములోలేమిచేత దేశమునకు వస్తుపరిచ్ఛేదమువచ్చును.

ప్రశ్న. వస్తువే బ్రహ్మమని చెప్పవచ్చునా?

ఉత్త. వస్తువైనది వ్యాపకములేక ఖండముగాను, పరిచ్ఛిన్నముగాను అనిత్యముగా నుండుటవలన వస్తుపరిచ్ఛేదము వచ్చును. గనుక కాలముచేత నాకాశమునకున్ను దేశముచేత కాలమునకున్ను వస్తువుచేత దేశమునకున్ను నసింపువచ్చుటవలన అవిఅంతయు బ్రహ్మస్వరూపముకాచాలదు.

ప్రశ్న. అయితే బ్రహ్మస్వరూపము యేవిధమైనది?

ఉత్త. దేహేంద్రియాది కరణములు వాటియొక్క చేష్టలు లేకను కాలదేశవస్తు పరిచ్ఛేదరహితముగాను అఖండపరిపూర్ణముగాను అపరిచ్ఛిన్నముగాను చిన్మాత్రముగానుండు జ్ఞానవ్యాపకమే బ్రహ్మస్వరూపము.

ప్రశ్న. బ్రహ్మమునకు త్రివిధపరిచ్ఛేదము లేదనుట యేది?

ఉత్త. ఏకాలములోను, ఏదేశములోను, ఏవస్తువులోను, లోపటబయుట అణుప్రమాణమునందు లేక సర్వవ్యాపకముగా జ్ఞానము లేక జగచ్చిత్రపటమువలెను పర్వతమువలెను చలనము లేక నిస్మరణముగానుండుటవలన త్రివిధపరిచ్ఛేదము లేదనుటయే నిశ్చయము.

ప్రశ్న. ఆత్మవికారము లేక నిర్వికారముగానుండగా దేహేంద్రియాదులు పనులు చేయుటవలన నవియుకూడ నొకవస్తువని ద్వివిధవాదములు వాదించుదురా?

ఉత్త. స్ఫాటికరాయి యనునది కదలకుండవుండి దాని సన్నిధానఫలముచేత జడమైన నూతిపీఢించి ఆస్ఫాటికమును పట్టునటువలెను సూర్యుడు యిచ్ఛలేకయుండి ఆసన్నిధానఫలముచేత జడమైన సూర్యస్ఫాటికరాయిలో నగ్నిజనించి యందుచేత బాహ్యాదిక్రియలు జరుగుటవలెను ఆత్మప్రకాశముచేత ప్రతిఫలించిన ఛాయయైనది వృత్తిరూపమై జాగ్రస్వప్నములోనుండు విషయములను యింద్రియాదులద్వారా తెలిసి వ్యవహరించుచున్నవి. సుషుప్తి, మూర్ఛ, సమాధులలో వృత్తిలేమిచేత నొకటిన్ని తెలియకనున్ను వ్యవహారములున్ను లేవు. ఆత్మసన్నిధానబలముచేత చేయబడిన దే

తప్ప ఇంద్రియాదులు జడములే. దీనికి ప్రమాణము కైవల్యములో దిగువ జెప్పబడిన ప్రకారము ఉదహరించబడియున్నది.

మ॥ కదలింపన్గదలంగనోపనియయస్కాంతాచలాగ్రస్థలి ।
స్సదయః పిండనిపండములుగనలునాచందంబున న్జైవులన్హృదయ।
ప్రేరయ ప్రేరియమానములనూహింపన్సదా లేనిచి ।
త్పదమం దెల్ల జగచ్చయంబు భ్రమ చేతన్సంచలించున్ రహిన్ ॥

టీ॥ కదల జేయుటకును, తాకదలుటకును, కూడనినూదంటురాతికొండ యొక్క ముందటిభూమియందు శ్రేష్ఠములైనయినుపముద్దలయొక్క సమూహములుకదలెడితీరున, చేష్టలనుమనస్సునందలి ప్రేరేపువాడున్ను ప్రేరేపింపబడినకార్యములను ఆలోచింపగా యెవ్వడును లేనట్టిపరబ్రహ్మమందు సమస్తలోక సమూహము భ్రాంతిచేత మిక్కిలి చలించునని తాత్పర్యము. ఇచ్చట నూదంటు రాతికొండ పరబ్రహ్మమునకును అయఃపిండములు లోకవ్యాపారములకును వుపమానములుగా జెప్పబడినవి. ఎట్లనగా నూదంటు రాతికొండయును యినుపముద్దలును అచేతనములు. అట్టి అచేతన పదార్థమైన కొండయొక్క శక్తిచేత దానిసాన్నిధ్యమందుండెడి యినుపముద్దలుకదలగా [illegible]రాకారుడను, నిరవయవుడును, నిర్గుణుడున్ను అయియుండియు ఆ పరబ్రహ్మచైతన్యుడుగానుండుటవలన ఆయన సాన్నిధ్యమందుండెడి సకలేంద్రియములు చలించుట యాశ్చర్యము కాదనిభావము.

ప్రశ్న॥ ఇంద్రియాదులు పనిచేయక జడముగానుండినను ద్వైవిధములేనప్పుడు అద్వైతముకాదని చెప్పుదురా?

ఉ త్త. తొంబదియారు తత్త్వములు సకలమతములకు సహజమనియు శై వులకు ముప్పదియారుతత్త్వములనియు, వేదాంతులకు యిరువది యెనిమిది తత్త్వములనియు, మాయావాదులకు యిరువదియైదు త త్త్వములనియు, వైష్ణవులకు యిరువదినాలుగుతత్త్వములనియు మఱి యు,పదిహేడుతత్త్వములనియు, పందొమ్మిదితత్త్వములనియు, చెప్పు చుయుంటియు వాచామాత్రముగాని పంచతన్మాత్రలుతప్ప కాలత్ర యమునందునులేదు. అదియేలాగనిన శబ్దమని యెఱుగునపుడు శబ్దమును దెలుసుకొన్న జ్ఞానముమాత్రముతప్ప సమానవాయువు శ్రోత్రేంద్రియము, వాగింద్రియము, వచనాదివిషయములు లేవు, స్పర్శమని తెలుసుకొన్నపుడు స్పర్శము, స్పర్శమని దెలుసుకొన్న జ్ఞానముతప్పమనస్సు, వ్యానవాయువు, త్వగింద్రియము, పాణేంద్రి యము, ధనాదివిషయములు లేవు. రూపమని యెఱుగునపుడు రూపము, రూపమని యెరిగినజ్ఞానముతప్పబుద్ధి, ఉదానవాయువు, నేత్రేంద్రియము. పాదేంద్రియము, గమనాది విషయములు లేవు, రసమని యెఱిగినపుడురసము, రసమనియెఱిగినజ్ఞానము, చిత్తము అపానవాయువు, జింహ్వేంద్రియము, ఉపస్థేంద్రియము, ఆనంద విషయములు లేవు. గంధమని యెఱిగినపుడుగంధము, గంధమని యెఱిగినజ్ఞానముతప్ప యహంకారము, ప్రాణవాయువు, ఘ్రాణేం ద్రియము, గుదేంద్రియముల విసర్జనాది విషయములు లేవు. ఈ లాగు తన్మాత్రముతప్ప వేరేతత్త్వములు లేమిచేత తన్మాత్రలను ప్ర త్యేకప్రత్యేకముగావిభజించి చూడగా నవియుకూడ నొకటినివిడి చి యొకటి లేమిచేత నైక్యమున్న యొకటిగానుండుటచేతను, వీటికి గార్య ... ంచును విక్షేపశక్తియును వృత్తిజ్ఞానముతోజూచుకాల

మందు లేమిచేతను ఆయావరణమొకటిన్ని దెలియలేము యని తెలుసుకొన్న జ్ఞానము మాత్రముగా ప్రకాశించి తెలియలేదనెడు యజ్ఞానము నశించిపోయినది. పిదప తనవ్యాపకములో సకల తత్వములగపడి పెరిగిలయమౌచున్నదని గనుగొన్నజ్ఞానమే మహాకారణమైన మూలప్రకృతికూడ వాచామాత్రముతప్ప వక వస్తువుకాదు.

ప్రశ్న. అదేలాగు?

ఉత్త. తనవ్యాపకములో నొకటియుండినట్టైతేకదా వుండవలయును. వుండినయడల లయముపొందవలెను. అట్లువుత్పత్తికాలేదు, పెరగనులేదు, లయించనులేదు, యని దెలుసుకొన్న జ్ఞానముగా నుండుటయే మూలప్రకృతి రహితమైన బ్రహ్మస్వరూపము. దీనికి ప్రమాణము,

—(*) అవధూతగీతాయాం. (*)—

శ్లో॥ సర్వంశూన్యంమనశ్శూన్యంసత్యాసత్యంహివిద్యతే ।
శోభావాభావితంప్రోక్తంశాస్త్రసమ్మతిపూర్వకం ॥

ప్రశ్న. ఈలాగుద్వివిధ వస్తువులు లేకతానే తానుగానుండుటనలో ద్వివిధ భావనలుఅయిన విపరీతములు ఎట్లువుండినట్లుదోచినది?

ఉత్త. లేనియజ్ఞానముదోచిన యింద్రియముల ద్వారాకాలత్రయములో లేనిశుద్ధ మిధ్యమైన విపరీతభావనలు లేనిజలము ఎండ మావుల లోనిజలమువలె వుండినట్టుకనబడెను.

ప్రశ్న. ఉండువస్తువులోనుండేది అగుబడునేగాని లేనిదిదోచునా?

ఉత్త. ఉండు ఇనుములో యిదిఆయుధమని దోచినది లేని ఆయుధము కలుగునా? ఉండుఇనుముగానేదోచినది. ఉండుబంగారములోయిది

ఆభరణమని తోచినద్ది లేని ఆభరణము లగపడునా? ఉండుబం
గారమే తోచినది. ఉండుమట్టిలో ఇదిఘటమనితోచినది లేని ఘట్ట
మగపడునా? ఉండుమన్నె గానేతోచినది. ఉండుభ్రమానులో
ఇది రేగుగుత్తులవలెతోచినది. లేని రేగుగుత్తులు తో
చునా? ఉండుభ్రమానుగానేతోచినది. ఉండుసముద్రములో యిది
అల, నురుగు, గుబ్బలవలె తోచినది. లేని అల నురుగు గు
బ్బతోచునా? ఉండుసముద్రముగానేతోచినది. ఉండుఆకాశములో
ఇది నీల, పీతమనితోచినది. లేనినీలపీతమనితోచునా? ఉండు
ఆకాశమే తోచినది. ఉండుస్థాణువులో యిదిదొంగయని తోచి
నది. లేనిదొంగతోచునా? ఉండుస్థాణువే తోచినది. ఉండుర
జ్జువునందు యిది సర్పముయనితోచినది. లేనిసర్పముతోచునా?
ఉండురజ్జువే తోచినది. ఈదృష్టాంతములవలె సచ్చిదానంద స్వ
రూపమైన తనవద్ద యిది నామరూపముగా తోచినది. ఉండు స
చ్చిదానందమే తోచినదేగాని కాలత్రయములో నామరూపములు
తోచనేలేదు.

ప్రశ్న. అది యెలాగు?

ఉత్త. ఉండునదిసత్తు, అసత్తుదానే నామరూపములైన చిత్తుగాదోచినది.
సత్తుతప్ప నామరూపములు అనునవి కాలత్రయములో లేవు
చేతనున్ను, సత్తుతప్పచిత్తుఅనునది వేరేలేకుంచేతనున్ను రెండువ
స్తువులేవు. అసత్తుచిత్తులయొక్క జంటయేకమై యుండుటవలన
ధ్యానియందే అంతఃకరణముందుదోచెడి నామరూపమునసించి నిర
తిశయానందమాను, లేన్ని మాత్రకాలత్రయములోను తోచబడ
దు. వైరాగ్యము మొదలుగాగల వృత్తిలో ప్రబలములుండుట

చేతగాలత్రయములోను మాయతోచబడదనేదేనిశ్చయము

—(*) దీనికిప్రమాణము. (*)—

మ॥ తనుదై గుణ్యాజగంబుస్వప్నపురవంధ్యాపుత్రగంధర్వరా ।
ణ్ణగరస్థాణునరాభ్రపుష్పమృగతృష్ణావారిపాశాహిన ।
గ్గగనశ్యామలశుక్తిరాప్యశశశృంగిభ్రాంతులర్కబో ।
లియావగుమాసర్వమువీడిబ్రహ్మముమదీయాజ్ఞనిజప్రజ్ఞచే ।

తా॥ ఓయిశిష్యుడా సత్వరజస్తమోగుణములుగల ప్రకృతివికారమైన యీలోకము కలలోజూచినపట్టణమువలెను, గొడ్రాలిబిడ్డవలెను, గంధర్వ రాజుల నగరమువలెను, దారుపురుషుల వలెను, ఆకాశపుష్పము వలెను, ఎండమావులజలమువలెను, త్రాటియందుదోచిన సర్పమువలెను, స్వచ్ఛ మైన ఆకాశమునందలి నలుపువలెను, ముత్యపుచిప్పయందలి వెండివలెను కుందేటికొమ్మువలెను అసత్యమగునుగనుక నీవునాపుత్రరువుచేత నీవిజ్ఞా నమువలన అసత్యమైన యీలోకమందుగల భ్రమనువదలిలోకాతీతమై వెలుగు సచ్చిదానందకూటస్థ పరబ్రహ్మమునీవగుమని తాత్పర్యము.

శ్న. మిథ్యమైన నామరూపములు కాలత్రయములోలేక అఖండ సచ్చి దానంద స్వరూపముమాత్రమువుండగా యీజననమరణము మొ దలుగాగల తాపత్రయములు, జీవేశ్వరభేదములు, బంధమోక్ష ములువుండేలాగు తోచినదెట్లు ?

త్త. ఆత్మనేదేహేంద్రియాదులుఅనిన్ని, దేహేంద్రియాదులేయాత్మ అనిన్ని విపర్యముగాచూచినదే అజ్ఞానము. ఆయజ్ఞానముచేతనా త్మయైన తన్ను అసత్యమైన నామరూపములుగా జూచినప్పుడే య ద్వైతముకనబడక ద్వైతభావము కనబడెను.

శ్న. అదేలాగు ?

ఉత్త. మేఘములు కదలుచు పరుగెత్తగా చంద్రుడు పరుగెత్తునటువలెను, జలము చలించునపుడు నిశ్చలమైనజంద్రుడు కదలునటువలెను, ఓడ యెక్కి పోవువానికి గట్టుమీఁది చలనములేని చెట్లుపరుగెత్తివచ్చునటువలెను, కొఱివికట్టెను చుట్టినట్టయిన సూర్యాకారమైన గుండ్రముగా దోచునటువలెను, మృగతృష్ణలో నీరుపరుగెత్తు నటువలెను, రసదర్పణమునకు నెదురుగానుండిన యిల్లువాకిండ్లు అద్దమునకు వెనుకతోచునటువలెను, అజ్ఞానముచేత నామరూపమైన ద్వైతభావముతోచినది. ఈప్రకారము అనేకగ్రంథములలో జెప్పబడియుండుటచేతను యిపుడు జ్ఞానదృష్టిచేత బాగా జూచువాడు చూచునది చూడబడువస్తువు యీమూడున్ను పంచేంద్రియములతోకూడి యాదిత్యునిబ్రకాశములో దీపప్రకాశము అణగియుండు రీతి సూర్యునిబ్రకాశములో భూతతిమిరములు అణగియుండునటుల జ్ఞానమనెడు పెద్దకండ్లనుమూయబడిన యావరణమనెడు పొరతొలగును. అపుడునామరూపాత్మకమైన సకలదేహాదిప్రపంచములు తనలోలయమైతానేతానుగాబ్రకాశించును. దీనికి అనేక శృతులలో బ్రమాణములున్నవి.

ప్రశ్న. సకలప్రారబ్ధ భోగములున్నదనియు జ్ఞానమువచ్చినను అనుభవించే తీర్చవలెననిన్ని సకల శృతిస్మృతులు చెప్పుటయేగాక మనకున్ను అనుభవముగానుండుటవలన వస్తుద్వయము లేదని చెప్పుటయేలాగు చెప్పవచ్చును?

ఉత్త. ప్రారబ్ధభోగము అజ్ఞానదృష్టిచేత నభ్యాసకాలములో నున్నది. తత్వజ్ఞానోదయములో లేదని అభ్యాసికే ప్రారబ్ధములేప్ప ఆరూఢికి లేదనియు శృతిస్మృతులుచెప్పుచున్నవి. మాయనుభవమున్ను యిదియే.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. మేలుకొన్న వానికి స్వప్నము అసత్తయినటుల యదార్థజ్ఞానము లో దేహాదులు అసత్తుగాబోవుటవలన ఆయూథికి ప్రారబ్ధము లేదు. వానికి నతీతమైన బ్రహ్మప్రకాశ మొకటియే, యేకముగా ప్రకాసించునుగనుక ఆస్వరూపమే నీవు అయినావు అనుటలో సందేహావిపరీతములు లేక అద్వైతచిన్మాత్రస్వరూపముగానుందువుగాక, యిందుకు ప్రమాణము లనేకశాస్త్రములలో జెప్పబడి యుండుటవలన యీలాగు తానుగా ప్రకాసించుస్థితిలో కించత్తైనను అసంభావనమైనది గురువుచేతను శాస్త్రములచేతనుదీరదు. యీయసంభావనయుండు నతనికి స్వానుభవములో సందేహముకలిగి దీర్ఘస్థితిని బొందక తప్పిపోవుటవలన ఆత్మద్రోహియనియు బ్రహ్మద్రోహియనియు చెప్పుటయేగాక దీనినిబోగొట్టుకొనుటకు యిందుకుపైన వేఱుఅనుభవములున్ను శాస్త్రములున్ను లేనిచేత యీద్రోహము దేనిచేతను తొలగదని నాలుగుఉపనిషత్తులు జెప్పుచున్నవి. ఇందుకు చతుర్థోపనిషత్తు ప్రమాణము.

శ్లో॥ సత్యంసత్యంపునస్సత్యం । నాస్తిసంశయినాంగతిః ।
అధోగతిస్తువిజ్ఞేయా । నిహానాస్తిత్రైవచ ॥౧॥
సంశయోహిగతిస్తేషాం । రౌరవంయాంతిసర్వదా ।
యిహస్వర్గేనసుఖంనాస్తి । నాస్తిసంశయతఃఫలం॥౨॥

అనిచెప్పియుండుటచేత అసంభావనకలుగుటకు యితర శాస్త్రములు చూడరాదు. అట్లుచూచెనేని దనయదార్థమైన స్వానుభవదృష్టి యడతెగకయుండి పూర్వపక్షముగాదలచి సావధానముగా విచారించి తెలుసుకొనవలెను. యీలాగు అనేకశాస్త్రములలో చెప్పియుండుటవలన అసంభావన, సంశయభావన, విపరీతభావనలువిడిచి తానేతానుగా స్వయంప్రకాశముగా, సత్యస్వరూపముగా, నిర్మలముగా, నిత్యతృప్తిబొంది అంతర్ముఖనిష్ఠమైన సమాధికలవారే పరిపూర్ణులుగా ప్రకాసించినారు. ఇందుకు సంశయము లేదు. నిశ్చయము.

—(౦) ఉపశాంతిప్రకరణము సంపూర్ణము. (౦)

నిర్వాణప్రకరణము.

---:o:---

పూర్వము చెప్పిన అయిదుప్రకరణములవల్లను సర్వముతానుగా ప్రకాశించు నుపశమనము పట్టాంచి జీవన్ముక్తిసాక్షాత్కారతుర్యానుభవస్థితిలో స్థిరమైయుండు శిష్యునికిపై అసిపదలక్ష్యార్థమైన అఖండానంద తుర్యాతీత స్వానుభూతిమాత్రము లభించియుండు విదేహముక్త్యనుభవము సిద్ధించుటకు నిర్వాణప్రకరణమును జెప్పుచున్నారు.

శ్లో॥ శైవంపాశుపతంవామం। కాళాముఖమహావ్రతే।
షడంతభైరవంప్రోక్తా। స్సమయాద్వైతసమ్మతాః ॥౧॥
లోకాయుతంచమీమాంసా। బౌద్ధంచమనమేవచ।
మాయావాదంపాంచరాత్రం। షడ్బాహ్యాఃపరికీర్తితాః ॥౨॥
ఏతేషాంద్వాదశానాంచ। శాస్త్రాణ్యుక్తాన్యథిత్యదై।
జనశ్రుతిన్నృణాంభ్రాంతి। స్సుజ్ఞానధ్వంసినీసదా ॥౩॥
యేనభ్రాంత్యాదయోనష్టా। జ్ఞాత్వావేదాంతముత్తమం।
విమృశ్యాధీయతేయేత। త్తేత్యజంతిభ్రమాదికం ॥౪॥

——(✱) పీటికి వివరం. (✱)——

ప్రశ్న. సమస్త శాస్త్రమ్ములలో నిలిచియుండు సమయములకు ముక్తి కలదా?

ఉత్తర. శైవం, పాశుపతం, కాళాముఖం, మహావ్రతం, వామం, భైరవం ఈ యారును అంతరసమయములనియు, లోకాయుతం, మీమాంసము, బౌద్ధం, జైనం, పాంచరాత్రం, మాయావాదం, యీయారున్ను బాహ్యసమయములనియు చెప్పబడును. వాటిలో అంతర

సమయములలో శైవమనునది యుకస్వకలిగినజ్ఞానము. శివుడు
దెలుపగా జీవుడు దెలుసుకొనువాడనిన్ని శేషత్వము నీచత్వము
గానుండవలెనని జెప్పును. పాశుపతమనగా, పరమాణు ఉపా
దానముగానిలిచివాటిసంయోగమే కారణముగా ప్రపంచసృష్టిచేయ
బడినదనియు ఈశ్వరుడు నిమిత్తకారణముగానుండుననియు జీవకో
ట్లంతయు త్రిమలములచేత గట్టబడినవారుగా జెప్పుటయేగాక ఆ
గమములు ఘోషించుమేరకు ఆవాహనముచేసి యర్చించి బంధ
ములనుత్యజించి అణువైనజీవుడు శివమయమైన పతినికూడుననిచె
ప్పును. కాళాముఖం, మహావ్రతం, అను యీరెండున్ను అత్యంత
జడలుమొదలైన గురుతులుగొని భక్తితోను శివుని అర్చించినియ
మము చెడకయుండునట్లయిన కర్మశరీరము విడుచునపుడు శివలో
కమును బొందవచ్చును. అదియే మోక్షమని చెప్పును.
వామమనగామధుమాంసము గొనిశక్తియైనస్త్రీలనుభోజించివా
రలశేషముభుజించి ఆనందమానందములోనుండుటయే మోక్షమ
నిజెప్పును. భైరవమనునది స్మశానములో నుండుటయెముకలు
ధరించి బూడిదెబూసి వృషవాహనముగానుండి యాభైరవమును
హోమముచేసి నరబలియిచ్చి ఆనరమాంసమును, మధువును క
పాలములోనుంచి హోమములో ఆహూతిచేసి మధువునుమాంస
మును మరుసటిదినము భుజించునది యేపారణమనిన్ని యిట్లుచేసి
ముగించినదే నిర్వాణమైనమోక్షమని చెప్పును. మీమాంశమ
నునది పశుయాగముచేసి ఆయాగబలముచేత దేవతలుగాస్వర్గము
లోనుండుటయేమోక్షమనిన్ని వేదాధ్యయనముచేసిన శబ్దమే బ్ర
హ్మమని చెప్పును. బౌద్ధమనునది యింద్రియములకెక్కు తెలివి

యేజ్ఞానమనియు భూతాకాశమే ఆత్మయని చెప్పును. శమమను నది యింద్రియనిగ్రహపుద్ధుగా కామములో ప్రవేసించక రాత్రుల యందు భుజించుటవదలి దేహమునురోసి వెంట్రుకలు పెంచియుం డుటయు సూర్యునితో కలయుటయని చెప్పును పాంచరాత్రు మనునది అదిమూలమైన విష్ణువేతన మాయచేత ప్రపంచము జీ వులను సృజించినాడనిన్ని ఆమాయయే అతనికి రూపమనిన్ని, వ సుదేవుడు మొదలగుగాగల నలుగురి సమారాధనముచేతను జీవు లుబంధమునువిడిచి పరమపదమును బొందుచున్నారని జెప్పును. మాయావాదమనునది నేనను అహంకారమే బ్రహ్మము అతనికి నొక వికారములేదు వారిసన్ని ధ్యానవిశేషముచేత మాయచేష్టిం చినదై ప్రపంచముజీవులను సృష్టిచేసినదని బంధమోక్షములు లేద నిచెప్పును. ఈపండ్రెండులో (శైవం, వైష్ణవం, శాంక్తేయం, సౌరమం) (పామండములు) విరోచనము, చార్వాకము, ఉపాసక ము, క్షణికవాదము, అంతరాళము, ఆగమము, దిగంబరం, ప్ర భాకరం, తార్కికం, భట్టం, సాంఖ్యం, యోగం, పతంజలియం, వి శ్వరూపం, ప్రజాపత్యం, గాణాపత్యం, కౌమారకం, పౌరాణికం, కర్మశాస్త్రం, అనిచెప్పబడు అనేకమతములున్నవి. వారలందరు వారివారి మతాభిమానమే హెచ్చుగాదలచి మంత్రవాదం, రస వాదం, మొదలయినశాస్త్రములు నారంభించి భ్రాంతులై వసించిర ని పంచదశప్రకరణములలో ప్రమాణములుండుటచేత వసుయుల కుముక్తిలేదు.

ప్రశ్న. శివవాదములతోను ఈశ్వరుడుగూడ భ్రాంతుడని చెప్పవచ్చునా?

ఉత్త. స్వప్నములో భిక్షమెత్తువానికంటె రాజుగాయుండువాడు అధి

కుడుగాయుండినను మేలుకొన్నతరువాత ఈరెండు స్వప్నములు మిథ్యయైనరీతి ద్వివిధవాదులుకల్పితేముచేత తారతమ్యముగానుండినను జ్ఞానమువచ్చినవానినిగురించి ద్వివిధవాదులున్ను భ్రాంతులేయని చెప్పవచ్చును.

ప్రశ్న. ఈలాగు వేదాంతవిచారముచేత వస్తునిర్ణయముచేయుట వలన ఆవాదులకంతయు విరోధమువచ్చునా?

ఉత్త. ఒకటేవస్తువని చెప్పే వేదాంతికిన్ని దానినే గృష్టివాడు ఏనుగనుచూచినచందంబుగా జూచియుండుమతవాదులకుకొంచమైనను విరోధము లేదు.

ప్రశ్న. ఒకటే వస్తువని చెప్పే వేదాంతమునకున్ను ఇకయుండు మతములంతయుమాయామయమని చెప్పుటకు ప్రమాణములున్నవా?

ఉత్త. ముప్పదిరెండు ఉపనిషత్తులే ప్రమాణమని పంచదశప్రకరణములో నిరూపించియుండుటయే ప్రమాణనిశ్చయము.

ప్రశ్న. విచారజ్ఞానముచేత వస్తునిర్ణయముచేయుటయెట్లు?

ఉత్త. షడ్లింగతాత్పర్యయుతో వేదాంతవిచారముచేసిన. శ్రవణఫలము చేతవస్తునిర్ణయముచేయవలెను.

ప్రశ్న. అదియేలాగు

ఉత్త. శ్లో॥ ఉపక్రమోపసంహార । వభ్యాసోపూర్వతాఫలం ।
అర్థవాదోపపత్తీచ । షడ్లింగాన్యర్థసంగ్రహే ॥

టీక॥ ఉపక్రమము, ఉపసంహారము అనివకటి. అభ్యాసము, అపూర్వత, ఫలం, అర్థవాదము, ఉపపత్తియని ఆరువిధములు.

ప్రశ్న. ఉపక్రమమేది?

ఉ_త్త. అఖండపరిపూర్ణ సచ్చిదానంద బ్రహ్మమునందు రజ్జువునందు సర్పముగు అగుపడినభంగి సకలబ్రహ్మాండపిండములయిన జగత్తుకలిగినది. ఈసృష్టికిముందుబ్రహ్మం సత్తామాత్రముగాయుండినదని బ్రతిపాదించుటయే ఉపక్రమము.

ప్రశ్న. ఉపసంహారమేది ?

ఉ_త్త. ఉత్పత్తియైన సకలజగత్తు అపవాదక్రమముగాలయమగుటచేత బ్రహ్మాండపిండములను ఉపాధిలోకూటస్థునికి బ్రహ్మామునకు ఉండుపుపాధులనుదొలగించి ఐక్యత్వమును జెప్పుటయే ఉపసంహారము. ఈ రెండును ఒకలింగము.

ప్రశ్న. అభ్యాసమనునదియేది ?

ఉ_త్త. ప్రత్యగాత్మయైనబ్రహ్మము నీవేయని తొమ్మిది విధములుగా నుపదేసించుట ॥ఛాందోగ్యోపనిషత్తులో తత్త్వమసిమహావాక్యమును, ఉద్దాలకమహాఋషి తనకుమారుడైన శ్వేతకేతువునకు తొమ్మిది విధములుగానుపదేసించినారు. వాటినిచూడ యిష్టముగలవారు ఆయుపదేశము చేతనునిగూర్చి చెప్పుటచేత చేతనునికే అద్వైతఆత్మతత్త్వముబోధించుటవలన నదియే అభ్యాసము.

ప్రశ్న. తొమ్మిది విధములుగానుపదేశించు ఉపదేశములు యేవి ?

ఉ_త్త. స్థూలశరీరములో వాత, పిత్త, శ్లేష్మములను భేదములవలన మూడుదోషములుగలవు. అవిరోగములకు కారణములయినవి వాటినినివర్తించుటకొరకు ధన్వంతరియనువారు ఆయుర్వేదమును జేసియున్నారు. అదేలాగున అంతఃకరణమునందు మలము, విక్షేపము, ఆవరణము అనుభేదములవలన మూడుదోషములు వున్నవి. అవిసంసారబంధమునకు కారణముగావున్నవి. వాటిని

నివర్తించుటకై శ్రీసచ్చిదానందపరమకారుణ్యమైన పరమేశ్వరుడు నాలుగువేదములను అగ్నినుండిపొగయేలాగు గలుగుచున్నదో ఆలాగునని యాసముగా ప్రకటించియున్నారు. వాటియందుకర్మకాండ, ఉపాసనకాండ, జ్ఞానకాండయనుమూడు కాండములున్నవి. మలములనెడు పాపమును కర్మకాండమునందుచెప్పబడిన కర్మానుష్ఠానమువలన నివర్తియగుచున్నది. విక్షేపమనెడి చంచలత్వము ఉపాసనకాండలో చెప్పబడిన సగుణనిర్గుణోపాసనలవలన నివర్తి కలుగుచున్నది. ఆవరణమనెడి అజ్ఞానము జ్ఞానకాండలో చెప్పబడిన ఆత్మజ్ఞానమువలన నివర్తియగుచున్నది. ఈకారణముమబట్టి యీజన్మమునకైనను, పూర్వజన్మమునకైనను చేసిన కర్మోపాసనవలన యెవనికిమలవిక్షేపములు నివర్తియైయున్నవో దీనివలన యెవనివివేకము వైరాగ్య షట్కసంపత్తి, ముముక్షుత్వమనెడి నాల్గు సాధనములనుపొందియుంటున్నాడో అటువంటివానికి ఆవరణదోషమొకటిమాత్రము శేషమైయుంటున్నది అటువంటి అధికారి ఉపనిషత్తైన జ్ఞానకాండ బ్రహ్మనిష్ఠాపరుడగు గురుద్వారా శ్రవణముచేసి ఆలాగు శ్రవణముచేసిన పరమాత్మైక్యమైన అర్థమును మననిదిధ్యాసను జేసి స్వరూపసాక్షాత్కారమువలన సకలమైన అనర్థములునివర్తిజేసి పరమానంద ప్రాప్తియగుమోక్షమునుపొందుచున్నాడు. పైచెప్పబడిన ఉపనిషత్తులు అనేకవిధములుగా నుండినను వాటిలో శ్రేష్ఠమైనవి పది ఆపదిటిపైకి నాల్గు ఉపనిషత్తులలో జెప్పబడిన నాల్గుమహావాక్యములే అమృతసారముగానున్నది వాటిలో సామవేదములో చెప్పబడిన ఛాందోగ్యోపనిషత్తులో ఆరవ అధ్యాయమునందు ఏడవశ్లోకమునుండి కడావరకు నానావిధయుక్తులతో తొమ్మిదివిధములుగా నుపదేశింపబడితత్త్వమసి మహావాక్యమేశివామృతరసమనబడును. ఇదిసంస్కృతభాషలో కేవలవిస్తారముగా శంకరాచా

ర్యాలు వ్యాఖ్యానము చేసియున్నారు. వాటినిపరిశోధించుటకు యోగ్య ముగలవారు దుర్లభమైయుండుటనుబట్టి సమస్తమైనవారల కనుకూలముగా యుండునటుల యిందులో వ్రాయబడినది. లోనున్నదివిధములుగా చెప్ప బడిన యీయుపదేశముయొక్క అర్థము చిత్తశుద్ధియును, ఏకాగ్రచిత్తముగల వారికే గ్రహింపబడును; యితరులకు గ్రహింపబడదు. అటువంటిచిత్తశుద్ధి యున్నుగలుగుటకనేక సాధనములుండినను యీకలియుగమునందు నామ ధ్యానమే మేలైనసాధనమని శృతిలో చెప్పబడుచున్నది. దానిమీదమో క్షాపేక్షగలవారు వెనక చెప్పబడు పది అపరాధములువిడిచి ఈశ్వరనామ ములను అర్థముతో సదాచింతించవలెను. పదియపరాధములు యేవియ నిన (1) సాధువునింద. (2) అసాధువులయందు ఈశ్వరనామ మహిమజె ప్పుట (3) శివకేశవులయందుభేదబుద్ధి (4) శృతివాక్యములయందు అశ్రద్ధ (5) శాస్త్రవాక్యములయందు అశ్రద్ధ (6) గురువాక్యమునందు అశ్రద్ధ (7) ఈశ్వరనామార్థవాదము (8) అనేకపాపములను పోగొట్టేమంత్రంనా యందున్నదని విశ్వాసముచేత నిషిద్ధకర్మలను జేయుట (9) ముందుజెప్ప బడ్డ విశ్వాసముచేత హితకర్మములను విడుచుట (10) ఈశ్వరనామ మిత ధర్మముతో సమముగాజూచుట.

తత్వమసిమహావాక్యము.

తత్వమసియనుమహావాక్యముసామవేదమునందు ఛాంద్యోగ్యోపనిషత్తు లో చెప్పబడిన మహావాక్యము తొమ్మిదివిధములుగా నుపదేసింపబడి యు న్నది. వాటిలో ప్రారంభమున స్వేతకేతువుకున్నుతండ్రియైన ఉద్ధాలకమ హాఋషికిన్ని జరిగినసంవాదరూపమైన బోధకథసంగ్రహముగా వ్రాయబో వుచున్నాము. ఆకథయేమనగా, ఉద్ధాలక మహాఋషికి స్వేతకేతువు అనుపు త్రుడుగలడు. ఇతడుతగుమైన విద్యాభ్యాసముచేయుటకుతగినయోగ్యుడని తలచియితనికి ఉపనయనముజేయవలయుననితలచినవాడై చెప్పుచున్నాడు,

ఓ శ్వేతకేతువా! మనకులమునకు తగినగురువువద్దకు వెళ్లి బ్రహ్మచర్యవ్రతముబూని విద్య అభ్యసించుటకుఁబోవలెను. సౌమ్యా! (ప్రియపుత్రా) మనకులమునఁగలిగినపురుషుఁడైనవాఁడు విద్యాభ్యాసము జేయక తానుమూర్ఖుఁడుగాఁ తనకడపాత్రముకొఱకు బ్రాహ్మణులబంధువులుగాఁదలఁచియుండుటధర్మముగాదు. ఏకారణమునన్నైనను తండ్రి గుణవంతుఁడుగా నుండినను తనయొక్క పుత్రునకు ఉపనయనముజేసి సతనికి చదివింపకయుండినయడల ఆకారణమునుబట్టి పుత్రుఁడైనవాఁడు తండ్రినివిడిచి యితరదేశములకువెళ్లియైనను విద్యఅభ్యసించవలసినది. ఈలాగు తండ్రిచెప్పెడికాలమందు శ్వేతకేతువునకు పండ్రెండు సంవత్సరములవయస్సు గలవాఁడుగా నుండెను. ఉపనయనముజేసుకొని తనయొక్క గురువునొద్దకు వెళ్ళితనకు యిరువైనాల్గుసంవత్సరముల వయస్సుగలవాడయ్యేవరకు నాలుగువేదములను అభ్యసించి వాటియొక్క అర్థమును గ్రహించి తనకు సమానులెవ్వరును లేరని మదించితనయింటికివచ్చెను. తండ్రి తనకుమారుని జూచి ముందుజెప్పబోవుప్రకారమే వానిగుణములున్నవని చెప్పుచున్నాఁడు.

— ఉద్దాలక ఉవాచ. —

శ్వేతకేతువా! నీవుయిటువంటి గొప్పమాననము గలవాఁడవై విద్వాంసుడవనిగర్వించి కైంకర్యములేకయుండే స్వభావముకలిగిన దానికి మీఆచార్యులగుండాగ్రహించిన అతిశయమైనపదార్థమేది? ఏబ్రహ్మోపదేశమువలన వినబడినకార్యరూపమైన జగత్తువినబడినదో, యేవస్తువుమననముజేయబడనిదో, దేనిగుండామననముజేయబడుచున్నదో, యేవస్తువునిశ్చయింపబడనిదో దేనిచేత నిశ్చయించబడుచున్నదో అటువంటిఉపదేశమును మీఆచార్యులవల్లవినివున్నావా? అనితండ్రిఅడిగెను.

— శ్వేతకేతు ఉవాచ. —

భగవాన్ ఆవుపదేశము ఏలాగుననున్నది ?

— ఉద్దాలక ఉవాచ —

ఓపుత్రా ! ఒకమృత్తికపిండము వలనఘటముగాగలకార్యములు మృత్తికయనియే నిశ్చయింపబడుచున్నది. నామముమాత్రమైనది. మృత్తికయేయదార్థము. మన్ను, బంగారు, యినుము, యనిచెప్పబడును. యీమూడుదృష్టాంతములు తనకుమారునికి జెప్పి ఆయుపదేశము యీలాగుననున్నదని తండ్రిచెప్పెను.

— శ్వేతకేతు ఉవాచ. —

పూజితులైననాయొక్కగురువు నిశ్చయముగా తాముచెప్పినయుపదేశమును తెలిసినవారుకారు. అట్లావారికి తెలిసియుండిన యెడలనద్గుణము భక్తి వారివెంబడి నీడవలెపరిచర్యలు మొదలైన గుణములుగలిగిన నాకు యెందుకు జెప్పకయుందురు. దానివలన ఆయుపదేశమును తామే అనుగ్రహించవలయునని వినయపూర్వకముగా నడిగెను.

— ఉద్దాలక ఉవాచ. —

సౌమ్యా ! చెప్పుచున్నాను ఏకాగ్ర చిత్తముతో వినుము మొదటాదిలిద్వితీయసత్తుగానే యుండినది. అదిప్రారంభించి సత్తుయొక్కబ్రహ్మమునుంచి జ్ఞానపూర్వకముగా అగ్ని జలము పృథివి (అన్నము) చెప్పబడు మూడుభూతభౌతికములయొక్కయుత్పత్తిచెప్పి వెనుక జీవబ్రహ్మములయొక్క ఐక్యము తెలుపు తత్త్వమసియనెడు మహావాక్యమును తొమ్మిది విధములుగాపుపదేశము చేసిరి. ఆతొమ్మిది విధములైన పుపదేశములను తెలియపరుచుచున్నాను. అరుణిమహాఋషి పుత్రుడైన ఉద్దాలకమహాఋషి తన పుత్రుడైన శ్వేతకేతువునకు సుషుప్తిని జెప్పుచున్నారు.

మొదటిభాగపుపదేశము. ఉద్ధాలక ఉవాచ.

(1) పృథ్వి,జలము,అగ్ని అనుమూడుభూతములను నొకటికొకటికలిగిన సంబంధములను విషయముచేయు అవాంతరప్రకరణములను గురించి బ్రహ్మమునువిషయము చేయుమహా ప్రకరణమును చెప్పవలసినవాఁడై సుషుప్తిలోమానసులయముకాఁగానే జీవుఁడు సత్తుతో పొరలుచున్నాఁడు. అని చెప్పటకుముందు చెప్పఁబడిన మనోవుపాధి యిటువంటిది అని తేటపరచుచున్నారు. ఓసౌమ్యా! నావల్ల తెలుసుకొనుము. పురుషుఁడు నిద్రించుకాలమందు ఆపురుషునకు నిద్రబోవుచున్నాఁడని పేరుగలుగుచున్నది అప్పుడు సత్తుతో (బ్రహ్మముతో) యేకరూపము అగుచున్నాఁడు. అనగాపారమార్థ సత్యరూపమైన తనను బొందుచున్నాఁడు. దేనివలన తనను తాను బొందుచున్నాఁడో దానివలన పురుషుఁడు నిద్రించుచున్నాఁడని చెప్పఁబడుచున్నాఁడు అదియేదనగా చిదానందాదిగుణములయొక్క సిద్ధివలన స్వాత్మప్రాప్తిపొందుచున్నది (2) జాగ్రత్స్వప్నములలో పడిన విషయభ్రమను నివర్తిచేయుటకు బ్రహ్మమును పొందుటసుషుప్తి. ఆసుషుప్తిలో తెలియఁబడుచున్నది ఏలాగనిన; పక్షియనగా డేగ తాటితోకట్టఁబడి దశదిశలు యెగిరి వేరుస్థలము ఆశ్రయించక తనను కట్టఁబడిన స్థలమందు యేలాగువచ్చి చేరుచున్నదో అదేలాగున మనోవుపాధి కలిగిన జీవుఁడు జాగ్రత్స్వప్నములలో సుఖదుఃఖములను దిశాదిశలనుతిరుగ (అనగా అనుభవరూపమైన గమనముచేసి) వేరుస్థలమును ఆశ్రయించక ప్రాణరూపబంధము నిశ్చయముగా ఆశ్రయించును. దేనివలన మనోపాధిగలిగినజీవుఁడు ప్రాణబంధముగా కలిసియున్నదో దానివలన అదిప్రాణమును ఆశ్రయించుచున్నది, (3) ఈలాగునిద్రబోవుచున్నాఁడు అనునది విశేషాంతమును చెప్పి జీవుఁడు సత్యస్వరూపమైన జగత్తుయొక్క మూలమును పుత్రునకుజూపించుచున్నాఁడు

అన్నము మొదలైన కార్యకారణములయొక్క పరంపరముగా జగత్తుకు మూలమైన సత్తునుజూపు చున్నాడు. ఓసౌమ్యా! నావల్ల ఆకలిని దప్పిని తెలుసుకో. ఏకాలములో పురుషుడుభోజనముచేయుటకుకోరుచున్నాడో అప్పుడు ఆపురుషునకుభోజనముచేయకోరుచున్నాడను పేరుఅతనికికలుగు చున్నది. అప్పుడువాడు భోజనముచేసిన అన్నమునువానితో త్రాగబడిన జలముతోకూడి లోపల బోవుచున్నది. అనగాకఠినమైన అన్నమును మృదువుగా జేసిరసము మొదలైనరూపముగామారి దేహమునకు వ్యాపింపజేయుచున్నది. గోపశుపరిపాలన జేయువాడుగోపాలుడని, గుఱ్ఱములను పరిపాలన జేయువాడు అశ్వనాయకుండనిన్ని, పురుషులనుపరిపాలన జేయువాడు పురుషనాయకుడని యేలాగు చెప్పబడుచున్నాడో అదేలాగునభుజించిన అన్నమును పక్వముచేయునదియములో త్రాగినజలము అన్నముపానము జేయుటవలన అశనాయకుడని పేరుగలిగినది. అలాగు భోజనము చేసిన అన్నమును భాగముచేయుచున్నది. అప్పుడుమాంసము మొదలయిన వాటితో యీశరీర కార్యము కలుగు చున్నది. ఓసౌమ్యా! ఆకార్యమును తెలుసుకొనుము. ఈశరీరమయినకార్యమూలములేనిది కాదు. యీశరీర కార్యమునకు అన్నమును వినహా వేరేమూలము యెక్కడయున్నది. గనుక అన్నమే మూలము. (4) ఓసౌమ్యా! ఈలాగుననే అన్నమైన కార్యమువలన జలమైన మూలమును తెలుసుకో. జలమైనకార్యమువలన తేజస్సయిన మూలము తెలుసుకో. తేజోరూప కార్యమువలన సత్తురూపమూలమును తెలుసుకో. సత్తుఅన్నిటికిమూలకారణముగా యున్నదో అటువంటి సత్తుస్థావర జంగమరూపమైనసర్వజగత్తు అనియెరుగుము. ఈసత్తుస్థితి కాలముతో దేనికి ఆశ్రయముగాయుంటూయున్నదో దేనికిప్రతిష్ఠగా యుంటూయున్నదో అదియేన

కలప్రజలు. (5) ఏకాలములో పురుషుడునీళ్లను త్రాగుటకుకోరుచున్నా
డో ఆకాలములో ఆపురుషునికి నీళ్లుత్రాగెడి వాడనిపేరు కలుగుచున్నది.
అప్పుడుశరీరములో యుండేఅగ్ని అంగమైన తేజస్సు పానము చేసినఆజల
మునుతీసుకొనిపోవుచున్నది. అదియేలాగనిన త్రాగినజలమును రక్తము
మొదలైన ఆకారముగా జేయుచున్నది. ఏలాగున గోపాలకుండు అశ్వపాల
కుడు, పురుషపాలకుడు అనునామాంతరములు కలిగినవో అదేలాగునఆతే
జస్సు జలమును తీసుకొనిపోవుటవలన ఉదకపాలకుడు అనిచెప్పబడుచు
న్నాడు. అక్కడ జలమునకుశరీరరూపకార్యమే కలుగుచున్నదీ. ఈశరీర
రూపకార్యము అకారణముకాదు అని తెలుసుకో (6) ఆశరీరమునకు జల
మునువిడిచి వేరేయొక్కడ కారణమగును. జలమే కారణము. జలరూప
కార్యమువలన తేజోరూపకారణమును తెలుసుకోనుము. ఈస్థావరజం
గమమైన సకలప్రజలు సత్తురూపమూలమని తెలుసుకొనుము. సత్తు
రూపక్రియ ఆశ్రితమైనది. సత్తురూపప్రతిష్టలుకలదియై ప్రసిద్ధమైన తేజ
స్సు, జలము, అన్నముయను మూడుదేవతలను అధిష్టానమైన బ్రహ్మము
నుపొంది ఒక్కొక్కటి మూడేసివిధములుగానున్నది. వాటిని ముందు
ఉపదేశములోనే చెప్పబడియున్నది. తేజస్సు ఈలాగున జలము, అన్న
ము అనుకార్యరూపమైన శరీరకార్యద్వారా సత్తేసత్యములో నారోపణ
చేయబడినది. ఇపుడు మరణముద్వారా ఆయొక్క సత్తు నిరూపణచేయు
టకు ప్రారంభించుచున్నాను. ఓసోమ్యా! చచ్చువానియొక్క వాక్కు
మనస్సులోను, మనస్సుప్రాణములోను, ప్రాణము తేజస్సులోను, ఆ తేజ
స్సుపరదేవతలోలయమౌచున్నది. (పరదేవత అనగా బ్రహ్మము) అ
టువంటి సత్తురూపము అతిసూక్ష్మమైన అణువు. అది యీజగత్తుకు
కారణరూపమై అతిసూక్ష్మముగావుంటూవున్నది, . ఆయొక్క సత్తురూ

పహ్నైన ఆత్మస్వరూపముకలిగిన సర్వజనులు అదినే సత్యము, అదియే ఆత్మ ఓశ్వేతకేతువు అదియే తత్త్వమసి, అదియే నీవు.

— శ్వేతకేతు ఌవాచ. —

ఓభగవాన్! ప్రతిదినము సకలప్రాణులును సుషుప్తిఅవస్థలో సత్తునుపొందుచున్నారని తాము శెలవిచ్చితిరి. అది నాకుసందేహముగానున్నది యెందుకనగా దేనివలనసత్తునుపొందియుంటున్నానో అదియెందుకు తెలుసుకోలేను ఆహేతువువలన నాకుసందేహము కలుగుచున్నది. భగవంతులైన తాము నాకుదృష్టాంతముతో తెలుపవలయునని మనవిచేసుకొనుచున్నాను. నాయందుదయయుంచి అనుగ్రహించవలెను. మంచిది ఓసౌమ్యా! అదేలాగున చెప్పుచున్నానువినుము.

రెండవఉపదేశము. ఉద్దాలకవువాచ.

(1) ఓసౌమ్యా! తేనెటీగ తేనెనుకలుగచేయుచున్నది నానావిధచెట్లయొక్క రసమునుజేర్చి ఆరసములో మధువనెడి ఐక్యమును సంపాదించుచున్నది. (2) ఆరసము ఆతేనెలో ఉన్నవృక్షము యొక్క రసమని భేదజ్ఞానమునుపొందుటలేదు అదేలాగున ఓసౌమ్యా! నిశ్చయముగా యీసకలప్రజలును సుషుప్తి, మరణ, ప్రళయమనుకాలములో సత్తులో ఐక్యముపొందినను నేనసత్తునుపొందియున్నానని తెలుసుకోవడంలేదు (3) ఆయాత్మయీప్రపంచములో వ్యాఘ్రములేక సింహములేక తోడేలులేక పందిలేక పురుగులు లేక మిడతపురుగులులేక యీగలేక దోమలేక యేదేదిగాగలుగుచున్నదో అదే ఉత్పత్తికాలములోయుంటూయున్నది (4) అది అణురూపము, సూక్ష్మము, అదియే ఆత్మ, అదియే యీజగత్తు, అదియేసత్యం, అదియేతత్వమసి, అదియేనీవు.

— శ్వేతకేతు ఉవాచ. —

లోకములో తనగృహములోనిద్రించుపురుషుడు అన్యగ్రామానకుపోయినవాడు తనయింటినుంచి వచ్చినాడని తెలుసుకొనుచున్నాడు

అదేలాగున సుషుప్తినుంచి లేచినజంతువులకు నేనుసత్తునుంచివచ్చినానని విశేషజ్ఞానము పొందుకుకలుగలేదు ॥ దానివలన భగవంతులైనతాము నాకు తెలుపవలెనని కోరినాను. ఓసౌమ్యా! అలాగే తెలుపుచున్నా నువినుము.

మూడవభాగ ఉపదేశము.

— ఉద్దాలక ఉవాచ. —

(1) ఓసౌమ్యా! పూర్వదిశనుపీడించిబోవదగిన గంగ మొదలగు నదులు తూర్పుదిశ నేబోవుచున్నవి. పశ్చిమత్తట్టుపోయ్యేసింధు మొదలగు నదులు పశ్చిమతట్టేపోవుచున్నవి. ఆనదులు పెదవట సముద్రజలమే వర్షముగాకురిచి ప్రవాహరూపమై ఆసముద్రములోనే కలసి తద్రూప మౌచున్నది. ఆసముద్రజలములో యిదిగంగ, యిదియమున, యిదిసింధూయనివిభజించి తెలుసుకొనుటకువీలులేదు. (2) ఓసౌమ్యా! ఈ లాగుననే నిశ్చయముగా యీసకలప్రజలున్నూ సుషుప్తిమొదలైనవాటి నుండి లేచుకాలమందు సత్తునుంచివచ్చినామని తెలుసుకోవడంలేదు. ఆ జీవుడు ఈప్రపంచీములో పులిలేక, సింహములేక, పందలేక, కీటకములేక, పక్షిలేక, ఈగలేక, దోమ మొదలైనవి సుషుప్తిఆదిగాగల సత్తునుబొం దియున్నవో ఆపులిమొదలైనవి అప్పుడులేచేకాలమందు సత్తునుంచివచ్చిన వి. అటువంటి అణురూపమైనఅతిసూక్ష్మమే అదియేసర్వజగత్తు, అదియే సత్యం, అదియేఆత్మ, అదియేతత్వమసి అదియేనీవు.

— శ్వేతకేతు ఉవాచ. —

సముద్రజలమునందుతరంగములు, అలలు, నురుగులు, బుగ్గలు, తుం పురులు, మొదలైనవిపుట్టి భేదాభేదరూపముగాపరిణమించి అరదుతోనే లయించుచున్నవి. అదినేనుచూచినాను. జీవకోట్లు సుషుప్తి, మరణ

ప్రళయకాలములలో ప్రతిదినము అసత్తురూపకారణమును పొందుచున్నవి. అట్లయినను నాశనమగుటలేదు, అందువల్ల భగవంతుడైన తామ ముద్దల దానిని తెలుపకోరుచున్నాను. అట్లనే తెలిపెదను.

నాలుగవభాగ వుపదేశము.

— ఉ ద్దా ల క ఉ వా చ. —

ఓసౌమ్యా ! ఎదురుగావుండే వక పెద్దచెట్టును ఒకపురుషుడుగొడ్డలితో అడుగుభాగమునరికినాడు, అపుడు ఆచెట్టుయెండిపోలేదు. అయితే జీవించుతునేయున్నది. ఆయుధముయొక్క దెబ్బవలన దానియొక్క రసముకారుచున్నది. మధ్యనరికినను జీవించేయున్నది, రసముమాత్రముకారుచున్నది. కొనలలోనరికినను జీవించేయున్నది, రసముమాత్రంకారుచున్నది. ఆచెట్టుయొక్క జీవాత్మవలన వ్యాపకమైమిగిలి, జలమును భూమినుంచి యేదిస్థిరముగాయుంటున్నది? మరియును ఆనందమునుబొందిస్థిరముగాయుంటున్నది. (2) యెప్పుడు ఆచెట్టుయొక్క శాఖనుంచి జీవుడువిడుస్తున్నదో (ఉపాధివలన చెట్టుయొక్క శాఖ) అపుడు యెండినట్టుగాయుంటూయున్నది. యెపుడు రెండో శాఖయెండుచున్నదో అప్పుడు ఆకొమ్మయొక్క జీవత్వము వియోగమౌచున్నది. ఆలాగుననే ప్రతికొమ్మయొక్క జీవత్వము వియోగమౌచున్నదో అప్పటికిచెట్టుయొక్క సమూలముగా యెండుచున్నది. (అనగా ఆచెట్టుయొక్క జీవత్వము సమూలముగా అణగిపోవుచున్నది) అదేలాగుననిశ్చయముగా తెలుసుకోయని తండ్రిచెప్పెను. (3) ఏలాగునజీవత్వముతోకూడిన వృక్షముజీవిస్తూయున్నదో, జీవత్వములైన వృక్షముయెండిపోవుచున్నదో, జీవుడు చచ్చుటలేదు ఆలాగుననే జీవునినుంచివియోగముబొందిన ప్రసిద్ధమైన యీశరీరము నిశ్చయముగా చచ్చుచున్నది. జీవుడుచచ్చేవాడుకాడు. అటువంటిదియేదియో అదియే అణుస్వరూపం, అదియేసత్యం, అదియేఆత్మ, అదియే తత్వమసి,అదియేనీవు.

— శ్వేతకేతు ఉవాచ. —

ఈపృథివిమొదలగు నామరూపములుగల జగత్తు యేదియో అది అత్యంతసూక్ష్మమైన సత్తురూపము, నామరూపములేనియీసత్తునుంచి యే లాగునగలిగినది, దానిని దృష్టాంతపూర్వముగా భగవంతులైన తాము దయచేసిచెప్పవలయును అనినతండ్రిచెప్పుచున్నాను వినుమనెను.

— ఐదవభాగ ఉపదేశము. ఉద్ధాలక ఉవాచ. —

ఓసౌమ్యా! యెదురుగాగనుపడేమఱ్ఱిచెట్టునుంచి వకపండుతీసుకొనిరమ్ము.

శ్వేత:—ఓభగవాన్! అలాగుననేతీసుకవచ్చినాను.

ఉద్ధాలక:—ఆపండును రెండు వ్రెవ్వలుగా జేయుము.

శ్వేత:—అలాగుననేచేసినాను.

ఉద్ధాలక:—ఆపండులో యేమి ఉన్నదిచూచితివా?

శ్వేత:—ఓభగవాన్! ఆపండుయొక్క అతిసూక్ష్మమైన విత్తనమును జూచినాను.

ఉద్ధాలక:—ఓప్రియా! ఆవిత్తనమునుదీసి రెండుగాజీల్చిచూడుము.

శ్వేత:—ఆర్యా! అలాగుననేచూచినాను.

ఉద్దా:—వాటిలో యేమి అగుపడినది.

శ్వేత:—ఒకటి అగుపడలేదు.

ఉద్ధా॥ ఓసౌమ్యా! ఏఅతిసూక్ష్మమైన బీజములో ప్రసిద్ధిగా కనుపడలేదో అటువంటి యీఅతిసూక్ష్మమైన బీజముయొక్క ప్రసిద్ధికార్యరూపమైన మఱ్ఱివృక్షముయెంతస్థిరముగా నిలబడియున్నది. ఓసౌమ్యా! వీటిలో శ్రద్ధజేయుము. అదేలాగున అటువంటి ఆయొక్కసత్తురూపము అదియే అతిసూక్ష్మము, అదియే బ్రహ్మము, అదియేజగత్తు, అదియే ఆత్మ, అదియేనీవు.

శ్వేత॥ అటువంటిసత్తుయీజగమునకుకారణమైనది. అయితే అదియెం

దుకు కనబడలేదు. తామువాటిని మరల దృష్టాంతపూర్వకముగా తెలుప కోరెదను. అలాగుననే చెప్పుచున్నాను.

— ఆరవభాగ ఉపదేశము. —

ఉద్దా॥ ఓసౌమ్యా! ఈఉప్పును తీసుకపోయి ఘటములోవుండే నీళ్లలో వేసి మరుదినం వుదయం నావద్దకు తెమ్ము అదేలాగున శ్వేతకేతువు చేసెను తనయొక్క పుత్రునిచూచి ఓపుత్రా! ఉప్పునునీళ్లలోవేసినావా? ఆ ఉప్పునుతీసికొనితెమ్ము. అలాగునతండ్రిచెప్పగా శ్వేతకేతువు ఆఉప్పుజలములో కనపడలేదని చెప్పెను,

ఉద్దా॥ ఓప్రియపుత్రా! ఆవుప్పునీళ్లలో కరిగిపోయినను ఆనీళ్లపై భాగమును త్రాగుము. అలాగుననేకొమారుడుత్రాగెను. అప్పుడుతండ్రి చెప్పినదేమనగా పుత్రుడా! నీళ్లరుచియేలాగునవున్నది?

శ్వేత॥ ఓస్వామీ! ఆనీళ్లరుచి ఉప్పుగానున్నది.

ఉద్దా॥ ఆనీళ్లమధ్యభాగములో మళ్లీ రుచిచూడుము? అలాగు ననే పుత్రుడురుచిచూచెను. ఆనీళ్లరుచియేలాగుననున్నది?

శ్వేత॥ తండ్రీ! అదికూడావుప్పుగానేవున్నది.

ఉద్దా॥ పుత్రా! ఆనీళ్లయొక్క అడుగుభాగమును త్రాగుము?

శ్వేత॥ అలాగుననేపుత్రుడుచేసెను.

ఉద్దా॥ ఆనీళ్లయొక్కరుచియేలాగుననున్నదో చెప్పుము?

శ్వేత॥ అదియును ఉప్పుగానేయున్నదని చెప్పెను.

ఉద్దా॥ ఓసౌమ్యా! ఈలాగున ఆవుప్పు ప్రథమములో దర్శన స్పర్శనములకు అగుపడుచుండెను. వీదవజలములో కలసినకాలములో దర్శనస్పర్శనములకు అగుపడలేదు. అయితే ఉప్పుయున్నట్లుగానే దేనివలన దెలిసికొంటివనగా అన్యవుపాయమువలన తెలుసుకొంటివి అనగా జిహ్వలో తెలుసు

కుంటిని. ఇదేలాగున ఈ తేజస్సు, జలము, అన్నము, మొదలుగాగలకార్యమైన దేహములో ఆచార్యులవుపదేశమువల్ల ప్రసిద్ధమైన సత్తువున్నది. తేజస్సు, జలము, అన్నము మొదలైన కార్యములకు, కారణమేదియో అది యీమట్టిచెట్టుయొక్క సూక్ష్మమైన బీజమునందుండినట్టుయుండినిన్ని యిం ద్రియములకుండా తెలుసుకొనబడలేదు. జిహ్వతో వుప్పును ఏలాగున గ్రహించినానో అదేలాగున కనపడుజగత్తుకు కారణమైన ఆయొక్క సత్తును అన్యవుపాయములచేత తెలుసుకొనుము. అటువంటి "అతిసూక్ష్మము, అటువంటిది యీజగత్తు, అదియేఆత్మ, అదియే "తత్త్వమసి" అదియేనీవు.

శ్వేత॥ ఈలాగునజగత్తుకుకారణమైన అసత్తువుప్పువలె ఇంద్రియములకు కనబడకయుండినను వేరువుపాయములచేత తెలుసుకోతగినదిగాయున్నది. దేనిని తెలియుటవలన నేను కృతార్థుడనౌదునో దేనిని తెలియనందున కృతార్థుడుకాకపోదునో అటువంటి సత్తును తెలియుటకుపాయమేది? భగవంతులైన తాము మరలచెప్పవలయును. ఆలాగుననే చెప్పుచున్నాను అని తండ్రిచెప్పుచున్నాడు.

ఏడవభాగవుపదేశము. ఉద్దాలక ఉవాచ,

ఓసౌమ్యా! ద్రవ్యమును అపహరించేవొంగలు ఒకపురుషునిపట్టుకొని కండ్లుకట్టిగాంధార దేశమునుంచి తీసుకొనివెడలి నిర్మానుష్యమైన ఒకదేశములో విడిచిపోతురు. విమ్మటయాపురుషుడు అచ్చటదిగ్భ్రమిగలిగినవాడై వాడు పశ్చిమోత్తర, పూర్వాదిశలయందు తిరిగి ఈలాగుచెప్పుచున్నాడు. కండ్లుకట్టబడినవాడుగా యిక్కడయుంటూయున్నాను, నాకండ్లుకట్టియిక్కడనే తెచ్చి విడిచివారని, అరచినాడు. వానిని ఒక దయగల పురుషుడు వానికండ్లకట్టువిప్పి పుత్రకవుదిక్కు గాంధారిదేశమున్నది, అదిశను పోయినట్టువాప్పమని చెప్పినాడు. ఆదయగాపవలన చెప్పబడిన గ్రామమునకు

ప్రవేశించిమార్గమును నిశ్చయించుటకు సామర్థ్యమున్ను, పండితుడు న్ను, యుక్తపరుడుగానున్న గాంధారపు దేశపువాసముగల పురుషుడు ఒకఊరినుంచి మఱియొక ఊరికి విచారించుకొంటూ గాంధారి దేశము చేరినాడు. అదేలాగున యిక్కడి దృష్టాంతములో జీవుడు అను పురుషుడు జగత్స్వరూపమయిన సత్తుయొక్క స్వరూప మునుంచి తేజస్సు, జలము, అన్నము, మొదలగురూపములున్ను వాత, పిత్త, కఫ, రక్త, క్రొవ్వు, మాంస, యెముక, మజ్జ, శుక్ల, క్రిమి, మూత్ర, మల, వీట్లతోగూడుకొని సీతము, ఉష్ణము, మొదలగు అనేకద్వంద్వరూ పమగు దుఃఖముకలిగిన ఈశరీరమనేవనములో మోహమనెడు గుడ్డతో కండ్లుకట్టబడినవాడై భార్య, పుత్ర, పశు, మిత్రు మొదలగు దృష్టాదృష్టమై న విషయములలో ఆశయనెడు త్రాడుతో కట్టబడినవాడై పుణ్యపాపము లు మొదలగు కర్మయనెడు దొంగలచేత బ్రయాసబొందినాడు. నేనుయి టువంటి వారియొక్క పుత్రుడను, నేను యిటువానియొక్క స్నేహితుడను, సుఖని, దుఃఖని, మూఢుడను, పండితుడను, ధర్మిష్టుడను, బంధముగలవాడ ను, పుట్టినవాడను, మోచకుడను, తగ్గినవాడను, పాపిగాయున్నాను, నా యొక్కపుత్రుడుచచ్చినాడు, నాద్రవ్యమునష్టమైనది, అయ్యో నేను చెడిపో యినాను, నేనెట్లుజీవింతును, నాకుయేగతినాను, నాకురక్షణచేశేవాడు యెవడు, నేను అనేకవిధములుగా సంకటముతోయేడ్చినాను, అకాలము లోఅకస్మాత్తుగా నాపుణ్యోదయముచేత పరమదయాళువుగా సత్తురూప బ్రహ్మయనెడు ఆత్మస్వరూపమును తెలిసినవారైన బంధములేని ఒకపర మనిష్టపురుషుని జేరినాను, ఆబ్రహ్మవిదుడు కరుణతోనాకు సంసారములో గలిగిన విషయదోషములను జూచుమార్గమును చూపగాదానివలన సం సారవిషయమునుంచి విరక్తిజెందిననాకు ఆచార్యులు చెప్పుచున్నారు.

యేమనగానీవు సంసారియో యిటువంటి వానియొక్క పుత్రుడనుమొ
దలగు ధర్మములుగలవాడవు కావు. అయితే సత్తుయేదియో ఆదేనీవు, ఆ
వ్వుడు అవిద్యతో కలిగిన మోహమనెడు గుడ్డబంధమువుంచి విడువబడి గాం
ధారదేశపు పురుషునివలె తనసత్తురూప ఆత్మనుబొంది సుఖియైతీని, ఎవ
నికి ఆచార్యుడు గలిగియుంటాయున్నాడో ఆపురుషుడు యీభావమును
తెలుసుకొనుచున్నాడు. అటువంటి జ్ఞానికి మొదినరకు దేహముపడకుం
డాయున్నదో అంతకాలము ఆత్మనిష్టగలిగి యుంటాయున్నాడు. యె
వ్వుడు వానియొక్క దేహమువదులుచున్నదో అప్పుడు సత్తునుబొందుచున్నా
డు. అటువంటిసత్తు, అతిసూక్ష్మం, అటువంటిసత్తువేజగత్తు, అదియేసత్యం,
అదియేఆత్మ అదియే "తత్వమసి," అదియేనీవు.

స్వేత ॥ అలాగైతే యీశరీరము విడిచిన తర్వాత సత్తుప్రాప్తి
రూపమేసంసారియొక్క మరణక్రమముగా యుంటాయున్నది. విద్వాం
సునియొక్క సత్తుపొందేక్రమముకాను. మరణము బొందేవానియొక్క
సత్తుప్రాప్తిబొందినవారున్ను, జీవన్ముక్తులున్ను, యేకమైన సత్తునుబొంది
యుండగా యీరెంటికిగల తారతమ్యమును జెప్పవలసినది. అవశ్యకమై
తే ఆచార్యుని బొందినపురుషునివలె మరణమునుబొందిన పురుషుడు యే
క్రమముచేత సత్తునుబొందుచున్నాడో ఆక్రమమును దృష్టాంతముతో మ
రలనాకు దెలుపవలయునని తండ్రినిమిక్కిలి వేడుకొనుచున్నాడు. తండ్రి
యైన ఉద్దాలకమహాఋషి ఆలాగే చెప్పుచున్నాడు.

— ఎనిమిదవభాగ ఉపదేశము. —

ఉద్దా ॥ ఓసౌమ్యా ! జ్వరము మొదలగురోగములనుబొందిన పు
రుషునిబంధువులుచుట్టుకొని నేనుయెవరైనది మీకు తెలుసునా, నేనుయె
వరు చెపుమా యనియడుగుచున్నారు. అప్పుడుమరణమును బొంద సిద్ధమై

యున్న పురుషునియొక్క వాక్కు మనస్సులోను, మనస్సు ప్రాణములోను, ప్రాణము తేజస్సులోను, తేజస్సు సత్తులోను యెంతవరకు లయముకాలేదో అంతవరకు ఆపురుషుడు తెలుసుకొనుచున్నాడు. యెప్పుడు మృతిబొం దుటకు తయారుఅయిన పురుషునియొక్క వాక్కు మనస్సులోను, మన స్సు ప్రాణములోను, ప్రాణము తేజస్సులోను, తేజస్సు సత్తులోను, లయ మౌచున్నదో అప్పుడు తెలుసుకొనుటలేదు. అటువంటి స్థితియేదియో, అతిసూక్ష్మము, ఆసత్తురూపమే యీజగత్తు, అదియేసత్యం, అదియే ఆత్మ, అదియే "తత్త్వమసి," అదియేనీవు.

స్వేత॥ ఎప్పుడుమరణముజెందేవానికిన్ని, మోక్షముబొందిన వానికిన్ని, సత్తును బొందుట సమానమగుచున్నదో, అప్పుడు యీయిరువురిలో వి ద్వాంసుడు సత్తునుబొందిజన్మముమొదలగు వృత్తులనుబొందుటలేదు. జ్ఞా నిపురుషుడు వృత్తినిబొందుచున్నాడో. వీటికికారణమేమో దృష్టాంతపూ ర్వకముగా మరలజెప్పవలయునని వేడుకొనుచున్నాడు. తండ్రిఅట్లాగేచె ప్పుచున్నాను వినుమనియిట్లనియె.

తొమ్మిదవభాగఉపదేశము.

ఉద్దా॥ ఓసౌమ్యా!, ఒకచోరుని వానినిచేతులకు సంకెళ్లువేసి రాజ భటులు పట్టుకొనిరాగా అప్పుడుకొందరు వీనినియెందుకు పట్టుకొనిపోవు చున్నారు అనిఅడుగగా రాజభటులుచెప్పుచున్నారు. వీడుద్రవ్యమునుఅ పహరించినదొంగయనిచెప్పిరి. వానికియితరులు చెప్పినదియేమనగా వీనిని పరీక్షచేయుటకుగాను ఒకయినుపగడారు అగ్నిలోవేసియెర్రగాకాల్చుడు. ఆపురుషుడు దొంగతనముచేసియుండినయడల దానివలన తన్నుతానే అబ ద్ధీకునిగా చేసుకొనుచున్నాడు యిటువంటి అబద్ధప్రజ్ఞకలిగినవాడై అబ ద్ధములతనను కప్పబడి ఆకాలినయినుమునుయెత్తుచున్నాడు దానివలన వాడు

కాల్పబడుచున్నాడు. పిమ్మట ఆరాజభటులవల్ల చంపబడుచున్నాడు. ఆపురుషుడు దొంగతనముచేయనివాడుగా యుండినయెడల ఆయినుమువలన యదార్థముగ పొందుచున్నాడు. యిటువంటి సత్యప్రజ్ఞగలిగినవాడు సత్యముతో తననుకప్పబడికాల్చివుండబడిన యినుము నెత్తుచున్నాడు. దానివలన వీడుదహింపబడలేదు. అబద్ధమైన దొంగతనముతో ఆరోపింపబడిన పురుషునివల్ల తానువిడువబడుచున్నాడు. అటువంటిసత్యప్రజ్ఞగలిగినపురుషుడు యేలాగునదహింపబడుటలేదో అదేలాగునసత్తయినబ్రహ్మముయొక్క సత్యప్రజ్ఞగలిగినవాడును అబద్ధప్రజ్ఞగలిగినవానియొక్క శరీరముపడిపోవుకాలమందు సత్తునుబొందుట సమముగాయుండినను విద్వాంసుడుసత్తునుబొంది మరల పులిమొదలగుదేహములను నెత్తుటకు జన్మమున్నట్టినిబొందుటలేదు. అజ్ఞానియుయేలాగు కర్మముల చేసియున్నాడో ఆకర్మముయొక్క ఫలమునకు తగునైనశరీరములుమరలబొందుచున్నాడు, దానివలన దేనియొక్క స్వరూపము ప్రతిజ్ఞ ఆప్రతిజ్ఞచేయుటవలన మోక్షబంధమగుచున్నదో యేదిజగత్తుకుమూలము సర్వజగము దేనియందు ఆశ్రయమై దేనియందులయింపుచున్నదో యది అమృతము, అభయము, శివము, అద్వితీయము, గానుంటున్నదో అటువంటిదేసత్తు, అదియే జగత్తు, యిదియేపారమార్థసత్తు,యిదియేనీఆత్మ,యిదియే"తత్వమసి," యీలాగున తండ్రివలనచెప్పబడ్డ సత్తయినబ్రహ్మమును పుత్రుడైనస్వేతకేతువు అదియేనేనుఅని తెలుసుకున్నాడు. ఓం. తత్. సత్. ఓం॥

—ఉద్దాలక మహారుషిచెప్పబడిన నవవిధమహావాక్యసంపూర్ణం.—

ప్రశ్న. అపూర్వతయేది?

ఉత్త. అష్టప్రమాణములలో ఉపనిషత్ప్రమాణముచేత ప్రత్యగాత్మలక్షణమును దెలుసుకొనవలసినదేతప్ప వేరేప్రమాణములచేత దెలుసుకొనకూడదనుటయే.

ప్రశ్న. అష్టప్రమాణమేది?

ఉత్త. ప్రత్యక్ష్యము, అనుమానము, ఉపమానము, ఆగమము, అర్థాపత్తి అభావము, ఐతిహ్యము, సంభవము అని యెన్మిదివిధములు?

ప్రశ్న. వాటిలో ప్రత్యక్షప్రమాణముయేది?

ఉత్త. ప్రత్యక్షములో సందేహప్రత్యక్షము, విపరీతప్రత్యక్షము, యదార్థప్రత్యక్షమని మూడువిధములు. వాటిలో దారువునుజూచి దారువో లేక దొంగయోయని సంకల్పించినది సందేహ ప్రత్యక్షము. దొంగయని కల్పించినది విపరీతప్రత్యక్షము దారువుయని దెలుసుకొన్నది. యదార్థప్రత్యక్షమని చెప్పబడును.

ప్రశ్న. వీటిలో స్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. యదార్థప్రత్యక్షమునకు వక ప్రమాణము అవశ్యకములేదు. సందేహవిపరీతబుద్ధి నివర్తికే ప్రమాణములు అవశ్యము గనుక ఆచార్యులు ప్రజ్ఞానము బ్రహ్మమని ఋగ్వేదమహావాక్యమును ఉపదేశించగ శిష్యుడు, జ్ఞానము ప్రత్యక్షములో ప్రకాసించి నట్టిన దేహాదిజగత్తంతెయు ప్రత్యక్షముగాకనపడుటవల్ల నేనుదేహమో జ్ఞానమో యనునదియే సందేహప్రత్యక్షము. నేనుదేహమని నిశ్చయించినదే విపరీతప్రత్యక్షము నేను బ్రహ్మమనినిశ్చయించినదే యదార్థప్రత్యక్షము. ఈయదార్థప్రత్యక్షమునకు వేరుప్రమాణములు అనావశ్యము. సందేహవిపరీతబుద్ధి నివర్తికే అనుమాన ప్రమాణము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. అనుమానప్రమాణమేది?

ఉత్త. అనుమానములో ప్రతిజ్ఞ, హేతు, దృష్టాంతముయని మూడువిధములు వాటిలో పర్వతములోనగ్ని యుండుననుటయే ప్రతిజ్ఞధూమ

ముండినది కారణమనుటయే హేతువు అడవియందు అగ్నివున్న దనుటయే దృష్టాంతము.

ప్రశ్న. వీటిలో ప్రతిజ్ఞకుస్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. భూతములైనవి స్థూలించి భౌతికచరాచరమైన ఒక దేహమును గురించి ఈదేహములోని జ్ఞానమైన బ్రహ్మమున్నదని నిశ్చయించుటయే ప్రతిజ్ఞ.

ప్రశ్న. హేతువుకు స్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. దేహేంద్రియాదులలో జ్ఞానమునిలిచి భజించి తెలుసుకొనునది దేహేంద్రియాదులు జడమగుటవలన దెలుసుకొనుశక్తిలేదు. దేహేంద్రియాదులే తెలుసుకొన్నయడల, సుషుప్తి, మూర్ఛ, సమాధి, వీట్లలో దెలుసుకొనవలెను. అలాగు తెలుసుకొనలేమిచేత నింద్రియములలో విభజించుజ్ఞానము యుండునది. ఈజ్ఞానమునకు ఆధారమైన బ్రహ్మము వకటియున్నదనేదే హేతువు.

ప్రశ్న. దృష్టాంతములో స్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. ఒక దేహములో జ్ఞానమైన బ్రహ్మముండుటవలన ప్రపంచభూతభౌతికమైన సకలచరాచరదేహములో సుజ్ఞానమైనబ్రహ్మముండునని తెలుసుకొనుటయే దృష్టాంతము.

ప్రశ్న. అయితే యిందుకుముఖ్యప్రయోజనమేది ?

ఉత్త. ప్రత్యక్షములోలేచినధూమమునుగని అప్రత్యక్షమైన అగ్నివుండునని దెలుసుకొన్నరీతివలె దేహేంద్రియాదులలోనుండి తెలుసుకొన్నజ్ఞానమును బ్రత్యక్షములోకని యెవరిచేత దెలుసుకొనగూడనిదిగా అవాఙ్మానసాతీతమైన బ్రహ్మమొకటియున్నదని తెలుసుకొనుటయే ముఖ్యప్రయోజనము అని చెప్పబడును. భూతభౌతికచరా

చరములలోను జ్ఞానమైనబ్రహ్మమున్నదని యనుమానములోగను బడినదేతప్ప ప్రత్యక్షములోగనబడలేదు. ఆబ్రహ్మము యేలక్షణముగలదిగాయున్నదో యేమోయనుబుద్ధినివృత్తిపరిహరించుకొనుటకు వుపమానప్రమాణము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. ఉపమానప్రమాణమేది?

ఉత్త. గవయ మృగము ఒకటియున్నదని వినినవాడు ఆమృగమును తెలుసుకొనవలయునని యిష్టపడి తెలుసుకొన్నవారిని అడుగగా వారలు యేకదేశ దృష్టాంతముగా యీపశువువలెయున్నదని నుడువుటయే ఉపమానప్రమాణము.

ప్రశ్న. ఇందులోస్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. బ్రహ్మమును దెలుసుకొనకోరినవాడు బ్రహ్మస్వరూపము ఏలాగున్నదని పెద్దలనువినయముతో నడుగవారలు దానికి వక ఉపమానముచేతను ఏకదేశదృష్టాంతముచేతను తెలుపించవలసినదిగానుండుటచేత ఆబ్రహ్మము సచ్చిదానంద స్వరూపలక్షణముగా నీభూతాకాశమువలె వ్యాపించియున్నదనిచెప్పగా ఆకాశలక్షణమేమనియడుగ ఆకాశము నాలుగుభూతములకు ఆధారముగా తానొకటితో చేరకయుండుటవలన నాలుగుభూతములకు ఆకాశము తప్ప వుండుచోటు లేమిచేత నాలుగుభూతములకు ఆకాశమే ఆధారముగానుండుటవలన ఆయాకాశమునే ఘటాకాశ, మఠాకాశ, జలాకాశ, మహాకాశము అని ఉపాధివశముచేతగని చెప్పబడుచున్నప్పుడున్ను ఆయాకాశమునకు ఈనాలుగు భూతములనుగురించి వచ్చిన యుపాధులుకొంచమైననులేక ఈనాల్గుభూతములనుమించి గి యతిక్రమించి అవయవమ్ములేక నిరవయవముగా నుంటుననివిని

ఈబ్రహ్మము ఈలక్షణముతోనుండునని పరోక్షముగా దెలుసుకొ
నడమే అభిప్రాయము. ఈలక్షణముకలిగిన బ్రహ్మమైనదివుండు
చోట్లుతెలియలేదేయనుబుద్ధి వృత్తిపరిహరించుకొరకు ఆగమ ప్ర
మాణమువిచారించవలెను.

ప్రశ్న. ఆగమ ప్రమాణమననేమి ?

ఉత్త. స్వర్గలోకములో అమృతమున్నదనియు కాసిలో హరిశ్చంద్రుడు
స్మశానములో కావలియుండినమంచకోలు ఇంకయున్నదనియు
ఆగమము చెప్పగావిని దానిలో నిశ్చయబుద్ధివచ్చినదే ఆగమ ప్ర
మాణము.

ప్రశ్న. ఇందులోస్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మయను శృతివాక్యమున్ను దేహబహి
రంతరములయందును, తూర్పుపశ్చిమములయందును, ఆకాశము
భూమియందును, నేనులేనిస్థళములేదు. అను శృతివాక్యమున్న
ప్రకాశముతానుగానుండిన బ్రహ్మమేయదియను ఉపనిషత్తు వా
క్యము ప్రమాణములుగా చెప్ప శ్రోత్రవిషయముగావిని తనవద్ద స
చ్చిదానంద స్వరూపలక్షణమున్నదాయని విచారించునపుడు జ
న్మాంతరకర్మముచేత నీశరీరము యిప్పుడువచ్చినదనిన్ని, యిపుడు
చేయుకర్మములవల్ల యికముందునచ్చుకాలములో, దేవ, మను
ష్య, తిర్యగాదిజన్మములువచ్చునని యనుభవముయుండుట వలన
సత్తుఅయినది. మరియు త్రికాలములోనుత్పత్తియైన శరీరములు
మొదలగునవి నసించుటయు వాటివల్ల సుఖదుఃఖమానాభిమాన
ము హానియు వృద్ధియు లాభాలాభములు జ్ఞానముగానుండి తెలు
సుకొనుటవలన చిత్తుఅయినది. మరియు సత్తువేరు, చిత్తువేరుకాదని

విభజించిచూచినప్పుడు రెండుగా లేమిచేత నానందమైనది. మరియు బంధము లేకయుండగా దేహేంద్రియాది కరణములకు జ్ఞానముతప్ప వుండు-చోటు వేరు లేమిచేత జ్ఞానమే వాటికి ఆధారభూతముగానుం డుటవలన యీ దేహేంద్రియాది కరణములకు అజ్ఞానమే ఆధార ముగానుండినదిగనుక అజ్ఞానమే కూటస్థుడని, జీవుడని, ఈశ్వరుడని వుపాధివశముచేత భిన్నముగాను ఖండమువలెను పరిచ్ఛిన్నమువలె కనబడినను అజ్ఞానమైన బ్రహ్మమునకు దేహేంద్రియాదులను గు రించివచ్చు వుపాధులు లేక దేహేంద్రియాది కరణజీవుని మింగి అ తిక్రమించి అవయవము లేకనిరవయవముగానుండుటవలన ముందు పరోక్షముగా దెలుసుకొనబడిన సచ్చిదానంద స్వరూపమును దాన ని అపరోక్షముగా దెలుసుకొన్నదే ఆగమప్రమాణ నిర్ణయము. ముందు చెప్పిన మూడుప్రమాణముల చేతను వస్తునిశ్చయముకూడ దు. ఈప్రకారము యెప్పుడున్ను సచ్చిదానందస్వరూపముగానుం డగా ముందు అజ్ఞానదశలో యీలక్షణము దెలియక పోయినదేమి యనవచ్చు బుద్ధివృద్ధిపరిహరించుకొరకు అర్థాపత్తిప్రమాణము వి చారించవలెను.

ప్రశ్న. అర్థాపత్తిప్రమాణమేది?

ఉత్త. దృష్టార్థాపత్తియనిన్ని వినకడియర్థాపత్తియనిన్ని రెండువిధములు యుండులో నిత్య ఉపవాసియని పేరుపెట్టబడ్డ ఒకని దేహాబీనమును చూచి వీడు ఏకాంతములో భుజించువాడని తెలుసుకొనుటయే దృష్టార్థాపత్తి.

ప్రశ్న. ఇందులో స్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. ముందుఅజ్ఞానదశలో సచ్చిదానందమని యెఱిగియు తన్ను దెలియ

పరుచుకొనక మరుగుపడ్డదే అర్థాపత్తిప్రమాణము. అందుచే న కల్ప్రాణులు అనుభవముగా నేను పూర్వజన్మములో చేయబడిన పుణ్యఫలముచేత నీజన్మములో మంచిజాతికులగోత్ర వర్ణ దేహ రూపైశ్వర్యగృహాదులు మొదలైనసంపత్తులుగలిగినవనిన్ని యిప్పుడు చేయు పుణ్యకర్మములచేత నికముందు దేవమనుష్యులుగా జన్మించుదుననిన్ని ముందుజన్మములోయిచ్చి పెట్టని పాపిమైనందున యిప్పుడు దరిద్రుడుగానున్నాననిన్ని యీజన్మములో నెవరికిన్ని దానముచేయుటకు శక్తిలేదని దరిద్రుడుగానుండుటవలన యికముందువచ్చుజన్మములో దరిద్రుడుగాజన్మించుదుననిన్ని యిట్టిసంవత్సరము, యిట్టినెల, యిట్టితిథి, నక్షత్రము, యోగము, కరణము, వారము, లో జన్మించినాననిన్ని, యింతమట్టుకు సౌఖ్యము అనుభవించితిననిన్ని, యికచెడ్డకష్టములు రాబోవుచున్నవనిన్ని, కష్టము నకు బిదప యీశరీరము నిలువదనిన్ని, యిట్లుత్రికాలములో గలిగిన హానివృద్ధి సుఖదుఃఖలాభాలాభముమానాభిమానములు తెలిసికొనియుండుటచేత దానుసచ్చిదానంద లక్షణముగానుండియు తెలియలేదనియనుటయేయజ్ఞానము. అదియే అజ్ఞానమైతే యిది తెలియలేదను వివేకమువచ్చుటకు గారణములేదు. యిటువంటివివేకముతాననినయెడల తెలియవలసిన అజ్ఞానమువచ్చుట కారణములేదుగాన యీఅర్థాపత్తియేశుద్ధమైన తన్ను తెలిపించక యుండుటబట్టి యీమరుచే ప్రధానమైన యజ్ఞానము. నిత్యోపవాసి యనువానియొక్క శరీరము శుష్కించకయుండుటనుబట్టి రహస్యములో భుజించువాడని తెలుసుకొనుటవలె తానుసచ్చిదానంద లక్షణము అనునది కనబడక యుండినను తనయనుభవముచేత దృక్సు

ముగావిచారించి తెలుసుకొన్న యెడల తానే సచ్చిదానంద స్వరూపమౌను. యిదియే దృష్టార్థాపత్తి. ఈలాగు సచ్చిదానంద స్వరూపమని యనుభవముగా దెలిసియుండియు మునుపటివలెనే నామరూపాదులు కనుబడుటెట్లు అలక్షణముయెట్లు కనబడదాయనివచ్చుబుద్ధివృత్తి పరిహరించుకొనుటకు వినకడియర్థాపత్తిప్రమాణము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. వినకడియర్థాపత్తియేది?

ఉత్త. ఒకపురుషుడు ప్రక్కగ్రామమునకు నుండు ఒకనికి చూడవలెననివచ్చి వాని యింటిద్వారమునందు నిల్చి యీగృహవాసి యున్నాడా యని యీగృహమందుండువారిని అడుగ అతడు లేదని చెప్పిన యభావశబ్దము విని అతడు మరణము పొందలేదు గనుక అన్యస్థానమునకు పోయియుండునని తెలుసుకొన్నదే వినకడియర్థాపత్తి.

ప్రశ్న. యిందుకు స్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. నామరూపాత్మకములోను ఆత్మ లేదని తెలుసుకొన్న జ్ఞానము మాత్రము శేషముగానున్నదని కనుగొన్నదే లేదనిన వినికిడి యర్థాపత్తిప్రయోజనము. జ్ఞానమే రూపముగానుండు ఆత్మయైతే తెలుసుకొనబడిన పదార్థమును గురించి జ్ఞానమని పేరు ఉండుటవలన తెలుసుకొనబడిన వస్తువులైన జీవేశ్వరజగత్తులకు కారణమైన మాయయును అనాదిగానుండవలెను. అప్పుడు వాట్లకు నిత్యత్వవచ్చునేయను బుద్ధివృత్తిపరిహరించుకొనుటకు అభావప్రమాణము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. అభావప్రమాణమేది?

ఉత్త. ప్రాగ్భావము. ప్రధ్వంసాభావము. అన్యోన్యాభావము. అత్యంతాభావము అని నాలుగు విధములు.

ప్రశ్న. వీటిలో ప్రాగ్భావమేది ?

ఉత్త. కులాలుడు చక్రములోనుండు మృత్తికాపిండమునుచూచి దీనిలో ఘటములేదనుట ప్రాగ్భావము.

ప్రశ్న. దీనికిస్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. ఘటములేదనిన యభావమునకు అనాదిత్వం అనంతకల్పములుగానుండియు నిత్యత్వంసిద్ధించలేదు. యేలాగనిన ? కులాలుడు చక్రమునుచుట్టి మృత్తికాపిండములో చెయిపెట్టినపుడు ముందు లేనిఘటము యుత్పత్తియైనది. గనుక ముందులేదనిన అభావమునకు అనాదిత్వముయుండియు అనిత్యత్వంసిద్ధించినది. దానివలెమాయయు దానికార్యమైన జీవేశ్వరజగత్తున్ను అనాదిత్వమని కొన్నిశాస్త్రములలో జెప్పబడియుండినను విచారజ్ఞానమైన వృత్తిజ్ఞానముచేత దహింపబడి అనిత్యమౌననుటయే ప్రాగ్భావప్రయోజనముఅయినది. వృత్తిలో ప్రతిఫలించువృత్తిజ్ఞానముచేత దహింపబడ్డ మాయయు దానికార్యమైన జీవేశ్వరజగత్తు వృత్తిజ్ఞానము లేనియడల ముందువలె ప్రత్యక్షముగా గనబడునేయను బుద్ధివృత్తిపరిహరించుకొనుటకు ప్రధ్వంసాభావమును విచారించవలెను.

ప్రశ్న. ప్రధ్వంసాభావముయేది ?

ఉత్త. ఒకదరిద్రుడైన భిక్షుకుడు ఒకఘటమే ఆసక్తిగాగొని పాపవశము చేత ఇల్లిల్లు భిక్షమెత్తి భుజించుకాలమందు ఆయిండ్లలోనుండు బాలుకు అజ్ఞానశ్రోత్సాహముచేత రాళ్లురువ్వ, ఆభిక్షుకుడుఘటవాంఛచేత నారాళ్లదెబ్బలంతయు తనశరీరమును ఆపుచేసుకొని సహించజాలక వానికే విరక్తిగలిగి ఆఘటమును వకబండమీదవేయ నాఘటముపగిలిపెంకులై చెదరిపోయెను. పిదపఘటవాంఛ

చేత పాడుపార్లిపార్లియేడ్చినను పగిలిన ఘటము రాచాలదనేదే ప్రధ్వంసాభావము.

ప్రశ్న. దీనికి స్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. ముందువిచారజ్ఞానముచేత దహింపబడ్డమాయయు దానికార్యమైన జీవేశ్వరజగత్తున్ను పిదప కల్పకాలములోనుకలుగనేరదని తెలుసుకొనుటయే అభిప్రాయము. ఘటముపగిలియు దానికార్యముమరుగుపడి కారణముకాకుండాఘటము పెంకనికార్యోపాధి కనబడునటువలె వృత్తిజ్ఞానముచేత నసించినమాయయు దానికార్యమైన జీవేశ్వరజగత్తున్ను కారణమైనబ్రహ్మమాత్రముగాగనబడక మాయాకార్యమైన జీవేశ్వరజగత్తని వివేకములోగనబడియుండుటను తెలుసుకొనబడి యుండుటచేత నామాయయు వస్తుద్వయముగానుండునుగనుక బ్రహ్మములో మాయయున్నది. మాయలోబ్రహ్మమున్నదనుబుద్ధివృత్తి పరిహరించుకొనుటకు అన్యోన్యాభావము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. అన్యోన్యాభావమేది ?

ఉత్త. పటములోఘటము, ఘటములోపటము, కాలత్రయములో లేదని తెలుసుకొనుటయే అన్యోన్యాభావము.

ప్రశ్న. దీనికి స్వరూపాభిప్రాయమేది ?

ఉత్త. అద్వైతము, అవినాశము, ఉపమానరహితము, అవాఙ్మానసగోచరము, మానాతీతము, అస్తిభాతిప్రియలక్షణము అయిన ఈగుణములుకలిగినదియే బ్రహ్మస్వరూపము. ద్వైతము, దృశ్యము, మనోవాక్కు, గోచరము, అనిర్వచనము అయినయాగుణములు కలదియేమాయాస్వరూపము. ఆమాయా స్వరూపములోబ్రహ్మ

స్వరూపములేదు. బ్రహ్మ స్వరూపములో మాయా స్వరూప ములేదని తెలుసుకొను దృఢమువచ్చినదే యభిప్రాయము. ఇది నామరూపమని మాయయనిమనస్సులోగనబడుచున్నది. ఆమా య లేనియడలమనస్సునందు అగపడదు. గనుక మాయయున్నద నురాబనుబుద్ధివృత్తి పరిహరించుకొరకు అత్యంతభావము విచారిం చవలెను.

ప్రశ్న. అత్యంతభావమేది?

ఉత్త. ఒకపురుషుడు దనస్వప్నములో దానుచచ్చుటయు తన్ను దహన ముచేయుటయు మరునటిదినము అస్థులు యెత్తి కుంభములోవేసి గంగలోవిడుచుటయు కని మేల్కొని జాగ్రతలోమనస్సులోదలచి వాక్కులోజెప్పవచ్చియు నిశ్చయముగాక మిథ్యయని తెలుసుకొ నుటయే అత్యంతభావము.

ప్రశ్న. దీనికి స్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. మాయయనియు, జీవేశ్వరులనియు, నామరూపములుగా జెప్పినను తలచినను వట్టిమిథ్యయేలాగనిన ఆకాశములోదామరవికసించినద ని మనస్సులోగనేనేని అదియేలాగులేదో దానివలె మాయయని మనస్సులోవచ్చేనేని కాలత్రయములోనులేదని ధృఢము వచ్చిన దే యభిప్రాయము. మాయయనునది కాలత్రయములో లేక యుండియు సకలదేహములను నానావిధములుగాను ప్రసిద్ధముగా నుండుటవలె తోచుటకుకారణమేదను రాబనుబుద్ధివృత్తిపరిహరిం చుకొఱకు ఐతీకప్రమాణము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. ఐతీకప్రమాణమేది?

ఉత్త. ఒకడు ఒకవటవృక్షముపైనెక్కి పత్రములు కాష్టములు కావలసి

నంతమట్టుకు యేర్పరుచుకొని క్రిందికి దిగుసమయములో వేరొక
డువచ్చి యెవరురా పైత్యకాడా! యీచెట్టులో మహాయక్షుడను
పిశాచియున్నదే దీనివద్ద ఒకడున్ను చేరడములేదే, నీవుదీనిపైకా
లుపెట్టి యెక్కనచ్చునాయను శబ్దమును విన్నతోడనే మనస్సు
లోభయము శరీరకంపముకలిగి విరిచినకట్టలను యేర్పరచిన ఆసు
లనుపారవేసి చెట్టునుండి దిగకాళ్లుతొట్రుపడిక్రిందపడి మూర్ఛఅయి
నదే ఐతీకప్రమాణము.

ప్రశ్న. దీనికి స్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. మాయయుమాయాకార్యములు కాలత్రయములోలేవి వట్టిమిథ్య
యైనను ప్రత్యక్షముగాచూడనియక్షవిషయము అన్యులు చెప్పిన
మాటవిన్నతోడనే వున్నదని సత్యబుద్ధివచ్చునటువలె ఆమాయా
కార్యమైన జీవేశ్వరజగత్తులు ప్రసిద్ధముగానుండుటవలె అసంధాన
మైన భ్రాంతిమూలభ్రమచేత నగబడునని కనుగొనుటయే యభి
ప్రాయము మాయయనునది లేనియడల మాయ కార్యమైన
నామరూపజగత్తనియు శబ్దస్పర్శరూపరసగంధకరణమనియు అనే
కవిపరీతము అగపడుటకుకారణమేవనురా బుద్ధివృత్తిపరిహరించు
కొరకు సంభవప్రమాణము విచారించవలెను.

ప్రశ్న. సంభవ ప్రమాణమనునదియేది?

ఉత్త. వేయియనులెఖలో ఒకటి, రెండు, ఐదు, పది, నూరు, యనులెఖలు
వున్నవని తెలుసుకొనుటయే నంభవప్రమాణము.

ప్రశ్న. దీనికి స్వరూపాభిప్రాయమేది?

ఉత్త. శబ్దమని తెలుసుకొన్నప్పుడు అజ్ఞానమేశబ్దరూపముగానుండునేతప్ప
స్పర్శరూపరసగంధకరణదేహములులేవు. స్పర్శమని తెలుసుకొన్న

పడును అజ్ఞానమే స్పర్శరూపముగానుండుటచేతప్ప శబ్దరూపరసగంధ కరణదేహములులేవు. రూపమని తెలుసుకొన్నప్పుడు అజ్ఞానమే రూపముగానుండుటచేతప్ప శబ్దస్పర్శరూపగంధకరణదేహములు లేవు. రసమని తెలుసుకొన్నపుడు అజ్ఞానమే రసరూపముగా నుండుటచేతప్ప శబ్దస్పర్శరూపగంధకరణదేహములులేవు. గనుక యింద్రియసహితమై శబ్దస్పర్శరూపరసగంధములుగా కనబడినదంతయు అజ్ఞానమైన బ్రహ్మమే అది, యిదిగా కనబడినది. గనుక జ్ఞానమైన బ్రహ్మములోననేకములువలె జ్ఞానమైనతనకేయగపడును. ఇదిగాక సర్వశక్తిగలవాడౌటచేత ననేకములుండవచ్చును. అట్లుండుటచేత సర్వాధారభూతమైన నిరుపాధిక బ్రహ్మమే యున్నదని తెలుసుకొనుటయే యభిప్రాయము. ఇదియే అపూర్వత.

ప్రశ్న. ఫలమనునది యేది?

ఉత్త. ఈజగద్వస్తువులో నొకవస్తువును తెలుసుకొన్నమాత్రమే సకలము ఈప్రకారమే యుండునని తెలుసుకొనుటవలె ఆత్మజ్ఞానము తెలుసుకొన్నమాత్రమే సకల బ్రహ్మాండ పిండములోను తానుగాప్రకాసించు బ్రహ్మమేతానని తానేఆత్మస్వరూపముగా ప్రకాసించుటనియు ఈదేహేంద్రియాది సకలజగత్తు ప్రారబ్ధముండువరకు మిథ్యముగా నగపడుచున్నదనియు ప్రారబ్ధ నాశములో సర్వాత్మకముగా గనుబడక అద్వైతాత్మస్వరూప మాత్రముగా బ్రగాసించునని ప్రతిపాధించబడుటయేఫలము.

ప్రశ్న. అర్థవాదమేమి?

ఉత్త. ఏవస్తువును విన్నమాత్రములో వినబడనివస్తువు వినబడుటయు, ఏవస్తువుమననము చేసినమాత్రములో మననము చేయబడనివస్తువు

నునవము చేయబడుటయు, ఏవస్తువును తెలుసుకొన్న మాత్రము లో తెలుసుకొనబడనివస్తువు తెలుసుకొనబడుటయు అదియేపం చకృత్యములకు ఆధారభూతమైన కర్తృత్వముగా ప్రకాసించునని ప్రతిపాదించుటయే అర్థవాదము.

ప్రశ్న. ఉపపత్తిగాదేది?

ఉత్త. ఘటమునకును తంతువునకు పటమున్ను ఆయుధమునకు యినుమున్ను కారణమగునటువలె నగపడునామరూప జగములకు బ్రహ్మమే కారణమని జగమునకున్ను బ్రహ్మమునకున్ను, అభిన్నత్వ ప్రతిపాదించుటయే ఉపపత్తి. ఈఅష్టప్రమాణషడ్లింగ తాత్పర్యములను సద్గురువలన శాస్త్రములను వినబడుటయే శ్రవణము.

ప్రశ్న. మననమనునదియేది?

ఉత్త. వేదాంతశాస్త్రములచేత శ్రవణముచేసి నద్వైతమైన ప్రత్యగాత్మస్వరూపమును అనుకూలమైన బుద్ధివృత్తిచేత యూహించినిశ్చయించుటయేమననము.

ప్రశ్న. నిధిధ్యాసము యేది?

ఉత్త. విజాతీయమైన దేహేంద్రియాదులును స్వజాతీయమైన యఖండాకారవృత్తితో జేర్చి కొండసిఖరమునందు విడిచిన తైలదారలవలె నెడతెగక అఖండాకారవృత్తి చేతసదాధ్యానించినిల్చుటయే నిధిధ్యాసము. ఈలాగుషడ్లింగ తాత్పర్యముతో వినబడిన శ్రవణములో మెవనికిమెంతవరకు అజ్ఞానబుద్ధితొలగలేదో అంతవఱకు శ్రవణముచేయవలయును. ఇట్లు శ్రవణముచేసి నిశ్చయము చేసిన వస్తువుతో నెంతవరకు సంశయబుద్ధి తొలగలేదో అంతపరియంతము యుక్తితర్కానుమానసహాయములచేత మననము చేయవ

లయును. ఈప్రకారము మననముచేసి దృఢమైన వివేకములో నెం తవరకునేను నాదియని విపరీతబుద్ధి తొలగలేదో అంతవరకు మం త్రయోగము మొదలగు అయిదువిధములయిన యోగాభ్యాన స హాయములచేత నిధిధ్యాసముచేయవలెను.

ప్రశ్న. అది యేది?

ఉత్త. అపరోక్షసాక్షాత్కారశ్రవణములో గుతర్కములతోజేరి దృశ్య మైనది. ఎంతకాలము నాశము పొందలేదో అంతకాలము అజ్ఞా నముపోచాలదుగనుక మోక్షాపేక్షగలవాడు ధ్యానసమాధులన వశ్యముచేయవలయును.

ప్రశ్న. అధ్యానసమాధులు యెన్నివిధములు?

ఉత్త. సవికల్పసమాధి, నిర్వికల్పసమాధియని రెండువిధములు.

ప్రశ్న. సవికల్పసమాధి యేది?

ఉత్త. జ్ఞాతృ, జ్ఞాన, జ్ఞేయమన్నిత్రిపుటివున్నవి; వాటిలో దేహమే తాను అనునది అశుద్ధజ్ఞాతృ తెలివియే; తాననునదిశుద్ధజ్ఞాతృ. ఈజ్ఞాతృవే జ్ఞానములోజేరి జ్ఞానేంద్రియములగుండా యిచ్ఛఅయిచ్ఛయని తె లుసుకొనడము అశుద్ధజ్ఞానము; యింద్రియములద్వారా తెలుసు కొను తెలివియైన అశుద్ధజ్ఞానమును, అబద్ధతెలివియని తెలుసుకొన డమేనిశ్చయమైన జ్ఞానతుర్యమేశుద్ధజ్ఞానము. భూతములయినిది చేరి భౌతికములై యెదురుగా శబ్దాదివిషయములుగా గనబడుట అశుద్ధజ్ఞేయము. ఈశబ్దాది విషయములన్నియు స్వరూపమాత్ర ముగా జూచుటయే శుద్ధజ్ఞేయముగనుక ఈయశుద్ధత్రిపుటిలనుల యముచేసి శుద్ధత్రిపుటిలకులయము రాకుండునట్లు జ్ఞేయముగా నుండు కేవలపరబ్రహ్మవస్తువుయందు మనస్సునునిలిపితాను బ్ర హ్మాకారముగానుండుటయే సవికల్పసమాధి.

ప్రశ్న. అది యేలాగు ?

ఉత్త. మట్టిచేత చేయబడిన భాండము మన్నుగానుండియు చూచువారికం డ్లకు భాండమని యేలాగు అగుపడుచున్నదో అటువలె జ్ఞాతృజ్ఞానజ్ఞేయములయిన శుద్ధత్రిపుటియైన మనస్సును సత్తైన చిన్మాత్ర బ్రహ్మమునందు చిన్మాత్రముగా ప్రకాశించుటవలన సవికల్పసమాధియని పెద్దలు చెప్పుచుందురు.

ప్రశ్న. నిర్వికల్పసమాధి యేది ?

ఉత్త. జ్ఞాతృ, జ్ఞాన, జ్ఞేయములైన శుద్ధత్రిపుటిలను మనోవాసనలువదలి జ్ఞేయమాత్రమయిన పరబ్రహ్మస్వరూపము తానైనదే నిర్వికల్ప సమాధి ?

ప్రశ్న. అది యేలాగు ?

ఉత్త. నీరులోకరిగినవుప్పు వుప్పనివేరుగాక నీళ్లవలెయుండునట్లు బ్రహ్మాకారమైన మనస్సు బ్రహ్మమాత్రముగానిల్చి త్రిపుటిమొదలైనసంకల్పవికల్పములులేక సత్తామాత్రమైన బ్రహ్మస్వరూపముగా ప్రకాశించుటవలన నిర్వికల్పసమాధియని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఈ రెండువిధములయిన సమాధులలో మనోభేదముండుటవలన సమాధిసుషుప్తిలో యీరెంటిలో మనోనాశముసమముగా లేనందున సుషుప్తిలో అజ్ఞానముగనపడుటవలనను సమాధిలో నజ్ఞానము అగపడకుండుటవలనను అజ్ఞానము, అజ్ఞానకార్యమైన సందేహావిపరీతము తొలగి బ్రహ్మజ్ఞానమునకు ఒక విఘ్నములేక సదా స్వరూపానందముకలుగు కొఱకు మోక్షదాయియయినవాడు. బహిరంతరములనెడు భేదముచేత నారువిధములుగానుండబడు షడ్విధ సమాధులను అవశ్యము అభ్యాసముచేయవలయును.

ప్రశ్న. షడ్విధసమాధులేవి?

ఉత్త. అంతర్దృశ్యానువిద్ధం, అంతశ్శబ్దానువిద్ధం, అంతర్నిర్వికల్పము, బాహ్యదృశ్యానువిద్ధం, బాహ్యశబ్దానువిద్ధం, బాహ్యనిర్వికల్పము అని యాఱువిధములు.

ప్రశ్న. అంతర్దృశ్యానువిద్ధమేది?

ఉత్త. తెలివికానేదృశ్యములైన కామక్రోధాదివృత్తులలోఁగూడి వాటికి సాక్షిగానుండి స్వరూపసంధానము చేయుటయే అంతర్దృశ్యానువిద్ధము. మఱియు నేను నాకు ఇది యనెడు ఈకామక్రోధాదివృత్తులను ఏతెలివిలో దెలుసుకొన బడుచున్నదో అద్దుగ్రూపమైన తెలివికి అహంకారము మొదలయిన కామాదులే దృశ్యములు. ఈకామాదులవృత్తులను అధికారిగాజూచు సాక్షియైన తన్నుచూచునట్టివాడు నిష్క్రియుడుగానేయుండును. ఈకామాదివృత్తులకంతయు నేనుసాక్షి నావల్ల ఈవృత్తులు అగుపడుచున్నవని తన్నుసాక్షిగాజూచినవాడే సాక్షిగానుండుగనుక దృశ్యముగా నుండుదేహాదిజగత్తును ఆత్మగానుండుతనవద్దలయము చేయవలయును.

ప్రశ్న. లయముచేయుట యెటువలెను?

ఉత్త. నేనుదేహము, ప్రాణాదివాయువులు అహంకారము, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, జ్ఞానేంద్రియములు, కర్మేంద్రియములు యివి అంతయుకాను. వీట్లకంతయు సాక్షిగాను నిత్యముగానుయుండు ప్రత్యేగాత్మస్వరూపమేనేను. నేను స్థూలము, సూక్ష్మము, పెరిగినవాడను, వృద్ధుడను, మూగివాడను, కుంటివాడను, ముక్కుపోయినవాడను, వచ్చినవాడను, పోయినవాడను, చంపినవాడను, చంపబడనివాడను, కర్తయును, భోక్తయును, చెప్పువాడను, చెప్పబడువాడను

సుఖియును, దుఃఖియును, యోగియును, నియోగియును, రోగియును, విరాగియును, కామియును, క్రోధుడను, లోభియును, బధుడను, ముక్తుడనుకాదు. వీట్లకంతయుసాక్షిగాను, నిత్యముగానుండు ప్రత్యగాత్మస్వరూపమే నేను. నేనుఅంతః ప్రజ్ఞయును, బహిః ప్రజ్ఞయునుకాదు. తెలుసుకొనబడువాడను, తెలుసుకొనబడనివాడనుకాదు. ఈదేహేంద్రియాదులయొక్క చెరికెసంబంధములేదు. పుణ్యపాపములునాకులేవు. ఆకలిదప్పియు మొదలైనషడ్రసములకు దూరముగా సదావిముక్తమైన కేవలచిద్రూపమే నేననితనస్వరూపమును తానే తెలుసుకొని అగబడు దృశ్యములంతెయుతనలోలయముచేస్తూయుండవలెను. భ్రాంతివల్ల అగపడువిపరీత భావములను వివేకివదలియుండును

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. జగద్విపరీతభావమువదలి స్వయంప్రకాశమైన ఆత్మస్వరూపమైనదే ముక్తియని శ్రుతిస్మృతిచెప్పుటవలన సదామనస్సును నిలుపువానికే ఈసమాధిసిద్ధించును. లేనియడల సిద్ధించదుగనుక సదామనస్సునునిలుపవలయును. యిదియుతప్ప వకవేషముతోడను భాషతోడను ఈ అఖండసచ్చిదానందానుభవము సిద్ధించదు. ఇద్ది సిద్ధించుకొరకు అస్తిభాతిప్రియమైన తనయందు అహంకారాదులను వానివికారములను లయముచేయవలయును. ఎవడు ఆత్మతత్వమును అపేక్షించి ప్రకృతిని నాశముచేయుచున్నాడో వాడేముక్తుడు. యిదియునుగాక, కోటిసత్కర్మములుచేసినను ముక్తుడుకాచాలడని యజుర్వేదములోను శతాశ్వతరోప నిషత్తులోజెప్పబడియున్నది; మరియు స్వయంప్రకాశమైనయాత్మను తెలుసుకొన్న

వాడు సకలజ్ఞానభావనలు మఱచి జననమరణసంసారమైన క్లేశము లనుంచివిముక్తుడగునని సకల వేదాంతశాస్త్రములును చెప్పుట వలన సకలక్లేశములనువిడిచితొలగుటయే జన్మముతొలగును. అట్టి స్థితియే జన్మరహితమైనముక్తి.

ప్రశ్న. సకలక్లేశములను దొలగించువిధమెట్లు?

ఉత్త. ఆత్మనిష్టచేత దొలగించవలయునుగనుక మోక్షాపేక్షగలవాడు సదాకాలమునిష్ఠ చేయవలయును. జన్మవాసనతప్ప పురుషునికి వేరే విరోధులులేరుగనుక సకలవాసనలను సమాధినిష్టమైన జ్ఞానాగ్ని చేతదహించినట్లైతే మళ్లిజన్మమునకు హేతువుకాదు.

ప్రశ్న. అదియేలాగు?

ఉత్త. అగ్నివలన వేపబడిన విత్తులుమొలచుటకు హేతువుకానటుల జ్ఞానాగ్నిచేత దహింపబడ్డ వాసనారూపమైన క్లేశములుమరుజన్మమునకు హేతువుకానేరదు. గనుక ముముక్షులు ఆశేషవాసనా క్షయము విపరీతభావనివృత్తియుకలుగుటకొరకు ప్రయత్నముచేసి యైనను సదాజ్ఞానసమాధులనభ్యసించవలయును. ఇటువంటి జ్ఞాననిష్ఠగలవానికి కర్మములవశ్యములేదు. కర్మమునకు జ్ఞాననిష్ఠకుయేకమైనకూటమిసిద్ధింపదు.

ప్రశ్న. అది యేలాగు?

ఉత్త. దేహాత్మ బుద్ధితోగూడిన కర్తృత్వభావనయిచ్చునదికర్మము. ఆకర్తృత్వభావనను చెరుపునది జ్ఞానముగనుక ఒకటికొకటివిరోధమైన జ్ఞానకర్మలకు యెట్లుఐక్యమునుబొందును. తేజస్సుకు తిమిరమునకు యెట్లుసంబంధములేదో పశ్చిమముఖముగా జూచువానికిన్ని యెట్లు ఒకరినొకరు చూచుకొనుటకు సంబంధములేదో

అలాగే అంతర్ముఖ దృష్టిగలిగిన జ్ఞాననిష్ఠాపరునకు బాహ్యకర్మము లకున్ను సంబంధము లేదు. గనుక నిష్ఠాపరుడుగా నుండువానికి కర్మతంత్రతనములలో నవకాశము లేదు.

ప్రశ్న. మఱియు దేనివలన నుండును?

ఉత్త. త్రికరణములచేత మనోవాక్కాయము సాధించబడు కర్మములంతయు అసత్తగుటవలన వట్టిమిథ్యయేయని సకలదృశ్యములను వదలి దృక్కైన చిత్స్వరూపములో నిల్చియుండుటవలన ఆస్థితియే సంధ్యావందనము, అనుష్ఠానము, వ్రతము, రమించడము, గనుక కేవల సత్యమైన పరమార్థమును బొందియుండు సత్పురుషులకు సకలము జ్ఞాననిష్ఠ తప్ప వేరు లేదు. సకలమును త్యజించి జ్ఞాననిష్ఠాపరులుగా నుండు సన్యాసులకు వేరే క్రియాసాధనములు ఒకటిన్ని లేదు. గనుక క్రియాంతరంగములైన పనులనంతయు వదలి నిష్ఠాపరుడుగా నేయుండవలెను. జ్ఞానమేడనెక్కవలెనని యపేక్షించియుండు ముముక్షువు ఆత్మనిష్ఠయైన కర్మము చేసికొని చంచలరహితుడుగా సదా ఆత్మపరాయణుడుగా ఆత్మస్వరూపములో నిల్చియుండవలెను. జ్ఞానమేడనెక్కుటకు అపేక్షగల అభ్యాసికి జ్ఞాననిష్ఠాసాధనము లే కర్మములు. యోగమేడలో యెక్కు ముముక్షువుకు యోగము తప్ప వేరు క్రియాంతరంగములు ఏ మాత్రము లేవు. ఒకడు యోగిగా నుండి వేరు క్రియాంతరంగములను తలచినేని చెట్టుపై నెక్కి తప్పి క్రిందపడువానివలె అధోగతిలో పడిపోవును. జ్ఞానమేడనెక్కియుండు కృతకృత్యుడైన వివేకికి బాహ్యమందు చేయు కార్యములు యేమియు లేవు. ఇదియే అంతర్దృశ్యానువిద్ధ సవికల్ప సమాధి.

ప్రశ్న. అంతశబ్దానువిద్ధము యేది?

ఉత్త. కేవలచిన్మాత్రముగాచేష్టించబడ్డ శబ్దముతోగూడి తాను అసంగు డు, స్వయంప్రకాశుడు, అద్వైతుడు అనుశబ్దములతోగూడిన అర్థములు తానని భావించినభావనయేదియో అదియే అంతర్ సవ్తానువి త్తము.

ప్రశ్న. ఇందుకు అనుభవము ఎటువలె?

ఉత్త. నేనుశుద్ధుడను, శాంతుడను, అనంతుడను, ముందువెనక కొలదు లేనివాడను, బహిరంతరములయందునిండినపరిపూర్ణుడను, ఆనందు డుగానుండువాడను, జననమరణములులేనివాడను, నిత్యానందమైన అద్వైతుడనని ప్రత్యేకాభిన్నమనియు, అఖండమనియు, సచ్చిదానందలక్షణమనియు, శుద్ధమనియు స్మృతులలో చెప్పబడు పరంజ్యోతియైన బ్రహ్మముయేదియో అదియే నేననియనెడి సత్తామాత్రముగానుండు వృత్తితోగూడి సత్తాసామాన్యమైన శబ్దమును బొంది చంచలములేక, సమాదిదృశ్యములను స్వరూపములో లయముచేసి శుద్ధోహం మొదలయిన శబ్దములతోడ దృక్ప్రధానమైన భావనగా సాధించవలెను. ఇదియే అంతసవ్తానువిత్త సవికల్పసమాధి.

ప్రశ్న. అంతర్నిర్వికల్పమనునదియేది?

ఉత్త. దృశ్యానువిత్తము, సవ్తానువిత్తము, ఈరెండునువదలి మనోవ్యాపారములనుబొత్తిగావిడిచి పెట్టుటయే అంతర్నిర్వికల్పము. ఎవడొకడుముందుచెప్పిన సవికల్పసమాధిని భక్తితో నెడతెగక బహుకాలము అభ్యాసముచేయుచున్నాడో, వానికివాసనాక్షయము చిత్త, లయము, భంగములేనినిరతిశయానందము సిద్ధించును. ఈ లక్షణముగలయోగియైనవాడు బహిరంతరము... మూడక అంత

దామృత సముద్రములో మునిగినవాడై తానుతప్పఅన్యములే దని వుండునుగనుక నిర్వికల్పమైనపరబ్రహ్మస్వరూప నిష్ఠగలవార లేజీవన్ముక్తులు. వారలే జీవస్వభావముగలిగియుండియు కలగనిన వారలని తెలుసుకొనవలెను. ఒకడు ఈమూడువిధములైన సమాధులను అంతర్ముఖమందు అభ్యసించినటువలె బహిర్ముఖములో ద్వివిధనివర్తకలుగుటకుగాను బాహ్యాదృశ్యానువిద్ధము, శబ్దాను విద్ధము, నిర్వికల్పమను మూడువిధ సమాధులను అభ్యసించ వలెను.

ప్రశ్న. బాహ్యాదృశ్యానువిద్ధమేది ?

ఉత్త. అధిష్ఠానముగా సచ్చిదానందమైన పరబ్రహ్మవస్తువులో గల్పిత మైన నామరూపాదిజగత్తు ప్రకాశించుచున్నది. ఏలాగనిన ? శీ తలము, తెలుపు, మృదుత్వము, నురుగులు, తుంపురులు, అనుపే రువకట్టిగా జేరిన జలమును అలలనునటువలె సచ్చిదానంద నామ రూపములు అయిదు వకటిగాకూడిన స్వరూపమును ప్రపంచమని జెప్పబడుచున్నది. ఆరోపితములైన నామరూపములు రెండును త్యజించి యధిష్ఠానమైన సచ్చిదానంద స్వరూపమాత్రముగా జూ చుటయే బాహ్యాదృశ్యానువిద్ధము. మఱియు సచ్చిదానంద బ్రహ్మముతప్ప నామరూపములులేదనియు నామరూపములను వే రుపరచి యధిష్ఠానస్వరూమునందు ఆరోపితములను లయముచేసి అద్వైతవస్తువేతానని సదాభజనచేయవలయును.

ప్రశ్న. ఇందుకు అనుభవమెట్లు ?

ఉత్త. ఈపంచభూతములు పంచభూతకార్యములునేనుకాదు వీటికంతయు అధిష్ఠానముగాను, విశుద్ధముగాను, సత్తామాత్రముగానుఉండు బ్ర

హ్మమేదియో అదియే నేను. అగపడుపదార్థములు, గుణము లు, క్రియలు, జాతియు, శబ్దాదిపంచవిషయములు, ఇంద్రియము లు, ప్రాణము, మనస్సు, బుద్ధియు, అహంకారాదులునేను కాదు, వీటికంతయు యధిష్ఠానముగాను, ఏకముగాను, విశుద్ధముగాను, సత్తుగాను, పరమాత్మగానుండు బ్రహ్మమే నేను; దృశ్యమైన నామ రూపములంతయు మిథ్య. ఇందుకు అధిష్ఠానమైన బ్రహ్మమే సదా స త్యమని భావించి నడచునపుడు, ఉండునపుడు, సదా ధ్యానించుచుండ వలెను. ఇదియే బాహ్యదృశ్యాను విద్ధసవికల్పసమాధి.

ప్రశ్న. బాహ్యసత్తానువిద్ధమనునదియేది?

ఉత్త. అధిష్ఠాన సచ్చిదానందములో కల్పితమైన నామరూపములను ల యము చేసి నిర్మలముగాను అద్వైతముగాను బ్రహ్మానందముగానుం డు బ్రహ్మమే నేనని భావనపొంది నిల్చుటయే బాహ్యసత్తాను విద్ధము.

ప్రశ్న. ఇందుకు అనుభవము యేలాగు?

ఉత్త. నిర్వికారముగాను, నిరాకారముగాను, నిరంజనముగాను, అనామయ ముగాను, ఆద్యంతరహితముగాను, సత్యముగాను, శుద్ధముగాను, బుద్ధముగాను, శుద్ధచిత్తముగాను, పరముగాను, ప్రత్యేకాత్మగా ను, అఖండముగాను, స్వప్రకాశముగాను, చిదాకాశముగాను, అ త్యంతసూక్ష్మముగాను, నిర్వికల్పముగాను, కేవలముగాను, పర మాత్మగానుండు బ్రహ్మమే నేను. ఇందుకు సందేహము లేదని ని ర్వికారాది మొదలగు శబ్దములతో జేరి కేవలమైనవస్తులక్ష్యములో మనస్సునిల్పి ధ్యానము చేయవలయును. ఇదియే బాహ్యసత్తాను విద్ధసవికల్పసమాధి.

ప్రశ్న. బాహ్యనిర్వికల్ప సమాధి యేది?

ఉత్తర. బ్రహ్మానందపరవశముచేత స్వరూపముతో నేకముగాజేసి బాహ్యమందు సకలక్రియలువదలి నిశ్చలముగానుండుటయే బాహ్య నిర్వికల్పము. ఇటువంటియోగి లేచునప్పుడును, ఉండునప్పుడును, మఱువక యింద్రియనిగ్రహుడై సావధానముగా ఈసమాధులు ఆరును చేయవలయును.

ప్రశ్న. ఎంతకాలము చేయవలయును?

ఉత్తర. ఎంతకాలము విపరీతభావన తొలగలేదో అంతకాలము చేయవలయును. మరియు మోక్షద్యాహిఅయినవాడు అంతర్బాహ్యమైన షడ్విధసమాధులను ఏకాలమునుమఱచియుండకూడదు. మఱి చనేని సూర్యుడులేనిచోట తిమిరముకప్పునటువలె స్వరూపమైన తత్ప్రకాశమును మాయయనుతిమిరము కప్పుకొనునుగనుక భంగములేని స్వరూపానుభవ ప్రకాశమైనది యెంతకాలము సిద్ధించలేదో అంతకాలము ఈఆరువిధసమాధులందు నిరంతరము కాలము గడుపవలయును. పెద్దలైనవారు స్వానుభవమునువిడిచి క్షణమైన తొలగియుండుటలేదు. స్వానుభవమునుమఱచియుండుటయే మృత్యువు. ఇదితప్ప వేరేమృత్యువులేదు. అని శ్రుతిస్మృతులలో చెప్పుచున్నదిగనుక ఈఆరువిధ సమాధులను ఎవడు అభ్యసించునో వానిమనస్సులో నొకవికల్పముతోచదు. ఈయభ్యాసముచేతసర్వాత్మ భావముసిద్ధించును. యిదియే కైవల్యము. సర్వాత్మభావము పొందినదే బ్రహ్మ విద్యాఫలమని పెద్దలు చెప్పుదురు. జీవన్ముక్తునికి సకలముతానుగానుండు ఆనందానుభవమే ప్రయోజనము; నేను, నాది, యిదిఅను మొదలైనవి అసత్తును గ్రహించుట

యేహృదయ గ్రంథియైనదిసమాధిలో వాసనతోనసించి పోయిన ట్లయితే బ్రహ్మమేతానుగానుండు స్వానుభవము భంగములేక ప్రకాసించును. అదియేమోక్షమునకు సేదైనమార్గ మనిపెద్దలుచెప్పుదురు. ఇదిశుద్ధాంతఃకరణములుగానుండు వారికి సదాకాలము అగపడును. ఇతరులకుఅగపడదు. గనుకమరుపులేక సదాకాలము ఆరువిధసమాధులను చక్కగానభ్యసించి హృదయగ్రంథిని జ్ఞానాగ్ని చేతదహించి నిరంతరముబ్రహ్మానందామృతసముద్రములోమునిగితేలుచుకొనుచు సంతోషకరముగా వృత్తిసంచలములేక తథాకారముగానుండుటయే నిర్వికల్పసమాధి. ఈనిర్వికల్పసమాధిలో నుండునతడే గుణత్రయములనుదాటినవాడు. ఇదిలేనివాడుయోగిగానుండిననుగుణత్రయవశుడుగాసంసారములోచుట్టితిరుగువాడు.

ప్రశ్న. గుణత్రయములను దాటుటయెట్లు ?

ఉత్త. నేత్రము, కంఠము, హృదయమైన జాగ్రస్వప్నసుషుప్తియైనఅవస్థాత్రయపిలకుడుగానుండుటయెట్లు గుణాతీతమయినసుఖసమాధియైనదిజీవన్ముక్తునికేసిద్ధించును, మరియొవరికిన్ని సిద్ధింపదు. అసత్తయినవిషయములనుఅనుసంధానముచేయువాడుబంధుడనియు,సత్తుగానుండువస్తు స్వరూపానుసంధానముచేయువాడు ముక్తుడనియు,శ్రుతులుచెప్పుచున్నవి. గనుక మోక్షేచ్ఛగలవాడు ప్రయాసపడియైనసదా ప్రయత్నముచేసినిర్వికల్పసమాధి పొందవలయును. దీనిని పొందినవాడే భవబంధమనుసుడిలోనుంచి విడువబడినవాడు.

ప్రశ్న. భవబంధమేది ?

ఉత్త. అవిద్య, అహం, కర్మము అయిన ఈమూడును జీవులకు భవబంధమని చెప్పబడును. ఇదినిర్వికల్పసమాధివల్లతప్ప వేరే దేనివలనను తొలగదు. ఇందును నాలుగువిరోధములుకలవు.

ప్రశ్న. నాల్గువిరోధములేవి?

ఉత్త. లయము, విక్షేపము, కాషాయము, రసస్వాదము అనునవి.

ప్రశ్న. లయమనగా నేమి?

ఉత్త. అఖండాకారవృత్తి సమాధియందు గాక అఖండవస్తువునందు చేరక నిద్రవచ్చుటయే లయము.

ప్రశ్న. ఇందుకు నివృత్తి యేలాగవలెను?

ఉత్త. ఊహాబుద్ధిచేత లయమును బోగొట్టి వృత్తినిచ్చలము చేసి ప్రత్యగాత్మాభిముఖముగా నిల్పవలయును.

ప్రశ్న. విక్షేపమనగా నేమి?

ఉత్త. అలాగున వస్తుస్థితిలో నిల్చునప్పుడు అఖండాకారవృత్తి [illegible] చేత స్థితిలో నిలువక [illegible] విక్షేపము.

ప్రశ్న. ఇందుకు నివృత్తి యేలాగవలెను?

ఉత్త. అఖండాకారవృత్తిచేత [illegible] బోధించి దానిని ప్రత్యగాత్మయందు [illegible] నిల్పవలయును.

ప్రశ్న. కాషాయమనగా నేది?

ఉత్త. అఖండాకారవృత్తియైనది [illegible] కమైన పరతత్వములలో నంటక ప్రపంచ [illegible], స్తంభమువలె వస్తుస్థితిగా నుండుట [illegible].

ప్రశ్న. ఇందుకు నివృత్తి యేలాగు?

ఉత్త. అఖండవస్తువు [illegible] త్రము [illegible]

ప్రశ్న. రసస్వాదమనగానేది?

ఉత్త. అఖండాకారవృత్తియైన తానునిల్చినచోటునయుండక పూర్వవాసనబలముచేత జగద్వికల్పమైన విషయరసమును భుజించుటకుపోవుటయే రసస్వాదము.

ప్రశ్న. ఇందుకు నివృత్తియెటువలెను?

ఉత్త. వైరాగ్యబుద్ధిచేత విషయములలో నభిముఖముపడిన వృత్తిని త్రిప్పిప్రత్యేకాత్మాభిముఖముగా నిల్పవలయును. ఈవిరోధములుతప్పమరియే విరోధములువచ్చినను ధ్యానసమాధులచేతనా విఘ్నములనుపోగొట్టి నిర్వికల్పసమాధిని అభ్యసించవలయును, విషయములలో నింద్రియములజొరనివ్వక మనోనిగ్రహముచేయువాడే ధీరుడు. అతడే తీవ్రతరమోక్షాపేక్షకుడున్ను సకల యిచ్ఛారహితుడు లేనివాడుగానుండును. వానినిదర్శించినమాత్రమే తాపత్రయాదిశోకమోహములంతయు దూరమైపోవును. పిదప సకలవిఘ్నములుపోగొట్టిరక్షించువాడుగానుండు పరమేశ్వరుడు అతనివద్ద యెల్లప్పుడును ఉన్మన్యుడుగానిల్చి అతనిచేతనర్చించబడి ప్రకాశించునుగనుక మోక్షాపేక్షకుడు సకలవిఘ్నములనువిడిచి ఈశ్వరుని పరముగానెంచి ఈశ్వరసహాయముచేత నిర్వికల్ప సమాధిచేయవలయును. ఇటువంటి రాజయోగియైనవాడు బహిరంతరములయందు స్వరూపముతప్ప అన్యములేని పరబ్రహ్మస్వరూపముతానై సకలకర్మలువిడిచి వూరకయుండును. ఇదియేముక్తిసాధననిలకడ; దీనినివున్మన్యావస్థయని పెద్దలుచెప్పుదురు.

ప్రశ్న. ఉన్మన్యావస్థయేది?

ఉత్త. నిర్వికల్పముగానుండు ఆత్మవద్ద ఆత్మాకారముగానేకరూపముగా

నుండు అఖండాకారవృత్తి జ్ఞానమే ఉన్మన్యావస్థయని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఈప్రకారము అద్వైతపరబ్రహ్మప్రకాశముచేత నజ్ఞానాంధకారమున వృత్తిమైతానేపరబ్రహ్మసాక్షాత్కార స్వరూపమై ప్రకాశించునపుడు దేహేంద్రియాదులలో నేను నాది యని కలిగే హృదయగ్రంధియు స్వరూపమును తెలియకుండు నటుల మరుగుపరచియుండిన సంశయములు సకలకర్మములు అజ్ఞానదుఃఖము గనుక, దానినిమూలముతో నాశముచేసినవాడే బ్రహ్మవేత్త. అతడే శ్రేష్ఠుడు, అతడే సకలబంధములనువిడిచినవాడు. ఈనిర్వికల్పసమాధిచేత ద్వైతభావములు లేశమయినను లేక విడువబడి కేవల స్వరూపానంద మాత్రముగా నెరుకమరపులయిన త్రిపుటి కనబడక యుండుటయే అపరోక్ష సాక్షాత్కారస్థితి. ఈస్వానుభూతియైన మధ్యస్థితిలో విషయములు లేవు. భుజించువాడు లేడుగనుక దీనినే ప్రతిజ్ఞానమని, పరజ్ఞానమని, స్వరూపజ్ఞానమని చెప్పుదురు.

ప్రశ్న. ఇంకయు పలువిధములుగా జెప్పబడు ముక్తినిశ్చయములు యేవి?

ఉత్త. చలనములేక యుండుస్థలము ముక్తియనియు, ముమ్మలము వదలిన స్థలమే ముక్తియనియు, జాగ్రాతీతమే ముక్తియనియు, తలంపులులేక పరమాణువుగానువిశేషప్రకాశముగానునిల్చిన స్థలమేముక్తియనియు, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తిగడిచినస్థలమే ముక్తియనియు, శుద్ధత్రిపుటివదలినస్థలమేముక్తియనియు, కేవలమైన యెరుకమరపులు లేనిస్థలమే ముక్తియనియు, మనోలయమైనస్థలమే ముక్తియనియు, సుఖాతీతమేముక్తియనియు, కామము, క్రోధము, మత్సరయను త్రివిధదుర్గుణములను వర్జించిన స్థలమే ముక్తియనియు, అనేకజ్ఞానశాస్త్రములలో జెప్పబడుచున్నది. యివియంతయు అపరోక్షసా

క్షాత్కారానందానుభవమునకు సమముగానుండును. ఇదియు
నుగాక వేద బాహ్యములైన యితరమతములలో స్త్రీసంయోగ
మేముక్తియనియు, గంధములు అయిదు తెలుసుకొనుటయే ము
క్తియనియు, త్రిగుణములు లయమౌటయే ముక్తియనియు, పా
షాణముగానుండుటయే ముక్తియనియు, వివేకముగలుగుటయే
ముక్తియనియు, జీవత్వము చెడుటయే ముక్తియనియు,అనేకవిధ
ములుగా జెప్పుటంతయు ముక్తికాదని పెద్దలుజెప్పుదురు. అపరో
క్షస్వరూప సాక్షాత్కారమైన బ్రహ్మానందపరవశముచేత స్వస్వరూ
పవ్యాపకములో నేకభావముగా బాహ్యములోని కార్యములంత
యువదలి నిశ్చలానందముగా నుండుటయే మానాతీతముగా ప్రబ
కాసించు నిర్వికల్పమైన విదేహముక్తియని తెలుసుకొనవలయును.
సిద్ధముమోక్షాపేక్ష కలిగిన అతితీవ్ర పక్వమైనవాడు నిష్కామ్య
ముగా శివపుణ్యములు చేయుటవలన పక్వముకలిగి మలపరిపాక
ముద్భవించి అందుచేత సత్తినిపాదముకలిగి సద్గురుదర్శనాపే
క్షకలుగునట్టికాలములో వానికి ప్రాణాధీనుడుగానుండు ఆనందా
తీతమైన బ్రహ్మమేకృపచేత దృశ్యమై ఆచార్యమూర్తిగా విజయ
ముచేసి బ్రహ్మోపదేశమైన జ్ఞానదీక్షనుచేసి జ్ఞానశాస్త్రార్థముల
నుబోధించి కృపచేయును. దానినివిని మననముచేసి నిధిధ్యా
సముపొంది జ్ఞాననిష్ఠతోగూడి నిర్వికల్పసమాధినిపొంది మోక్ష
శాంతికలిగితాను పొందినపేరు ప్రపంచము పొందవలయునని ఇచ్ఛ
తోడప్రపంచములో సదానిష్ఠ పరుడుగాను జీవన్ముక్తుడుగాను వ
సియించివుండును. ఆమహానుభావునిచేత వెనుకయుండు ముము
క్షులకు వుపదేశము మొదలైనదికలుగును. యిందుకుసందేహము
లేదని తెలుసుకొనవలెను.

ప్రశ్న. జ్ఞానచతుష్టయములు అనగా యేవి?

ఉత్త. అవి నిశ్చయజ్ఞానం, సమాధిజ్ఞానం, సహజజ్ఞానం, సాక్షాత్కార జ్ఞానం అని నాలుగువిధములు.

ప్రశ్న. నిశ్చయజ్ఞానమనగా నేమి?

ఉత్త. గురుముఖముగా ఉపనిషత్తులు మొదలగు వేదాంతములను తెలుసుకొనుట శ్రవణం. ఆలాగు శ్రవణం చేసిన పదార్థములను విక్షేపములు లేక పరిశోధించి మనస్సుకు తెచ్చుకొని వాచా ప్రసంగముచేయుటయు మననం. ఆలాగుమననమైన దానిని అసంభావన లేక శేషమైన పదార్థంతో నీనసి నిశ్చయముగలుగుటనిధిధ్యాసము. ఇవిఅన్ని చేరుటయే నిశ్చయజ్ఞానము.

ప్రశ్న. ఈమూడింటికి కలవిఘ్నములు యేవి?

ఉత్త. శ్రవణానికివిరుద్ధంఅశ్రద్ధ, మననానికి విరుద్ధం విచారములేనిది, నిధిధ్యాసమునకు విరుద్ధంనిశ్చయములేనిది.

ప్రశ్న. వీటికినివృత్తియెట్లు?

ఉత్త. అశ్రద్ధనివృత్తి ఆచార్యునివల్ల, అవిచారమునకు దేవోపాసనవల్ల, అనిశ్చయానకుసాదుసాంగత్యమువల్ల, యీమూడు కలిగినవాడే పరోక్షమైన నిశ్చయజ్ఞాని.

ప్రశ్న. సమాధిజ్ఞానమనగానేమి?

ఉత్త. త్వం, తత్, అసి, అది, నిజ అని అయిదుపదములు; వాటిలో ఒక్కొక్కపదానికి కేవళం, సకలం, శుద్ధం, అనిమూడు అవస్థలుగలవు, వాటిలో ఒక్కొక్కదానికి మూడు మూడుఅవస్థలు మొత్తం తొమ్మిది. అవిమూడుకలుపుకొనగా పంద్రెండు అవస్థలు గనుకఅయిదుపదములకు అవస్థలుఅరవై.

ప్రశ్న. త్వంపదములో మూడుఅవస్తలుయేవి?

ఉత్త. మనోనాశ అంధకారమే కేవలం, మనోనాశ చంచలమే త్వంపదస కలం, ఈరెంటినియెరిగే యెరుకేత్వంపదశుద్ధం.

ప్రశ్న. త్వంపదకేవలములో మూడుఅవస్తలుయేవి?

ఉత్త. అంధకారం, తానుగానుంకుటయే త్వంపదమైన కేవలజాగ్రము, అంధకారమువిడిచియుంకుటయే త్వంపదకేవలస్వప్నం, అంధకారలయమేత్వంపద కేవలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. త్వంపదసకలములో మూడవస్తలుయేవి ?

ఉత్త. చిత్తచంచలనము తానుగానుండడమే త్వంపదసకలజాగ్రం, చిత్తచంచలనము విడిచియుండినదే త్వంపదసకలస్వప్నం, చిత్తచంచలనములయమైనదే త్వంపదసకలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. త్వంపదశుద్ధములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. జీవుడుతానుగానుంకుటయే త్వంపదశుద్ధజాగ్రం, జీవునివిడిచియుంకుటయేత్వంపదశుద్ధస్వప్నం, జీవత్వలయమే త్వంపదశుద్ధసుషుప్తి.

ప్రశ్న. తత్పదములో మూడుఅవస్తలుయేవి?

ఉత్త. మాయాంధకారమే తత్పదకేవలం, సర్వజ్ఞత్వసామర్థ్యమేతత్పదసకలం, బ్రహ్మస్వరూపమేతత్పదశుద్ధం.

ప్రశ్న. తత్పదకేవలములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. మాయాంధకారము తానుగానుండడమే తత్పదకేవలజాగ్రం, ఆ మాయాంధకారమువిడిచి యుండుటయేతత్పదకేవలస్వప్నం, మాయాంధకారలయమే తత్పదకేవలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. తత్పదసకలములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. సర్వజ్ఞత్వ సామర్థ్యంతానైననదే తత్పదసకలజాగ్రం, సర్వజ్ఞత్వసా

ద్యూర్థ్వమువిడిచినదే తత్పదసకలస్వప్నం, సర్వజ్ఞత్వలయమేతత్పదసకలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. తత్పదశుద్ధములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. ఈశ్వరత్వము తానైనదేతత్పదశుద్ధజాగ్రం, ఈశ్వరత్వమువిడిచినదేతత్పదశుద్ధస్వప్నం, ఈశ్వరత్వములయమేతత్పదసకలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. అసిపదములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. అనందపరవశమే అసిపదకేవలం, చిత్ రూపవిలాసమే అసిపదసకలం, సర్వసాక్షియే అసిపదశుద్ధం.

ప్రశ్న. అసిపదకేవలములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. అనందపరవశము తానుగానుండడమే అసిపదకేవలజాగ్రం, అనందపరవశమువిడిచియుండడమేఅసిపదకేవలస్వప్నం, అనందపరవశలయమే అసిపదకేవలసుషుప్తి.

పశ్న. అసిపదసకలములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. చిద్ రూపవిలాసము తానుగానుండడమే అసిపదసకలజాగ్రం, చిద్ రూపవిలాసము విడిచియుండడమేఅసిపదసకలస్వప్నం, చిద్ రూపవిలాసలయమే అసిపదసకలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. అసిపదశుద్ధములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. పరబ్రహ్మముతానదే అసిపదశుద్ధజాగ్రం, పరబ్రహ్మమువిడిచియుండునదే అసిపదశుద్ధస్వప్నం, పరబ్రహ్మములయమే అసిపదశుద్ధసుషుప్తి.

ప్రశ్న. అదిపదములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. స్వభావమే కేవలము, సర్వశూన్య నిరాలంబమేసకలం అతీతసాక్షియేశుద్ధం.

ప్రశ్న. అదిపదకేవలములో మూడవస్తలు యేవి ?

ఉత్త. స్వభావముతానైనదే అదిపదకేవల జాగ్రం, స్వభావము విడిచినదే అదిపదకేవలస్వప్నం, స్వభావలయమే అదిపదకేవల సుషుప్తి.

ప్రశ్న. అదిపదసకలములో మూడవస్తలుయేవి ?

ఉత్త. సర్వశూన్యనిరాలంబము తానుగానుండుటయే అదిపదసకలజాగ్రం, సర్వశూన్య నిరాలంబము విడిచియుండునదే అదిపదసకలస్వప్నం, సర్వశూన్య నిరాలంబలయమే అదిపద సకలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. అదిపదశుద్ధములో మూడవస్తలుయేవి?

ఉత్త. సచ్చిదానంద రహితముతాననేదిఅదిపదశుద్ధజాగ్రం, సచ్చిదానంద రహితమువిడిచియుండునదే అదిపదశుద్ధస్వప్నం, సచ్చిదానంద రహితలయమే అదిపదశుద్ధ సుషుప్తి.

ప్రశ్న నిజపదములో మూడవ స్తలుయేవి?

ఉత్త. ముగింపే కేవలం, యదార్థఅనుభవమేసకలం, మౌనమేశుద్ధం.

ప్రశ్న. నిజపదకేవలములో మూడవస్తలుయేవి ?

ఉత్త. ముగింపుతానైనదే నిజపద కేవలజాగ్రం, ముగింపువిడిచి యుండినదేనిజపదకేవలస్వప్నం, ముగింపులయమే నిజపదకేవలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. నిజపదసకలములో మూడవస్తలుయేవి ?

ఉత్త. యదార్థఅనుభవం తానుగానుండుటయే నిజపదసకలజాగ్రం, యదార్థఅనుభవము విడిచియుండుటయే నిజపదసకలస్వప్నం, యదార్థఅనుభవలయమే నిజపదసకలసుషుప్తి.

ప్రశ్న. నిజపదశుద్ధములో మూడవ స్తలుయేవి ?

ఉత్త. మౌనముతానైనదే నిజపదశుద్ధజాగ్రం, మౌనమువిడిచియుండునదే నిజపదశుద్ధస్వప్నం, మౌనములయమే నిజపదశుద్ధసుషుప్తి. పదములు అయిదింటికి అవస్తలు అరవై.

ప్రశ్న. సమాధిజ్ఞానములో త్వంపదదృష్టాంతమేది ?

ఉత్త. త్వంపదవాచ్యార్థములైన స్థూలశరీరాదిత్రయములున్ను, జీవుడున్ను నిషిద్ధజేసి లక్ష్యార్థమైనసాక్షియే తానుదీనికిదశముడు దృష్టాంతము.

ప్రశ్న. తత్పదదృష్టాంతమేది ?

ఉత్త. తత్పదవాచ్యార్థములైనవిరాట్, హిరణ్యగర్భ, మాయయైన శరీరత్రయములును ఈశ్వరుడున్ను విడిచి వీటికి లక్ష్యార్థమైన బ్రహ్మమే తాను దీనికి దృష్టాంతము రజ్జు, సర్పము.

ప్రశ్న. అసిపదదృష్టాంతమేది ?

ఉత్త. అసిపదవాచ్యార్థములైన సచ్చిదానంద వుపాధిత్రయమున్ను, పరబ్రహ్మమునువిడిచి లక్ష్యార్థమైన సర్వసాక్షియేతాను. ఇందుకుజాతి, వ్యాప్తి, దృష్టాంతము.

ప్రశ్న. అదిపదదృష్టాంతమేది ?

ఉత్త. అదిపదవాచ్యార్థములయినశుద్ధం, శూన్యం, స్వభావం, యీత్రయమున్ను విడిచి లక్ష్యార్థఅతీతసాక్షియేతానుగానుండుట దీనికినానానామదృష్టాంతము.

ప్రశ్న. నిజపదమునకు దృష్టాంతమేది ?

ఉత్త. నిజపదవాచ్యార్థములైనయథార్థం, రహస్యం, ముగింపు, ఈత్రయమువిడిచి లక్ష్యార్థమైన మౌనముగానుండుట దీనికియథార్థం దృష్టాంతము.

ప్రశ్న. సహజజ్ఞానం అనగానేమి ?

ఉత్త. ఒకవిషయాన్ని బహిర్ముఖమందును, అంతర్ముఖమందున్ను, విశేషమోహాముతో అనుభవించేటప్పుడు మహాభయము పొందుతాల

మందును తనయొక్క స్వానుభూతి విడువకుండుట సహజజ్ఞానం. అదియేలాగంటె, అతీతమైనయీజ్ఞానమేబహిర్ముఖముగా మౌనముగానుండేకాలమందు మౌనజ్ఞానమనిన్ని, రహస్యముతో చేరేటప్పుడు రహస్యజ్ఞానమనిన్ని, యదార్థం చేరేకాలములో యదార్థజ్ఞానమనిన్ని, అతీతముతో చేరేటప్పుడు అతీతజ్ఞానమనిన్ని, యిటువంటిజ్ఞానం యెప్పుడున్ను తననువిడచియుండవనందున యిదియే స్థిరజ్ఞానమని శ్రీదక్షిణామూర్తి సనకాదులకువుపదేశించి, చిన్ముద్రనుజూపి కటాక్షమొసగెను. ఆలాగున ఓయీ నైమిశారణ్యమందునుండు ఋషులుజ్ఞానమునుజూచి యీజ్ఞానోపదేశమున్ను క్రమముగాపొందిన శిష్యునికిజ్ఞానియనిచెప్పిరి గనుక ఈజ్ఞానమే సహజజ్ఞానము.

ప్రశ్న. సాక్షాత్కార జ్ఞానమనగానేమి?

ఉత్త. సర్వోదయ ంగా వుదయాస్తమానరహితముగ నిత్యప్రకాశమై అసంభావన విపరీతభావన లేక నిత్యనిరతిశయ సుఖముగాప్రకాసించును. దీనిలో నిశ్చయజ్ఞానమువల్ల సత్తునుమూసే ఆవరణాన్ని, సమాధిజ్ఞానమువల్ల చిత్తునుమూసే ఆవరణమున్ను, సహజజ్ఞానమువల్ల ఆనందమునుమూసే ఆవరణమున్ను చెడిపోవును. ఈ యొక్కఆనందం వుదయమయిగాకనుండును. సాక్షాత్కారదెసలో యెప్పుడున్ను వదలక నిత్యానందం గంభీరముగానుండును. అదియేలాగంటె మిక్కిలిదరిద్రునకు రాజ్యాధికారమువస్తే యెవ్విధముగాసంతోషపడునో నవ్విధముగానున్ను, గుడ్డివానికి కండ్లువస్తే నెవ్విధముగాసంతోషపడునో నవ్విధముగానున్ను, వుత్తమస్త్రీకి భర్తవస్తే నెవ్విధముగాసంతోషపడునో నవ్విధముగానున్ను, పేటి

లోమణిగడి యోడదరిజేరగా వాటిలోనుండువారు నెవ్విధము గా సంతోషపడుదురో నవ్విధముగానున్ను, వుపాసనునికి యిష్టదేవత ప్రసన్నమయితే యెంతసంతోషపడునో నవ్విధముగానున్ను వుండును.

ప్రశ్న. త్వంపద వాచ్యమునుదీసి లక్షమయిన సాక్షిజ్ఞానమొకటి వుంటే చాలదా?

ఉత్త. చాలదు. యెందుకనగా అఖండజ్ఞానంసిద్ధించదు. దృక్కు అంతదృశ్యముగాజూచుటవల్ల తత్పదము తెలుసుకోవలెను.

ప్రశ్న. తత్పదవాచ్యార్థమునుదీసి లక్షమైనబ్రహ్మంప్రకాసిస్తే చాలదా?

ఉత్త. చాలదు. యెందుకంటే బ్రహ్మానికి సచ్చిదానంద లక్షమువుండుట వల్ల లక్షణాన్ని విడిచి లక్షవస్తువును దెలియవలెనుగనుక అసిపదము ను దెలుసుకోవలెను.

ప్రశ్న. అసిపదవాచ్యాన్ని విడిచి లక్షమయిన సర్వసాక్షిజ్ఞానం ప్రకాసిస్తే చాలదా?

ఉత్త. చాలదు. యెందుకంటే స్వయం అనేపేరుసచ్చిదానంద స్వరూపమునకునువున్నదిగనుక దీనికి సాక్షిగానుండుటవల్లనున్ను, తెలును కానే దీన్ని తెలుసుకోబడేదిన్ని వుండుటవల్ల అతిపదాన్ని తెలుసు కోవలెను.

ప్రశ్న. అతిపదవాచ్యాన్నిదీసి లక్షమయిన అతీతసాక్షి ప్రకాసిస్తువుంటే చాలదా?

ఉత్త. చాలదు. యెందుకంటే యీ అతీతసాక్షి శూన్యమువుటవల్ల యిది బుద్ధి మాత్రమును శూన్యవాదము అవుటవల్ల నిజపదం తెలుసుకోవలెను.

ప్రశ్న. నిజపదవాచ్యాన్ని విడిచి ప్రకాశము ప్రకాశిస్తువుంటే చాలదా?

ఉత్త. చాలదు. యెందుకంటె మానముమహాత్యమవుటవల్ల మహాత్మ్యము లోవస్తునిర్ణయము లేనందును మానాతీతమేవస్తువు అని కల్యాణసంభవరహస్యబోధ చెప్పుటవల్ల మానాతీతవస్తువును తెలుసుకొనవలయును. అదియెట్లంటే మానాన్ని దెలిసి దానివిడిచినవాడు తానుగదా తానేతానై నజ్ఞానస్వరూపము; అది సర్వానికిన్ని విలక్షణముగానుండవచ్చును. ముందుచెప్పిన ప్రకారం సకలవ్యాపారములుచేసినను చేసును. యేకాలములో తలచినను యీవస్తువును విడిచి యితరవస్తువులను కనుపడకుండా యెప్పుడున్ను విడిచియుండుట వస్తువుగాకవుండుటవల్ల యిది వేదసమ్మతం. విలక్షణముగావుండుట వల్ల ఆగమసమ్మతం అయినప్పుడు యిటువంటిస్థితి వేదాగమ సమ్మతమని తెలుసుకొనుము. యిది సమాప్తము.

ప్రశ్న. వైరాగ్యత్రయమనగానేమి?

ఉత్త. మందవైరాగ్యము, తీవ్రవైరాగ్యము, తీవ్రతరవైరాగ్యము అని మూడువిధములు?

ప్రశ్న. మందవైరాగ్యమనగానేమి?

ఉత్త. గృహకృత్యములలోవుండి వాటిగుండావచ్చేటటువంటి కష్టముల యందు విసుసుజెంది సన్యాసముపుచ్చుకొనుట. ఈ సన్యాసము వల్ల జ్ఞానముకుదరదుగనుక యిదివ్యర్థము.

ప్రశ్న. తీవ్రవైరాగ్యమనగానేమి?

ఉత్త. శరీరమువుండేవరకు సంసారమున్ను వాటితోచేరిన వ్యాపారాదులున్ను బొత్తిగా విడుచుట.

ప్రశ్న. తీవ్రతరవైరాగ్యమనగానేమి?

ఉత్త. బ్రాహ్మణులు చెప్పిన కర్మకాండమంతయు కల్పితమనిన్ని ప్రపంచము మిథ్యయనిన్ని కామితార్థప్రదవృక్ష యిదియన్నియు వమనాన్నమూత్రపురీషాదులవలెవిడుచుట.

ప్రశ్న. తీవ్రవైరాగ్యములోగల యిద్దరుసన్యాసులెవరు?

ఉత్త. కుటీచకసన్యాసి, బహూదకసన్యాసియనువారలు.

ప్రశ్న. కుటీచకసన్యాసి యనగానేమి?

ఉత్త. దేహబలముడిగిసంసారముచెయ్యజాలక ఒకచోటునే వుండుటయే కుటీచకసన్యాసి.

ప్రశ్న. బహూదకసన్యాసియనగానేమి?

ఉత్త. దేహబలముదారుఢ్యముగాగలిగి దేశములున్ను తీర్థయాత్రలున్ను తిరిగేవాడు బహూదకసన్యాసి.

ప్రశ్న. తీవ్రతరవైరాగ్యములోగల యిద్దరుసన్యాసులెవరు?

ఉత్త. హంససన్యాసి, పరమహంససన్యాసియనువారలు.

ప్రశ్న. హంససన్యాసియనగానేమి?

ఉత్త. ఈసన్యాసికి ఈలోకములో ముక్తిలేదు. సత్యలోకములో ముక్తియున్నదని పెద్దలుచెప్పుదురు.

ప్రశ్న. పరమహంస సన్యాసియనగానేమి?

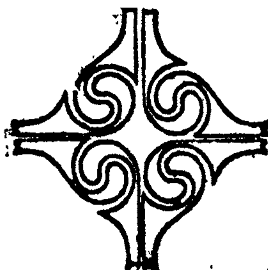
ఉత్త. ఈలోకములోనే ఈసన్యాసికిజ్ఞానోదయమై ముక్తికలుగుతున్నదని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

ప్రశ్న. పరమహంససన్యాసులు యెన్నివిధములు, వారెవరు?

ఉత్త. జిజ్ఞాసి, సుజ్ఞాని అని రెండువిధములు. ఈజిజ్ఞాసి మొదట ముముక్షువుల కధికారియనిపించుకొనును, సుజ్ఞాని, జీవన్ముక్తినిబొంది పరిశుద్ధప్రకాశకుడైన పెద్దజిజ్ఞాసిసంసారమువిడిచినవాడైనను యుండుటచేత బ్రాహ్మణుడుగానున్ను, క్షత్రియుడుగానున్ను, వైశ్యుడుగానున్ను, శూద్రుడుగానున్ను, మ్లేచ్ఛుడుగానున్ను, శ్వపచుడుగానున్ను, చండాలుడుగానున్ను నైన యిన్ని విధములగు జాతులలోనైనయుందురు. ఈస్థితియంతటికి వైరాగ్యమువల్ల గలిగే శాంతమే కారణము గనుక యితరముకాదు

నిర్వాణప్రకరణము సంపూర్ణము.

కైవల్యనవనీతసారసంగ్రహము సమాప్తి.



28.	తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29.	శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30.	శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31.	లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32.	శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33.	శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34.	కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35.	శివపూజ	10-00
36.	వీరభద్ర పూజ	10-00
37.	ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38.	నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39.	సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40.	రామదేవుని కథ	10-00
41.	శివదేవుని కథ	10-00
42.	లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43.	వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44.	బ్రహ్మంగారి నిత్యపూజ	10-00
45.	సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46.	నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47.	రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48.	ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49.	శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50.	16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51.	పార్వతీకల్యాణం	25-00
52.	సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53.	పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54.	అష్టనాగపూజ	36-00
55.	పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56.	ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57.	ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం నైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58.	ఏదేవునికి ఏవిధముగాదీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59.	ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60.	హనుమద్ వ్రతం	36-00
61.	పంచాయతన పూజ	63-00
62.	28 వ్రతములు	120-00

63.	కలశపూజలు (9ఒకేసారి)	150-00
64.	కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)	....
65.	హ్రీంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)	....
66.	గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1.	శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4.	స్థూలాక్షరిలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5.	లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6.	స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రౌన్‌సైజు)కేస్‌బైండ్	108-00
7.	సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళిః (63)	24-00
9.	విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	25-00
10.	లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రౌన్)	36-00
11.	లలితా సహస్రనామములు	24-00
12.	లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13.	దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14.	ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15.	శివ సహస్రనామములు	24-00
16.	విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17.	గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18.	సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19.	గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20.	లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21.	శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22.	సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23.	సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24.	శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25.	మణిద్వీపవర్ణన (పెద్దది)	24-00
26.	సంధ్యావందనం	24-00
27.	మంత్రపుష్పమ్	....
28.	త్రిభాషా హనుమాన్‌చాలీసా	15-00
29.	హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30.	మణిద్వీపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31.	ఆరు చాలీసాలు	10-00
32.	శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33.	వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34.	ఆరుదండకాలు	5-00
35.	వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36.	అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37.	దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దనీస్తోత్రంతో)	10-00
38.	సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39.	భగవద్గీత మూలం	27-00
40.	రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41.	స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42.	పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43.	పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44.	పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45.	పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46.	మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47.	శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48.	కుజదోషం	10-00
49.	కాలసర్ప దోషం	10-00
50.	మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51.	దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52.	పంచసూక్తములు	10-00
53.	సంధ్యావందనం	10-00
54.	రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55.	గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56.	హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57.	దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58.	ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59.	శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60.	నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61.	మహాన్యాసమ్	36-00
62.	సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63.	గోమాతపూజావిధానము	10-00
64.	ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65.	ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66.	ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67.	శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68.	అర్చన	40-00
69.	నిత్యదేవతార్చన	40-00
70.	సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71.	శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72.	చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73.	శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74.	వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75.	శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1.	శ్రీ సాయిబాబా సచ్ఛరిత్ర	120-00
2.	సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3.	శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4.	శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
5.	శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రౌన్)	63-00
6.	నవనాథ చరిత్ర	99-00
7.	శ్రీసాయిచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8.	శ్రీగురుచరిత్ర (బైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9.	సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10.	అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11.	భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12.	శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13.	శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14.	శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15.	శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16.	శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17.	"శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18.	"శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19.	శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20.	శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21.	శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22.	శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23.	హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడీసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్ఛరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఒక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపర్తి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. దృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్మబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టుమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ధి పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (నూరుయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గు (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్‌జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషంనేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికంనేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవ్యక్తుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడీస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడీస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్కర పంచాంగం (2013-14నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జోస్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిధున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

బి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్థరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతిః	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహుర్త చింతామణి-పార్టు2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ఠ సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండ్)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో "వాస్తువిద్య" నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5.	గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6.	వాస్తు పూజ	63-00
7.	వాస్తు సూత్రములు	63-00
8.	వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9.	గృహవాస్తు వర్గులు	99-00
10.	విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11.	విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12.	విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13.	ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14.	శుభవాస్తు	270-00
15.	వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16.	వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17.	హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18.	గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19.	వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20.	గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21.	జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22.	వాస్తురత్నాకరం (కొండపల్లి)	63-00
23.	వాస్తుశిరోమణి ,,	120-00
24.	వాస్తుసంగ్రహమ్ ,,	63-00
25.	పంచవాస్తు పారిజాతం ,,	120-00
26.	వాస్తుడిండిమమ్ ,,	63-00
27.	వాస్తుదుందిభి ,,	120-00
28.	విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్‌బైండ్)	250-00
29.	కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30.	జలవాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31.	మయవాస్తు (గోరసవీరభద్రాచార్య)	120-00
32.	వాస్తు జ్యోతి	63-00
33.	మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34.	వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35.	వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్రశాస్త్రాలు

1.	మంత్రసాధన	63-00
2.	తంత్రజాలం	63-00
3.	మంత్రశక్తి	63-00

4.	దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5.	దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6.	తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7.	యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8.	మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9.	సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10.	మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11.	సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12.	సదాచార దీపిక	63-00
13.	యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14.	ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15.	బదనిక తంత్రమ్	63-00
16.	ఉచ్ఛిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17.	గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18.	గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19.	సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20.	యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21.	పాశుపత తంత్రం	99-00
22.	పంచదశ మహాఖడ్గ తంత్రం	99-00
23.	రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24.	మంత్రసిద్ధి	120-00
25.	పరశురామతంత్రమ్	108-00
26.	శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27.	శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28.	గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29.	మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30.	శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31.	మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32.	సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33.	హవన తంత్రం	250-00
34.	షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35.	శాక్తేయతంత్రం	250-00
36.	రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37.	లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38.	హిరణ్యశూలినీ తంత్రమ్	250-00

39.	మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40.	శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41.	స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42.	కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43.	శాంతితంత్రమ్	250-00
44.	యంత్రసిద్ధి	360-00
45.	శ్రీ లక్ష్మీతంత్రమ్	360-00
46.	మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
47.	మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఃకల్పమ్)	360-00
48.	మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49.	ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50.	కామధేనువు తంత్రం	360-00
51.	శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52.	శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53.	కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54.	ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55.	సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1.	భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2.	భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3.	భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2.	గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3.	గణేశోపాసన 2	99-00
4.	నవగ్రహవైభవం	99-00
5.	నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6.	నవగ్రహ వేదం	99-00
7.	శనిగ్రహారాధన	99-00
8.	ఆదిత్యారాధన	99-00
9.	సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10.	శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11.	లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12.	హనుమదారాధన	99-00
13.	లలితారాధన	99-00
14.	శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15.	గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16.	వీరభద్రారాధన	99-00
17.	కుజగ్రహారాధన	99-00
18.	భైరవారాధన	99-00
19.	దైవారాధన	99-00
20.	గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21.	శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22.	హయగ్రీవారాధన	99-00
23.	లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24.	శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25.	దేవీ లీలామృతం	99-00
26.	పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27.	పురాణపండ రామాయణం	99-00
28.	పురాణపండ భారతం	99-00
29.	పురాణపండ భాగవతం	99-00
30.	(సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31.	కాలసర్ప యోగం	99-00
32.	నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33.	నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34.	వేదసూక్తములు	99-00
35.	వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36.	పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37.	సూక్తిరత్నాలు	99-00
38.	హనుమచ్చరిత్ర	99-00
39.	నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40.	నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41.	సాలగ్రామములు	99-00
42.	గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడీ	99-00
43.	శనిగ్రహరెమిడీస్	99-00
44.	జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45.	వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్‌మ్యాచింగ్‌గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46.	మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్‌గైడ్) ,,	99-00
47.	మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్‌కరక్షన్ ,,	99-00
48.	న్యూమరాలజీ రెమిడీస్	99-00
49.	మూకపంచశతీ	99-00
50.	శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51.	రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52.	ఉపాసన విధానం	99-00
53.	పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54.	దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55.	గణపతిభాష్యం	99-00
56.	యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57.	నవయోగులు	99-00
58.	ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59.	సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60.	సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్‌బైండింగ్)	216-00
61.	సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62.	ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63.	బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64.	సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65.	శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66.	శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67.	మార్షల్‌ఆర్ట్స్ (కరాటే,కుంగ్‌ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68.	మ్యాజిక్‌గైడ్	99-00
69.	చదరంగం	99-00
70.	పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71.	గరుడపురాణం	40-00
72.	మాఘపురాణం	36-00
73.	శివపురాణం	36-00
74.	వైశాఖపురాణం	36-00
75.	కార్తీక పురాణం	36-00
76.	కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77.	సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78.	పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79.	గాయత్రీ మహిమ	36-00
80.	వృక్షదేవతలు	63-00
81.	యాజుష స్మార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82.	సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83.	చతుర్వేదములు	120-00
84.	నవగ్రహారాధన	120-00
85.	తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86.	మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్‌బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు		120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత		120-00
89. సహస్రలింగార్చన		120-00
90. శ్రీ శివగీత		120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు		120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్‌బైండ్)	250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా	120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము		200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము		200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు		63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు		63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని		36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్‌బైండింగ్)		270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని		99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర		36-00
102. భగవత్‌స్తుతి		63-00
103. సూర్యోపాసన		36-00
104. కాశీఖండం		250-00
105. దేవీభాగవతం		360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం		216-00
107. ధర్మసందేహాలు		216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు		250-00
109. రామాయణం		600-00
110. పోతన భాగవతం		900-00
111. శివమంత్రములు		63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9.	సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10.	ఆయుర్వేదమ్	36-00
11.	ఆయుర్వేద మూలికావైద్యదీపిక	99-00
12.	దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13.	ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14.	అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15.	రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16.	ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17.	ఒబెసిటి	99-00
18.	హెల్త్‌గైడ్	99-00
19.	ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20.	ఫుడ్‌థెరపి	63-00
21.	న్యాచురల్‌థెరపి	99-00
22.	సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23.	కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24.	యోగామంత్ర	63-00
25.	యోగా మండే టు సండే	63-00
26.	హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్‌టుడే	99-00
27.	హెల్త్‌ఫైల్	108-00
28.	వస్తుగుణపాఠం	250-00
29.	రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30.	వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31.	నాటువైద్యం -(కేస్‌బైండ్)	360-00
32.	నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33.	ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యప్ప - భవానీ రకాలు

1.	శ్రీ అయ్యప్ప లీలామృతం	30-00
2.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనపాటలు	63-00
3.	శ్రీ అయ్యప్ప పూజాకల్పం	20-00
4.	శ్రీ అయ్యప్ప భక్తి గీతాలు	20-00
5.	హారతిగైకొనుమా	40-00
6.	శ్రీ అయ్యప్ప దీక్ష F	10-00
7.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనమాల F	10-00
8.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యపూజ P	10-00

9.	శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10.	భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11.	దేవీలీలామృతం	99-00
12.	శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13.	దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14.	భవానీదీక్ష P	10-00
15.	దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16.	శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17.	అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1.	అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2.	శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3.	సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4.	వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5.	సౌభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6.	సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7.	చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8.	జాతీయ గీతాలు	10-00
9.	దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10.	పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11.	గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12.	అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13.	పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14.	భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినీస్టైల్)	36-00
15.	సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16.	బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17.	అన్నమయ్య సంకీర్తనానిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1.	ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2.	ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3.	ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4.	పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5.	ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6.	ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7.	వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8.	సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2.	శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్‌వెజ్)	63-00
3.	శాకాహార వంటలు	30-00
4.	మాంసాహారవంటలు	30-00
5.	చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6.	అందానికి చిట్కాలు	30-00
7.	పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8.	పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10.	లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11.	చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12.	పసందైన ఫాస్ట్‌ఫుడ్ వంటలు	30-00
13.	పలావ్‌లు, ఫ్రైడ్ రైస్‌లు, వెరైటీరైస్‌లు	30-00
14.	వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15.	బ్రేక్‌ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16.	పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17.	మైక్రోవోవెన్ వంటలు	99-00
18.	సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19.	పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20.	పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21.	మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22.	మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23.	నోరూరించే నాన్‌వెజ్‌వంటలు	99-00
24.	మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్‌బుక్ (క్రౌన్‌సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సాయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్మాలు (బైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్రగడరామారావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్‌చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజిలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన ,,	250-00
నారద సంహిత ,,	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము ,,	60-00
మయమతము - వచనము ,,	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము ,,	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి	......
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)	....
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు ,,	....
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక ,,	....
మహాదశా పారిజాతం ,,	....
వాస్తు నారాయణీయం ,,	120-00
యోగావళీఖండం ,,	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే న్యూమరాలజిస్ట్ (దావూద్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి... ,,	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి ,,	200-00
ఆరతిసాయిబాబా ,,	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్‌బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ది కారికలు	200-00
నపుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్థంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేధిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్ద్రాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తొట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చిన్తామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ఠ సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్మృతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్థంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహుర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్పవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00